

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**HİTİT ÜNİVERSİTESİ MENSUPLARININ KAMPÜS
REKREASYONUNA YÖNELİK TUTUMLARININ
BELİRLENMESİ VE KAMPÜS REKREASYONU
UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÖRNEK MODELİN
OLUŞTURULMASI**

DOKTORA TEZİ

Özlem DEMİRTAŞ

**Samsun
Şubat-2018**

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**HİTİT ÜNİVERSİTESİ MENSUPLARININ KAMPÜS
REKREASYONUNA YÖNELİK TUTUMLARININ
BELİRLENMESİ VE KAMPÜS REKREASYONU
UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÖRNEK MODELİN
OLUŞTURULMASI**

DOKTORA TEZİ

Özlem DEMİRTAŞ

**Danışman
Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU**

**II. Danışman
Doç. Dr. Kerem Yıldırım ŞİMŞEK**

**Samsun
Şubat-2018**

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Özlem DEMİRTAŞ tarafından Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında hazırlanan “HİTİT ÜNİVERSİTESİ MENSUPLARININ KAMPÜS REKREASYONUNA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ VE KAMPÜS REKREASYONU UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÖRNEK MODELİN OLUŞTURULMASI” başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından 09/02/2018 tarihinde yapılan sınav ile Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında DOKTORA Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Üye: Prof. Dr. Erdal ZORBA
Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN
Hitit Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Özgür BOSTANCI
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÇEBİ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ONAY

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

.... / .... /.....

Prof. Dr. Ahmet UZUN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

“Hitit Üniversitesi Mensuplarının Kampüs Rekreasyonuna Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi ve Kampüs Rekreasyonu Uygulamaları İle İlgili Örnek Modelin Oluşturulması” isimli doktora tezimin oluşmasında değerli katkılarından dolayı ilk olarak Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Reha Metin ALKAN’a teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Tezimin her aşamasında bana yol gösteren değerli hocalarım ve tez danışmanlarım Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU ve Doç. Dr. Kerem Yıldırım ŞİMŞEK’e, eğitim hayatım boyunca bana hoca olmanın ötesinde babalık yapan Prof. Dr. Erdal ZORBA’ya, mesleki hayatımda bana öğrettiği her şey için Spor Bilimleri Dekanı Prof. Dr. Faruk YAMANER’e, Kampüs Rekreasyonu ile ilgili bilgilerini benimle paylaşan Yrd. Doç. Dr. Ümit KESİM’e, Doç. Dr. Bülent GÜRBÜZ’e ve Prof. Dr. Mehmet Akif ZİYAGİL’e, kaynak araştırmalarımda sıkça kapısını çaldığım Yrd. Doç. Dr. Yetkin Utku KAMUK’a, tüm istatistiksel desteklerinden dolayı öncelikle HİTÜ Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimler Biyoistatistik Ana Bilim Dalı Öğretim Elemanı Emre DEMİR ve başlangıçtaki katkılarından dolayı Yrd. Doç. Dr. Ömür DEMİRER’e, HİTÜ Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanı Hasan BAYLAVLI’ya, HİTÜ Genel Sekreteri Erdal KANIK’a ve tüm Hitit Üniversitesi mensuplarına en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Bulduğum yere gelmem konusunda benimle birlikte tüm zorluklara göğüs geren kıymetli anneme, benden desteğini bir kez bile esirgemeyen sevgili eşime ve çalışmalarım boyunca her daim yanımda olan tüm dostlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

HİTİT ÜNİVERSİTESİ MENSUPLARININ KAMPÜS REKREASYONUNA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ VE KAMPÜS REKREASYONU UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÖRNEK MODELİN OLUŞTURULMASI

Amaç: Bu çalışmada, Hitit Üniversitesi (HİTÜ) mensuplarının yeni yapılacak kampüslerindeki, kampüs rekreasyonuna yönelik tutumlarının belirlenmesi ve örnek modelin oluşturulması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Çalışmada iki farklı örneklem kullanılmış, birinci örnekte HİTÜ mensuplarının demografik özellikleri ve kampüs rekreasyon faaliyetlerine yönelik kişisel özelliklerini belirleyebilmek için 8252 öğrenci, 180 akademik ve 107 idari personel olmak üzere toplam 8539 kişi; ikinci örnekte ise HİTÜ mensuplarının kampüs rekreasyonu faaliyetlerine yönelik tutumlarını değerlendirmek için 243 öğrenci, 21 akademik ve 240 idari personel ve mesleğini belirtmeyen iki kişi dahil olmak üzere toplam 506 kişi örneklem kapsamına dahil edilmiştir.

Bulgular: HİTÜ kampüslerinde en çok talep edilen rekreasyon alanları sırasıyla; Açık Hava Amfi Tiyatro; Bisiklet Parkurları; Açık Tenis Kortu; Dans Salonu; Su Sporları Merkezi olarak belirlenmiştir. Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ) alt boyutlarına bakıldığında; bilişsel boyuta göre; akademik personel idari personel ve öğrencilere göre daha olumlu; duyuşsal boyuta göre; akademik personel idari personele göre daha olumlu ayrıca duyuşsal boyut cinsiyete göre; kadınlarda daha olumlu; davranışsal boyuta göre, 18-24 yaş aralığı 32-38 yaş aralığına göre ve öğrenciler de idari personele göre daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Sonuç: HİTÜ mensuplarının çoğunlukla açık alana yönelik rekreasyon tesislerini tercih ettikleri görülmektedir. BZTÖ alt boyutlarına göre; akademik personelin bilişsel boyutunun, öğrencilerin ise davranışsal boyutunun daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kampüs rekreasyonu; Kampüs rekreasyon modeli; Rekreasyon; Tutum

Özlem DEMİRTAŞ, Doktora Tezi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi - Samsun, Şubat-2018

ABSTRACT

THE IDENTIFICATION OF ATTITUDES TOWARDS CAMPUS RECREATION OF HITIT UNIVERSITY MEMBERS AND THE CREATION OF SAMPLE MODEL RELATED TO THE PRACTICES OF CAMPUS RECREATION

Aim: In this study, it is aimed to determine the attitudes of Hitit University (HITU) members about the campus recreation in the new campuses and to create a sample model regarding of the campus recreation.

Material And Method: Two different samples used in the study. In the first sample a total of 8539 individuals, 8252 students, 180 academic and 107 administrative staff were selected by the methods of easy sampling to determine the demographic characteristics of HITU members and personal characteristics about campus recreational activities. In the second sample, a total of 506 people: including 243 students, 21 academic and 240 administrative staff and two people who did not mention their occupation were included to the sample by the methods of easy sampling in order to determine the attitudes of HITU members about campus recreation activities.

Results: The most demanded recreation areas on HITU Campus; Open Air Amphitheater; Bicycle Trails; Open Tennis Court; Dance Hall; Water Sports Center. When the subscales of Leisure Attitude Scale are examined; according to the cognitive dimension, academic staff and students; according to sensual dimension, academic staff and administrative staff and also according to sensual dimension for gender, women, according to behavioral dimension of 18-24 age group and 32-38 age group, students and administrative staff reported more optimistic opinions.

Conclusion: It has been seen that the members of the HITU mostly prefer the facilities of recreation oriented in open areas. According to the sub-dimension of BZTO, it is concluded that the cognitive dimension of academic staff and the behavioral dimension of students are more positive.

Keywords: Attitude; Campus recreation; Campus recreation model; Recreation

Özlem DEMİRTAŞ, Doctorate Thesis,

Ondokuz Mayıs University – Samsun, February-2018

SİMGELER ve KISALTMALAR SAYFASI

AED	: Automated External Defibrillator: Otomatik Eksternal Defibrilatör
AGÜ	: Abdullah Gül Üniversitesi
BÖG	: Birinci Örneklem Grubu
BZTÖ	: Boş Zaman Tutum Ölçeği
CFG	: Colorado Fourteeners Girişimi
CPR	: Cardio Pulmonary Resuscitation: Kardiyopulmoner Resusitasyon
CRC	: Campus Recreational Center
CSU	: Colorado Eyalet Üniversitesi
FA	: Fiziksel Aktivite
HİTÜ	: Hitit Üniversitesi
İÖG	: İkinci Örneklem Grubu
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
JSTM	: Joyce Spor ve Toplantı Merkezi
KRM	: Kampüs Rekreasyon Merkezi
NCAA	: The National Collegiate Athletic Association: Amerikan Kolej Sporları Kurumu
NIRSA	: National Intramural-Recreational Sports Association
NSGA	: National Sporting Goods Association: Ulusal Spor Malzemeleri Birliği
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
OLC	: Ohlson Lavoie Collaborative
PT	: Personal Training
TÜMA	: Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması
TYD	: Temel Yaşam Desteği
UNLV	: Las Vegas Nevada Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
SİMGELER VE KISALTMALAR SAYFASI.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. Kavramlar.....	4
2.2. Kampüs Rekreasyonuna Genel Bir Bakış	5
2.3. Kampüs Rekreasyonunun Amerika ve Avrupa'daki Tarihçesi ve Gelişimi	6
2.4. Kampüs Rekreasyonunun Türkiye'deki Tarihçesi ve Gelişimi	9
2.5. Hitit Üniversitesi Hakkında Genel Bilgi	10
2.6. Kampüs Rekreasyonunun Amacı ve Önemi	11
2.7. Kampüs Rekreatif Etkinliklerinin Özellikleri	12
2.8. Kampüs Rekreasyonunun Yararları	13
2.8.1. Kampüs Rekreasyonunun Psikolojik Yararları.....	13
2.8.2. Kampüs Rekreasyonun Sosyal Yararları	14
2.8.3. Kampüs Rekreasyonun Fiziksel Yararları	15
2.8.4. Kampüs Rekreasyon Eğitimi	16
2.9. Kampüs Rekreasyon Tesisleri.....	17
2.9.1. Tesis Özellikleri	17
2.9.2. Tesis Trendleri.....	21
2.10. Kampüs Rekreasyonu Örnekleri	21
2.10.1. Amerika'daki En Beğenilen 25 Kampüs Rekreasyonu Örneği.....	21
2.10.2. Türkiye'deki Kampüs Rekreasyonu Örnekleri	24
2.11. Kampüs Rekreasyonunda Plan ve Programlama	28
2.11.1. Spor Tesislerinin Rekreasyonel Kullanımı:	30
2.12. Kampüs Rekreasyonunda Tesis Yönetimi	31
2.13. Kampüs Rekreasyonu Hizmetleri	39
2.13.1. Üyelik Satışları.....	39

2.13.2. Personel Training/Kişisel Antrenman.....	40
2.13.3. Ekipman ve Dolap Kiralama.....	40
2.13.4. Kafeterya Hizmetleri.....	41
2.14. Özel Etkinlikler.....	42
2.14.1. Kampüs Park Yerinin Planlanması.....	46
2.15. Kampüs Rekreasyonunda Pazarlama ve Tutundurma Çabaları.....	47
2.15.1. Kampüs Rekreasyonunda Yeni Pazarlama Trendleri ve Teknolojinin Kullanımı.....	49
2.16. Kampüs Rekreasyonunda Kariyer ve İnsan Kaynakları.....	50
2.16.1. Kampüs Rekreasyonu Personeli.....	51
2.16.2. Personel Yönetimi.....	54
2.17. Tutum.....	54
2.18. Tutum Fonksiyonları.....	58
2.18.1. Faydacılık Fonksiyonu.....	58
2.18.2. Ego Savunma Fonksiyonu.....	58
2.18.3. Değer İfade Etme Fonksiyonu.....	58
2.18.4. Bilgi Fonksiyonu.....	59
2.19. Tutumu Oluşturan Temel Öğeler.....	59
2.19.1. Bilişsel/Zihinsel Öğeler.....	60
2.19.2. Duyuşsal/Duygusal Öğeler.....	61
2.19.3. Davranışsal Öğeler.....	61
3.MATERYAL VE METOT.....	63
3.1. MATERYAL.....	63
3.1.1. Araştırmanın Konusu.....	63
3.1.2. Araştırma Hipotezleri.....	63
3.1.3. Etik Kurul İzni.....	64
3.2. METOT.....	64
3.2.1. Araştırmanın Modeli.....	64
3.2.2. Evren ve Örneklem.....	64
3.2.3. Veri Toplama Araçları.....	64
3.2.4. Boş Zaman Tutum Ölçeği.....	65
3.2.5. Veri Toplama Tekniği.....	65

3.2.6. İstatistiksel Değerlendirme	65
4. BULGULAR.....	67
4.1. Verilere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	67
4.2. Hitit Üniversitesi Mensuplarının Demografik Özelliklerinin İstatistikleri	67
4.3. Hitit Üniversitesi Mensuplarının Kişisel Özelliklerinin Tanımlayıcı İstatistikleri.....	68
4.4. Boş Zaman Tutum Ölçeğinin Demografik Özelliklere Göre Farklılaşma Durumu	80
5. TARTIŞMA.....	85
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	104
KAYNAKLAR	138
EKLER	153
ÖZGEÇMİŞ	162

1. GİRİŞ

Rekreasyonel etkinliklere düzenli olarak katılım sağlamanın, mutlu bir yaşam sürmek için önemli bir etken olduğu bilinmektedir. Bireylerin boş zamanlarında yaptıkları bu etkinlikler onların kim olduğu hakkında bir takım fikirler vermektedir. Çünkü, rekreasyon aktivitelerine katılım bireyin tamamen kendi tercihine bırakılmış olup, özgürce yapmayı istediği etkinlikleri içermektedir. Dünyadaki yeni trend “Ne Yapıyorsan O’sun!” (Ersever, 2017) ifadesi, bireyin boş zamanını nasıl değerlendirdiği, onun tüm hayatını nasıl şekillendireceği ile yakından ilgili olduğu biçiminde yorumlanabilmektedir. Sadece zaman öldürmek için yapılıyor olmasından çok daha anlamlı olan boş zaman etkinliklerinin; beden ve ruh sağlığını geliştirmesi, iş hayatında yaşanan stresi azaltıp verimi arttırması, yaratıcı yeteneklere olan katkısı, sosyalleşmeyi sağlaması ve en önemlisi de kişiyi mutlu etmesi gibi daha birçok önemli faydası olduğu bilinmektedir.

Ünlü filozof ve bilim insanı Aristoteles de mutluluğun ruhun bir etkinliği olduğunu ve bireyin mutlu olabilmesinin etkinliğe bağlı olduğunu şu sözlerle ifade etmektedir;

“Her sanat ve her araştırmanın, aynı şekilde her eylem ve tercihin de bir iyiyi arzuladığı düşünülür; ...ve tüm yapılabilecek iyilerin en ucundaki şeye mutluluk diyorlar, iyi yaşamayı ve iyi durumda olmayı da mutlu olmakla bir tutuyorlar.”

Ayrıca iyi ve mutluluğun kişilerin yaşam biçimlerine bağlı olduğunu kabul ederken şöyle devam etmektedir;

“Yaşamak bitkilerle ortak görünüyor, biz ise insana özgü olanı arıyoruz. Öyleyse beslenme ve büyümeyle ilgili yaşamı da bir yana bırakmalı. Bunun arkasından duyulara sahip yaşam geliyor ama bu da bütün hayvanlarda ortak görünüyor. O halde geriye akıl sahibi olanın –etkinlik halinde olan yaşam–bir tür eylem yaşamı kalıyor. ...–üstelik yaşamın sonuna kadar etkinliği. Çünkü bir tek kırlangıç baharı getirmez, ne de bir tek gün; aynı şekilde bir tek gün ya da kısa bir süre insanı kutlu ve mutlu kılmaz.”
(Aristoteles, 2015).

Günümüzde kişinin yaşamında etkinlik olabilmesi için her şeyden önce boş zamana sahip olması gerekmektedir.

Russell (2016), çalışma saatlerinin dört saate indirilmesini ve bu sürenin çalışan kişiye yaşamında gerek duyduğu tüm ihtiyacı karşılayabilmesi için yeterli olduğunu savunmaktadır. Kişi boş zamanında yorgun ve stresli olmadığı için televizyon seyretmek, müzik dinlemek gibi pasif etkinliklere değil daha aktif eğlencelere katılmak isteyecek, çalışma kaygısı olmadığı için daha yaratıcı eserler ortaya koyabilecektir. Böylece kişinin boş vaktini özgürce ve akıllıca kullanabilmesi eğitimde gelişmelere rehberlik edecek, kişiye mutluluk ve yaşama sevinci aşılayacaktır.

Böylesine çok faydası bulunan rekreasyon etkinliklerine her kurum ve meslekte olduğu gibi eğitim alanında da katılımın artırılabilmesi için fırsat sunulması gerekmektedir. Üniversite kampüslerinde rekreatif alan ve tesis imkanları; bu etkinliklere katılan öğrenciler, akademik ve idari kadrolar için gündelik hayatın oluşturduğu negatiflikleri ortadan kaldırmak ve bu tür aktivitelerle yenilenerek sağlık yönünden kaliteli bir yaşama kavuşmak için destek olabilmektedir. Kampüs rekreasyonu bu anlamda üniversite mensuplarının boş zaman ve rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılamak için uygun bir araç olarak görülebilmektedir.

Rekreasyon ve boş zaman, bireysel algılara dayanan çoklu anlamlara sahiptir. Kişisel bir perspektiften rekreasyon, örnek olarak; televizyon izlemek, operaya gitmek, paraşütle atlamak, çim biçmek, çocuğunu hayvanat bahçesine götürmek, dama oynamak, kitap yazmak, şehirde bir akşam geçirmek, ya da tercih edilen herhangi birini içermektedir. Rekreasyon; boş zaman mı, müsait zaman mı, kullanılabilir zaman mı, yaratıcılık mı, bencillik mi veya hedonizm mi? Teorisyenler bile bu tür deneyimlerin nasıl adlandırılacağı konusu üzerinde anlaşmaya çabalamaktadırlar. Araştırmacıların topluma, bireylere ve kültüre anlamlarını savunmaya devam ettiği rekreasyon ve boş zamanın tanımlanmasında, bireyin kendi algısı çok önemlidir. Bugün rekreasyon ve boş zaman, ulusal ve yerel ekonomide büyük güçler oluşturmakta ve devlet, seyahat ve turizm, popüler eğlence ve sanat, sağlık ve fitness programları, hobiler, katılımcı ve seyirci sporları gibi çok çeşitli alanlarda milyonlarca işten sorumlu olmaktadır. Rekreasyon, sosyalleşme değerinin ötesinde, aynı zamanda katılımcıların fiziksel, duygusal, felsefi ve diğer önemli sağlıkla ilgili ihtiyaçlarının karşılanması açısından da önemli kişisel faydalar sağlamaktadır. Geniş anlamda, bir ulusun boş zamanını nasıl değerlendirdiği onun temel değerlerini ve karakterini yansıtmaktadır (McLean ve Hurd, 2012).

Boş zaman hizmet kuruluşları genellikle, belirli rekreasyon programlama türleri sunmak ve belirli amaçlara ulaşmak için oluşturulmuştur (Rossman ve Schlatter, 2008). Bu amaçlar için oluşturulmuş rekreasyon alanlarından biri olan *Kampüs Rekreasyonu* bu araştırmanın temel konusu olarak belirlenmiştir.

Ülkemizdeki üniversitelerin önceliği olan eğitim-öğretim ve akademik araştırmanın yanı sıra çevresel yapılanmalar ve bu yapılanmanın etrafında olması gereken açık ve kapalı alan mekanlarıyla da bulunduğu toplumsal çevreye örnek olmalıdır. Günümüzün üniversite kampüslerinde rekreasyon ve sportif aktivitelere elverişli doğal kaynak değerlerinin özellikle açık yeşil alanların kullanımının kısıtlı düzeyde olduğu görülmektedir. Değişik kültür ve coğrafyalardan gelip aynı kampüs çatısı altında buluşan öğrencilerin kendilerini doğru ifade edebilecekleri sosyo-kültürel ve sportif rekreasyonel etkinliklere katılabilmeleri için nitelikli ve iyi organize edilmiş yeterli sayıda tesise ihtiyaç duyulmaktadır (Günaydın ve ark., 2012).

Bu çalışmada; Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumlarının belirlenmesi ve kampüs rekreasyonu uygulamaları ile ilgili örnek modelinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu amaç çerçevesinde, üniversite mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumları incelenerek elde edilen sonuçlar doğrultusunda Hitit Üniversitesi'nin kampüs rekreasyonu için örnek bir model oluşturulacaktır.

Çalışma, Hitit Üniversitesi kampüs rekreasyon alanları tasarım ilkelerinin tanımlanması için ön çalışma niteliğindedir. Elde edilen veriler, Çorum'da yapılacak olan Hitit Üniversitesinin Kuzey ve Güney Kampüsünün Rekreasyon alanlarının planlanması, programlanması ve tasarım süreçlerinde rekreatif etkinlik alanlarının oluşturulmasında doğrudan tasarım girdisi olarak kullanılabilir. Yalnızca üniversite öğrencilerine değil aynı zamanda akademik ve idari personele de ait mekân değerlendirmeleri, doğru ve kullanışlı rekreasyonel mekân tasarımı ve üniversite tasarım sürecinin hızlanması için faydalı olacağı düşünülmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Kavramlar

Bu başlık altında, metin içerisinde sıklıkla kullanılan terimler tanımlanarak birbirleriyle olan farklılıkları detaylı bir şekilde ortaya konmaya çalışılmıştır. Böylelikle, kavramların birbirlerinin yerine kullanılmasının önüne geçilmesi, net bir ayırımı yapılmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

Üniversite: Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul vb. kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu, darülfünun (TDK, 2017).

Kampüs: Kökeni Latince'de "alan" anlamına gelen, bir üniversitenin veya kolejnin yeri ve binaları (Oxford sözlüğü, 2017).

Rekreasyon: Katılan kişiye anlamlı ve keyifli gelen boş zaman etkinliklerine gönüllü iştirak (Cordes ve Ibrahim, 1996).

Rekreasyon: Rekreasyon kelimesi, tekrar yaratma, yeniden toplama veya yeniden düşünme kavramından gelmektedir. Çalışmadan sonra ruhun ve gücün canlandırılması fikri, sözcüğün eğlence, oyun ya da zevk anlamında kullanılmasına yol açmıştır. Rekreasyona en çok uygulanan karşıt anlamlı sözcük iştir (Knudson, 1984).

Kampüs Rekreasyonu: Üniversitenin öğrenci, akademik ve idari personeli için geniş bir program yelpazesi sunan ve aynı zamanda açık hava ilgi alan deneyimleri içeren genellikle öğrenci hayatı departmanında yer alan spesifik bir üniversite bölümü (Taylor, 2002).

Kampüs Rekreasyon Programları: Öğrencilerin fiziksel aktivitelere katılmaları için tesis ve/veya program fırsatları olarak tanımlanmaktadır. Bunlar okul sporları, macera programları ve spor tesisinin genel kullanımını içeren çeşitli aktivitelerdir (Scott, 2014).

Rekreasyon Spor Tesisleri: Rekreasyonel spor tesisleri terimi; ağırlık odaları, tenis kortları, koşu pistleri, beyzbol oyun alanları, stadyumlar, parklar, yüzme havuzları, dans veya aerobik çalışmalar ve diğer spor veya rekreasyonel aktiviteleri içeren ancak bunlarla da sınırlı olmayan bir kurumun kampüsündeki herhangi bir spor veya rekreasyon tesisini ifade etmektedir (Chen, 2002).

Rekreasyon Merkezleri: Kampüs topluluğunun yararına spor ve fiziksel spor aktiviteleri, egzersiz donanımları ve sağlık ve wellness programları sunan üniversite tesisleri (Mack, 2011).

Rekreasyonel Kampüs Sporları: Okul sporları ligleri, fitness önerileri, spor tesisleri, bir günlük özel etkinlikler, ekipman kiralama, su sporları, açık alan rekreasyon olanakları ve kişisel fitness eğitiminin yer aldığı bölüm tarafından sunulan program ve faaliyetlerin tümü (Robinson ve Gladden, 2003).

Öğrenci Tutma/Retention: Bir üniversitedeki öğrencilerle ilgili olarak, öğrencileri bir organizasyon/kurum içinde tutma becerisi (Smith, 2011)

NIRSA (National Intramural-Recreational Sports Association): NIRSA, rekreasyonel spor alanında 1950’de kuruluşundan bu yana yaklaşık 8,1 milyon öğrenci, 4,500 özel uzman ve işyerlerinden oluşan kar amacı gütmeyen bir üyelik kuruluşudur. NIRSA’nın misyonu, eğitim ve gelişim fırsatları sunarak, bilgi üretip paylaşarak ve üyeleri için ağ oluşturma ve büyümeyi destekleyerek rekreasyon, spor ve sağlıklı yaşam gelişimini savunan yüksek öğrenimde bir lider olmaktır. Üniversitelerdeki rekreasyonunun yerel, bölgesel ve küresel topluluklarda refahı arttıran önemli ve güçlü bir anahtar olduğuna inanan NIRSA; Liderlik, Sürdürülebilir Topluluklar, Sağlık ve Refah, Eşitlik, Çeşitlilik ve Kaynaştırma, Hizmet, Küresel bakış açısı gibi alanlar hakkında örnek teşkil etmekte ve kendini bu alanları geliştirmeye adanmıştır (NIRSA, 2017).

Intramural Sporlar/Okul Sporları: Çeşitli üniversite öğrenci gruplarının ilgisini çekmek için rekabete dayanan ve/veya rekreasyonel odaklı faaliyetlerini sunmak için tasarlanmış organize sporlar (Lower, 2011).

2.2. Kampüs Rekreasyonuna Genel Bir Bakış

Kökeni Latince univertas’ dan gelen, Fransızca université kelimesinden dilimize geçmiş olan üniversite sözcüğünü (Douglas, 2017) Türk Dil Kurumu; “bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul vb. kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu” şeklinde tanımlamaktadır (TDK, 2017). Arslan (2011) ise; “Günümüzde, ilmî araştırma-teknolojik geliştirme ve öğretim ile ülke ve toplum kalkınmasında en önemli rollerden birini icra eden üniversiteler, daima en dinamik ve en üretken müesseseler olmak mecburiyetindedirler” diye belirtmektedir.

Kampüs sözcüğü, “alan”-daha uygun anlatımıyla “geniş alanla çevrili” (ormanları ile yüksek zemin, vs.)- için kökeni Latince bir sözcükten türetilmiş olup ilk olarak 1774'de New Jersey Koleji'nin (şu anda Princeton Üniversitesi) Nassau Salonu'nun bitişiğindeki geniş alanı tanımlamak için kullanılmıştır (Douglas, 2017; Wikipedia, 2017).

Üniversite kampüsleri sosyal, kültürel, fiziksel, ruhsal, düşünsel ve aynı zamanda ekolojik ve ekonomik yönden de gelişimin sağlanması için akademik-idari personel, öğrenciler, onların aileleri ve içinde bulunduğu toplum için hayati bir ihtiyaç olarak düşünülmektedir (Gül ve ark., 2016). Bu ihtiyaç Türkiye’de 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’nun 47. maddesinde “Yüksek Öğretim Kurumları’nın yapacağı plan ve programlar uyarınca öğrencilerin beden ve ruh sağlığını korumak, beslenme, çalışma, dinlenme, boş zamanları değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve bu amaçla bütçe imkanları oranında okuma salonları, yataklı sağlık merkezleri, öğrenci kantini ve lokanta açmak, toplantı, sinema, tiyatro salonları, spor salonu ve sahalar, kamp yerleri sağlamak ve bunlardan öğrencilerin en iyi şekilde yararlanmaları için gerekli önlemleri almakla görevlidir” (YÖK, 2017) şeklinde açıkça gösterilmektedir.

Ayrıca 351 Sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu’nun 25. maddesi ise “ders dışı saatlerde ve tatillerde öğrencilerin sosyal ve kültürel eğitim ihtiyaçlarını sağlayacak her türlü tedbirler alınır” (Mevzuat, 2017) şeklindeki resmi açıklamalar ile rekreasyona duyulan ihtiyaç vurgulanmaktadır. Buna rağmen; “Kampüs Rekreasyonu” Amerika başta olmak üzere, Kanada ve İngiltere gibi gelişmiş ülkelerdeki üniversitelerin birçoğunda sistematik bir şekilde gerçekleştirip genel müfredatın bir parçası olarak görülürken ülkemizde bu kavramın henüz tam olarak uygulandığı başarılı bir modelinin olmadığı gözlenmektedir (Zengin ve ark., 2006).

2.3. Kampüs Rekreasyonunun Amerika ve Avrupa’daki Tarihçesi ve Gelişimi

Kampüs Rekreasyonu ve Kampüs Rekreasyonel Spor Tesisleri ile ilgili tarihsel yapıdan bahsederken öncelikle Amerika ve Avrupa’daki gelişmelerden başlamamız gerekmektedir.

Üniversite tasarımı için ilk önemli prototip, sonradan İngiltere’de üniversite binasının en yaygın türü haline gelen tekli üniversite binası olduğu görülmektedir. Oxford’daki Merton Koleji, muhtemelen 1264 yılında kurulan ilk bina olma özelliğini

taşımaktadır. İçteki avluyu çevreleyen kare bir birim şeklinde olan belirgin mimari yapısı, sosyal ve eğitsel karakterini yansıtmaktadır. Öğrenci ve akademisyenlerin okumak, yemek, uyku ve dua etmek için alanlar gibi ihtiyaç duydukları hemen hemen her şeyi barındıracak şekilde tasarlanmıştır. Üniversite, dinin giderek baskın gücünü kaybedip ve Avrupa üniversitelerinin modern öğrenme ve araştırma kurumları haline geldiği, Ortaçağ'dan 18. yüzyılın sonları ve 19.'uncu yüzyılın başına kadar nispeten değişmeden kalmıştır. Modern standartlardaki akademik özgürlüklerin öncülüğünü yürüten 1809'da Wilhelm von Humboldt tarafından kurulan Berlin Humboldt Üniversitesi bu eğilimleri temsil etmektedir. Alman üniversite modeli her ne kadar üniversitenin toplumdaki rolünün tanınmasında dünya çapında bir etkiye sahip olmuş olsa da yeni ve yenilikçi bir tasarım sunamamıştır (Hashimshony ve Haina, 2006).

1850-1870'lerde yarışma içeren rekreasyonel sporlar Princeton'daki Nassace Beysbol Kulübü, Yale'deki Yat Kulübü ve Minnesota'daki Futbol Kulübünün yeterince organize olamayan okul ve öğrencilerinin teşebbüsleriyle başlamış ancak başlarda merkezi yönetimin dikkati çekilememiştir. Gün geçtikçe ve öğrencilerin ilgisi çoğaldıkça yönetimin de bu programları desteklemek zorunda kaldığı görülmektedir (Bucher ve Krotee, 2002).

1913 yılında Michigan Üniversitesi ve Ohio Devlet Üniversitesinde spor müsabakalarını akademisyenler kontrol etmeye başlamış ve bu müsabakaların bir bölüm haline getirilmesi kararlaştırılmıştır. "Müsabakaların babası" olarak bilinen Michigan Üniversitesinden Dr. Emler D. Mitchell tarafından ilk rekreasyonel spor birimi kurulmuş yine belgelendirilmiş ilk rekreasyonel spor tesisi de 1928'de Michigan Üniversitesi'nde açılmıştır (Bucher ve Krotee, 2002; Taylor ve ark., 2003). Halen faal durumda olan Intramural Spor Binası, o tarihte sadece erkek öğrencilerin üniversite takımı olmayan kulüp sporlarına, intramural etkinliklere ve beden eğitimi derslerine katılmaları için tasarlanmıştır. Bölümün finansmanı ve inşaatın maliyeti, üniversitenin genel fonu ve spor bölümünden alınmıştır. 1930'lu, 1940'lı ve 1950'li yıllarda ülke çapında kampüslerde tesis yapımında bu model izlenmiştir (Taylor ve ark., 2003).

Yine, Purdue Üniversitesi Rekreasyonel Sporlar Merkezi, öğrencilerin yalnızca rekreasyonel spor ihtiyaçlarına hizmet etmek için oluşturulan ABD'deki ilk üniversite binası olma özelliğini taşımaktadır. Bu bina ayrıca, Rekreasyonel Sporlar Bölümü

tarafından koordine edilen tüm programların idari merkezi olarak bilinmektedir (Purdue University, 2017).

Zamanla, okul içi programlar çeşitlendirilmiş ve katılım artırılmıştır. Sporun rekreasyonel değerleri 1930'dan beri yaygın bir şekilde bilinmektedir. Birinci Dünya Savaşı sırasında antrenman kamplarında atletize atfedilen önem, devlet okul sistemi üzerinde büyük bir etkiye sahip olmuştur. II. Dünya Savaşı'ndan bu yana, kampüs rekreasyon hareketi birçok önemli faktörden etkilenmiştir. Rekreasyonel nitelikteki faaliyetler her zamankinden daha fazla talep görmüş ve gitgide eğitim süreçlerinin önemli bir parçası olarak eğitimciler tarafından kabul edilmiş ve karma eğitim faaliyetleri eklenmiştir. II. Dünya Savaşı'ndan hemen sonraki dönem, okul sporlarında en büyük genişleme görülmüş, kolej ve üniversitelerin öğrenci kayıtlarında muazzam bir artış yaşanmıştır (Mittelstaedt ve ark., 2006).

1944 yılında GI Kanununun geçişi ile savaşın sonuna doğru, üniversiteye kabuller büyük ölçüde artmaya başlamış, savaştan dönenlerin eğitimlerine başlamak veya eğitimlerini tamamlamak için fon sağlanmıştır. II. Dünya Savaşı sırasında pek çok kurum askeri çalışan eğitimi için tesis olarak doğrudan doğruya hizmet edecek yeni spor veya tiyatro, konser vs. salonları için federal fon almıştır. Savaştan sonra, akademik birimlerin genişlemesi ve çeşitlendirilmesi, özel bina tipolojilerinin geliştirilmesini desteklemiştir (Buono, 2011).

1950'lerin sonlarından 2000'li yıllara kadar kampüs rekreasyon ve fitness hem değişim hem de büyüme sürecine girmiştir. Öğrencilerin rekabetçi olmayan etkinliklere daha çok ilgi duydukları için öğrencilerin okul sporları programlarına olan ilgisi kesin surette azalmaya başlamıştı. Kampüs rekreasyonuna duyulan bu ilgiye dayanarak, eğitim, su sporları, wellness ve açık hava ve son olarak da macera dahil olmak üzere diğer programlama biçimlerini sunmak için genişlemiştir. Kadınlara 1970'lerde kampüs rekreasyonunda daha fazla fırsat sunulmuştur (Rockey ve Barcelona, 2012). Bunun sebebi; eğitim kurumlarında cinsiyet ayrımını ortadan kaldıran yasa değişikliğinin 1972 yılında gerçekleştirilmiş olmasıdır. 9. madde (Title IX and Sex Discrimination) adı verilen bu yasada Amerika Birleşik Devletleri'nde federal mali yardım alan herhangi bir eğitim programı veya spor faaliyeti kapsamında cinsiyete dayalı olarak, hiçbir kimsenin katılımdan dışlanmasına, yararlarının reddedilmesine veya ayrımcılığa maruz kalmasına izin verilmemesi belirtilmektedir. Üniversiteler arası sporlar için çok sayıda kaynak özel

olarak yazılmış olsa da, 9. madde'nin genel bileşenleri okullar arası spor için de geçerlidir. 9. madde, sporda kadınlara eşit miktarda sportif mali yardım sağlanmasını ve spor ilgi alanlarını seçme esnekliği sağlamaktadır. Bir başka deyişle spor faaliyetlerinde kız öğrencilerin bireysel olarak değil, bir bütün olarak eşit fırsatlara sahip oldukları görülmektedir (The University of IOWA, 2005; U.S. Department of education, 2017).

O zamandan bu yana okul içi ve okul dışı müsabakalar ve spor kulübü programları büyümeye ve gelişmeye devam etmektedir. Ulusal Müsabakalar-Rekreasyonel Sporlar Derneği (NIRSA) (New Orleans'daki Dillard Üniversitesinden Dr William N. Wasson tarafından kurulan eski Ulusal Müsabaka Derneği) 1950'de bugünkü halini almıştır ve rekreasyonel sporların yönetimiyle ilgili başlıca mesleki organizasyon olarak kabul edilmektedir. Bu kuruluş tarafından yılda iki kez, Recreational Sports Journal adlı yayın çıkarılmaktadır. Resmi yayın organı ise Recreational Sports & Fitness adlı dergidir (Bucher ve Krotee, 2002).

Rusya, Japonya, Almanya ve Fransa'nın tarihine baktığımızda da rekreasyon kavramının önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Rusya'da 1930 yılında spor alanları, kamp ve kapalı merkezleri devlet tarafından sosyal planlamaya dahil edilmiştir. Japonya'da 1932 yılında Ulusal Boş Zaman Değerlendirme Kurumu açılmıştır. Almanya'da özellikle gençler sporun her türünde oldukça faal olmuşlardır. Fransa'da ise 1958'de Eğitim Bakanlığına bağlı Gençlik ve Spor Yüksek Sekreteryası kurulmuştur (Zorba, 2002).

2.4. Kampüs Rekreasyonunun Türkiye'deki Tarihçesi ve Gelişimi

Türkiye'de Rekreatif düşünce ilk olarak Gazi Mustafa Kemal Atatürk' ün 1923 ve 1937 senelerinde yapmış olduğu konuşmalarda kullanıldığı bilinmektedir. Günümüzde Rekreatif etkinlikler, Gençlik Spor Genel Müdürlükleri, Gençlik kampları, Gönüllü kuruluşlar ve en önemlisi de üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının çatısı altında kurulan Öğretmenlik ve Rekreasyon bölümleri tarafından gerçekleştirilmektedir (Zorba, 2002).

Türkiye'deki Üniversitelerde Rekreasyonun gelişimine baktığımızda rekreasyon ders olarak ilk ODTÜ, Marmara ve Gazi Üniversitelerinde verilmeye başlanmıştır. Rekreasyon teriminin Üniversitelerde konuşulmaya başlamasının ardından Turizm-Rekreasyon arasındaki ilişki gündeme gelmiş ve Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü Sayın Prof. Dr. Erdal ZORBA'nın girişimleri ile 23 Mayıs

1997 tarihinde Muğla Üniversitesi, G.S.G.M., Turizm Bakanlığı işbirliği ile düzenlenen panelde Rekreasyon bölümünün açılması kararı görüşülmüş ve büyük uğraşlar neticesinde de Yükseköğretim Kurumunun 12.04.2000 tarihli toplantısında Rekreasyon Bölümünün açılmasına karar verilmiştir (Zorba, 2006).

Ülkemizdeki Rekreasyon kavramının gelişmesi ve Rekreasyon açısından gelişmiş ülkelere yetişebilmesi için her şeyden önce bu kavramın, herkes tarafından doğru anlaşılması gerekmektedir (Zorba, 2002).

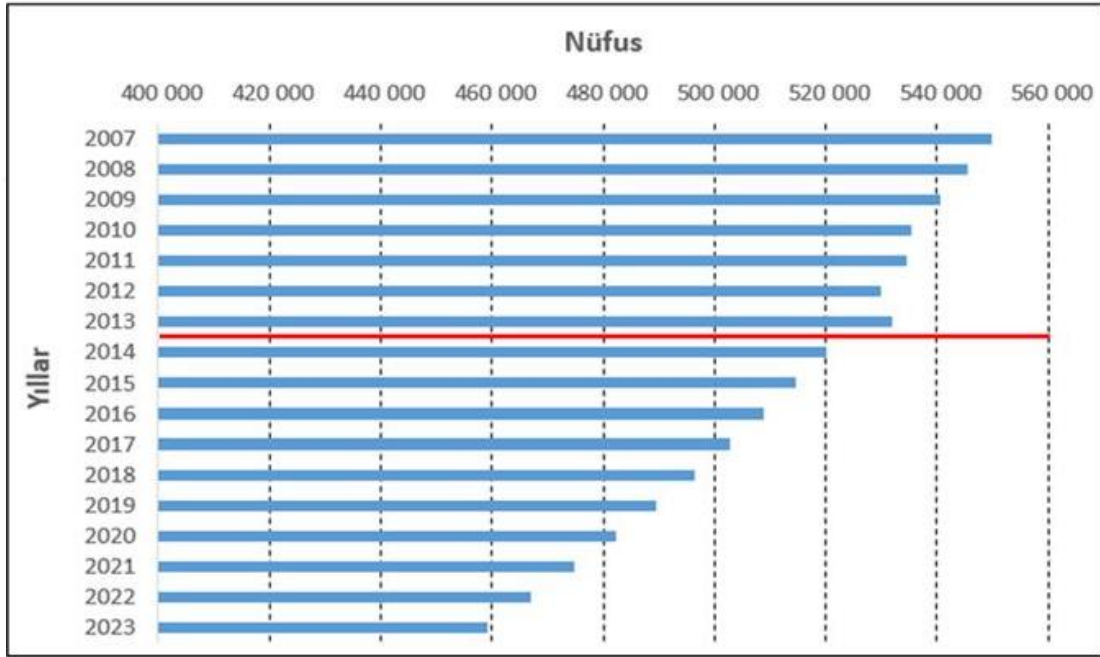
2.5. Hitit Üniversitesi Hakkında Genel Bilgi

Çorum ilinde 17 Mart 2006 tarihinde kurulan Hitit Üniversitesi, kurulduğu yıldan bugüne gelinen noktada; 9 fakülte 3 enstitü, 2 yüksekokul ve 7 meslek yüksekokulu 1,641'ü lisansüstü olmak üzere 2017 Eylül itibarıyla 18,475 öğrencisi, 698 öğretim elemanı ve 377 idari personeli ile Hitit Üniversitesi yaklaşık 20,000 nüfuslu büyük bir kurum olmuştur. Ayrıca çoğunluğu Orta Asya Cumhuriyetleri oluşturan Avrupa'dan Kuzey Afrika'ya, Orta Doğu'dan Balkanlar ve Kafkaslara kadar toplam 27 farklı ülkeden toplam 186 yabancı uyruklu öğrenciye de ev sahipliği yapmaktadır (Hitit Üniversitesi, 2017).

Bir kampüs rekreasyon modelinde ihtiyaç olan ve talep edilen alanların ilk günden tamamlanabilmesi neredeyse mümkün değildir. Kampüste yapılacak rekreasyon alanlarının hem öğrencilerin hem de çalışanların taleplerini karşılayacak, her iki kesimi de memnun edecek düzeye ulaşabilmesi zaman alan bir süreçtir. Hitit Üniversitesi çok uzun zamandan beri kampüsleşme konusu üzerinde yoğunlaşmaktadır. Kuzey Kampüsü olarak belirlenen alanda, mevcut eğitim birimleri ile yapılan görüşmeler dikkate alınarak, ileriye dönük eğitim, hizmet, sosyal ve sportif alanlar ile Kuzey Kampüsü Master Planı hazırlanmıştır. Ayrıca, geçmişte yaşanan deprem felaketlerinin önüne geçilmesi adına yapılan yeni binaların proje aşamasından malzeme seçimine kadar büyük bir titizlikle çalışıldığı ve denetimlerin yönetmeliğe uygun şekilde olduğu belirtilmektedir (Hitit Üniversitesi, 2017).

Yıllarca hep tartışılan ve tartışılacak olan kent-üniversite ilişkileri konusu, planlama açısından üniversiteler kampüs mü olmalı veyahut şehir içinde mi yer almalı şeklinde her zaman sorulagelmiş sorulardan olmuştur (Öztürk ve Mozaikçi, 2010). Hitit Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Reha Metin ALKAN, 2007 ile 2023 yılı il nüfus projeksiyonunda, Çorum'da devam eden bir gerilemenin var olduğunu (Şekil 1) ve

üniversite kampüslerinin şehrin dışına kurulmasının giderek azalan nüfusa sahip olan Çorum ili için doğru bir fikir olmadığını belirtmektedir. Ayrıca ALKAN, büyük ve gelişmiş iller dışındaki üniversite kampüslerinin kent gelişimine de katkı sağlaması gerektiği beklentisinin, kampüsün kurulacağı arazinin seçiminde de önemli rol oynadığının altını çizmektedir. Kuzey Kampüste 1.935.095.00m²; Güney Kampüste ise 420.432.27m²'ye ulaşan Hitit Üniversitesi kampüsü, diğer birimler ile birlikte toplamda 2.904.505m² kampüs alanına sahiptir (Hitit Üniversitesi, 2017).

Şekil 1. 2007-2023 Yılı Çorum il nüfus projeksiyonu (Hitit Üniversitesi, 2017)

Rektör, kuzey ve güney kampüs alanındaki yapıların tamamlanmasıyla, daha geniş fiziki mekâna ve muazzam bir komplekse sahip olunacağını böylelikle üniversitemizin daha da güçleneceğini, bölüm/program, öğrenci sayısının artacağını dolayısıyla çağın gereklerine uygun daha modern dizayn edilmiş, teknolojik ve kaliteli bir eğitim-öğretimin gerçekleşeceğini belirtmektedir (Hitit Üniversitesi, 2017).

2.6. Kampüs Rekreasyonunun Amacı ve Önemi

Kampüs Rekreasyon etkinlik programları Spor Bilimleri Fakültelerinin Rekreasyon Birimleri, Devlet Konservatuarları ve Güzel Sanatlar Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Bölüm Başkanlıkları veya Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlıkları tarafından planlanması, gerçekleştirilmesi ve geliştirilmesi gerekli programlardır.

Kampüs Rekreasyonu bireylerin boş zaman deneyimlerini belirleme ve değerlendirmelerinin yanı sıra onların boş zaman hakkında değer ve görüşlerini de tanımlamalarını sağlamaktadır. Rekreasyonel spor fırsatları, akademik hayat ve boş zaman arasında bir denge sağlamak, fiziksel ve zihinsel sağlığı artırmak ve bireyin kişisel gelişmesine yönelik bir yol olarak hizmet edebilmektedir (Broughton ve Griffin, 1994).

Cilek (2010), Iowa Üniversitesi'ndeki çalışma hayatı boyunca birçok öğrencinin okul ile olan bağlarının koptuğunu gördüğünü, bunun nedeninin de öğrencilerin "Neden buradayım?" sorusuna cevap verememeleri olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, üniversite mezunlarının, istatistiki olarak üniversite mezunu olmayan insanlara göre daha iyi sonuçlar aldığını ancak bu öğrenciler için bilginin yetmediğini, daha fazlasını aradıklarını söylerken şöyle devam etmektedir:

“Dört yıl = 4 x 365 x 24 x 60 = kabaca 2,102,400 dakika. Her öğrencinin 2 milyon dakikası var: 2 milyon dakika üniversiteden mezun oluncaya kadar ... 2 milyon dakika entelektüel ve duygusal temellerinizi inşa etmek için ... 2 milyon dakika aile, toplum, hizmet ve kariyer için hazırlanmak ... yetişkin olmak için 2 milyon dakika.”

Cilek (2010) tarafından iki milyon dakika olarak bahsedilen kampüs yaşamının, sadece akademik araştırma ve eğitim-öğretimden ibaret olarak görülmemesi gerekmektedir. Öğrencilere kampüsteki rekreasyon alanlarında ders dışındaki saatleri daha verimli geçirmeleri, sportif, kültürel ve sanatsal etkinliklerde izleyici konumunda olmak yerine katılım sağlayabilmeleri dolayısıyla boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeleri için fırsatlar sunulmalıdır.

2.7. Kampüs Rekreatif Etkinliklerinin Özellikleri

Rekreatif etkinliklerin oldukça çeşitli ve kişiden kişiye değişen özellikleri, onları ortak bir noktada toplamayı güçleştirmiş olsa da araştırmacıların kabul ettikleri ve rekreasyonu diğerlerinden ayıran bazı özellikler belirlenmiştir. Bu özellikler; etkinliklere katılımda kişinin tamamen özgür olması, kendi isteğiyle seçmiş olduğu bu etkinliğe devam zorunluluğunun bulunmaması, kişide mutluluk ve haz duygusu uyandırması, bir yandan kişinin yaratıcılığını ortaya koyarken bir yandan da deneyim kazanmasını sağlaması (Karaküçük, 1999) ve başlangıçta bir amacı olmadan katılım

sağlanan bu etkinliklerin daha sonra fiziki, duygusal ve toplumsal davranışları edinmek için yapılan ve kişide iyi olmaya doğru gelişen bir amaca hizmet etmesi olarak kabul edilmektedir (Kılbaş, 2001).

2.8. Kampüs Rekreasyonunun Yararları

Rekreatif etkinlikler bireyin hayatında önemli bir güç olarak görülmektedir ve onu insan yapan, kişilerin birbirleri ile yaşamasına katkıda bulunan niteliklerin ana kaynağı sayılmaktadır. Yani, insana doğduğu günden ölüme kadar büyüme ve gelişmesi için hayati önem taşıyan birçok şeyi sağlar ve öğretir. Seçme özgürlüğünün, içsel ödüllerin, mutluluk, zevk, oyun, risk, mizah, gevşeme, ayin, yalnızlık, bağlılık ve çoğunlukla maneviyatın baskın bir kaynağıdır. Hatta hastalığı bile önlediği düşünülmektedir. Bu noktada, Rekreasyon bireye wellness, tatmin ve yüksek yaşam kalitesi sunmaktadır. Rekreasyon etkinlikleri fiziksel, sosyal ve duygusal iyiliğe önemli ölçüde katkıda bulunma potansiyeline sahiptir, ancak akıllıca seçilmelidir. Örneğin, ılık bir sonbahar öğleden sonrası arkadaşlarla yürüyüş yapmak, televizyonun karşısında karanlık bir odada yalnız başına oturmaktan daha yararlı sayılmaktadır. Bazı rekreasyon aktiviteleri öylesine pozitifdir ki o aktiviteler zirve deneyimler olarak tanımlanmaktadır (Russell ve Jamieson, 2008). Bu zirve deneyimleri Pozitif Psikolog Mihaly Csikszentmihalyi (1975) “akış deneyimi” ya da bir etkinliğe en iyi katılım olarak nitelendirmektedir. “Akış” duygusu eğlenceli hissetmenin ötesinde tamamen tatmin edici bir deneyim olduğunu göstermektedir (Clarke ve Haworth, 1994). Bir hedefin başarılması, birinin performansını dikkate almak için önemlidir, ancak kendi başına yeterli değildir. Akış deneyimi, birinin devam etmesini sağlayan şey, endişe ve can sıkıntısı parametreleri dışında hareket etme deneyimidir. Csikszentmihalyi (1975), satranç oynamak, dağa tırmanmak, dans ve müzik gibi bazı belirli aktivitelerde daha kolaylıkla yaşandığını ve içinde oyun barındıran etkinliklerin mükemmel bir akış deneyimi olduğunu belirtmektedir.

Kampüs rekreasyonu, üniversite deneyimi boyunca pozitif bir öğrenci gelişimini desteklemeyi hedeflemektedir.

2.8.1. Kampüs Rekreasyonunun Psikolojik Yararları

Rekreasyonel faaliyetler, kendini tanımlama, gerçekleştirme ve güçlendirme duygusunu geliştirme aracı olarak hizmet etmektedir (Russell ve Jamieson, 2008).

Genellikle bu faaliyetler; heyecan duyma ve meydan okuma, gevşeme ve kaçış aracı, stres atma veya çalışma ile oyun arasındaki dengeyi kurmak için bir yol olarak görülmektedir. Bunlar zihinsel sağlığımıza katkıda bulunan psikolojik motive edici etmenlerdir (McLean ve Hurd, 2012).

Rekreasyonel anlamda boş zamanını spor yaparak değerlendiren bireyler hem birtakım psikolojik bunalımlardan korunur, hem de yapmakta olduğu işlerde daha verimli daha enerjik olabilmektedir (Erkal, 1978).

2.8.2. Kampüs Rekreasyonun Sosyal Yararları

Bireyin sosyal bir grubun parçası olma isteği ve ona yoldaşlık edecek, destek sağlayacak samimi arkadaşlar edinme ihtiyacı, rekreasyonel katılımın tam kalbinde yer almaktadır. Takım üyeleri arasında oluşan arkadaşlıklar ve bağ kurma da, sporun altında yatan bir unsurdur (McLean ve Hurd, 2012).

Birçok insanın boş zaman alışkanlıkları sosyalleşmeyi azaltmaktadır. İnsanlar başkaları ile birlikte tiyatrolarda değil de DVD'de evde yalnız olarak bir film izlemeyi, başkalarıyla birlikte rekreasyon merkezleri yerine garajda kendi ekipmanlarıyla egzersiz yapıp veya rakiplerle yüz yüze olmak yerine bilgisayarda oyun oynamayı tercih ediyor gibi görünmektedirler (Russell ve Jamieson, 2008).

Günümüzde birçok yetişkin, birincil sosyal temas ve kişiler arası ilişkilerini çalışma hayatlarında değil de, boş zaman saatleri boyunca gönüllü grup birlikteliklerinde bulmaktadır. Tüm boş zaman etkinliklerinin sadece %2'si tek başına yapılmaktadır. Bu durum, insanların etkinliklere başkalarıyla birlikte katılmaktan hoşlandığını göstermektedir (McLean ve Hurd, 2012).

Üniversiteler, öğrenci, akademik ve idari kadro olarak farklı aile yapılarına sahip olan, değişik bölge ve kültürlerden gelen kişilerin bir arada bulunduğu çok kültürlü kurumlardır. Bu kadar farklılığın içinde bir kişinin diğer bir kişi ile yakınlık ve iletişim kuramaması sonucunda giderek o topluluğa yabancılaşması ve kendisini yalnız hissetmesi söz konusu olacaktır. Sadece öğrenciler değil akademisyenler de psikolojik, sosyolojik, ekonomik ve kültürel başta olmak üzere çoğu sorunla yüz yüze gelmektedir. Bu sorunların tükenmişlik ve yalnızlık boyutu da bulunmaktadır (Özdemir ve ark., 2016).

Rekreasyonel spor etkinlikleri yalnızlığı önlediği gibi yalnızlığının doğuşunu hazırlayan sakıncaları da ortadan kaldırdığı bilinmektedir. Önceleri sadece iş hayatında

görülen ve daha sonra tüm sosyal hayata yayılan amaçsız olma ve monotonluk ile meydana gelen negatif tutumların uzaklaştırılması için rekreasyonel etkinliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca rekreasyonel spor, insanlar arasındaki ortak amaçlar ile hareket etme, takdir etme/edilme, sorumluluk alabilme, anlayışlı olabilme duygularının yanı sıra topluluk içerisinde düzen sağlayabilme gücünü de kişiye kazandırabilmektedir. Böylece birey ile içinde bulunduğu toplum ilişkileri uyum içerisinde devam etmektedir (Erkal, 1978).

2.8.3. Kampüs Rekreasyonun Fiziksel Yararları

1980 ve 2014 yılları arasında dünya genelinde yaygın olan obezite prevalansı iki katından daha fazladır. 2014 yılında, 18 yaş ve üzeri yaştaki yetişkinlerin %39'u (erkeklerin %38'i ve kadınların %40'ı) aşırı kilolu %13'ü obez olduğu tespit edilmiştir. Bu obezite oranlarının temel nedenlerinden biri hareketsizliktir. Hareketsizliğin sadece gençlik veya yetişkin sorunu olmadığını açıkça görülmektedir. Her yaşa, ırka, cinsiyete ve gelir seviyesine uzanmaktadır. Obezite önlenabilir bir hastalıktır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) düzenli fiziksel aktivite yapılmasını (çocuklar için günde 60, yetişkinler için bir haftaya yayılan 150 dakika) önermektedir. Birçok iş biçiminin giderek yerleşik olması, ulaşım modlarının değiştirilmesi ve kentleşmenin artması nedeniyle fiziksel hareketsizlikteki artış obeziteye sebep olmaktadır. Bu nedenle, toplumsal düzeyde, düzenli fiziksel aktivite ve daha sağlıklı beslenme seçeneklerini herkes tarafından kolay erişilebilir kılan politikaların sürekli uygulanmasını desteklemek çok önemli rol oynamaktadır (WHO, 2017).

King ve ark. (1995)'e göre fiziksel hareketsizlik; davranış değişikliğine bireysel odaklı yaklaşımları kullanarak değiştirmenin zor olduğu kanıtlanan karmaşık bir alışkanlıktır. Ayrıca King ve arkadaşları (1995) kardiyovasküler hastalık (KVH) ve diğer kronik hastalıkları önlemek için fiziksel aktivitenin geliştirilmesine yönelik politika, yasama ve düzenleyici ve çevresel müdahalelerin kullanımını tartışmışlardır. Fiziksel aktiviteyi artırmak için adres gösterilen yaklaşım türleri arasında federal, devlet ve yerel mevzuat ve düzenleme, politika geliştirme ve uygulama ve çevre desteği bulunmaktadır. Ayrıca, eyalet ve yerel sağlık bölümlerinin çevre ve politika yaklaşımlarını başlatma ve bunlara katılma fırsatlarını tanımlamaktadır. Devlet ve yerel sağlık bölümleri yasal, düzenleyici, politika ve çevresel müdahale fiziksel aktivite

düzeylemelerinin artırılması için yaklaşımlar aracılığıyla rollerini genişletme ve KVH riskini azaltmada daha büyük bir lider olmak için çeşitli fırsatlara sahiptir.

Bireyin rekreasyonel fiziksel aktiviteye (FA) katılma kararı ne olursa olsun, rekreasyonel FA olanaklarının bir üniversite kampüsünde bulunabilirliğini ve erişilebilirliğini desteklemek mantıklıdır. Bu tür tesislerin varlığının bilinmesi kişinin düzenli olarak FA'ye katılma kararını etkileyebilmektedir. Rekreasyonel FA tesislerinin yerleştirilmesi de dâhil olmak üzere üniversite altyapısının tasarımı, üniversite öğrencilerinin FA modelleri ile ilişkilendirilebilmektedir. Rekreasyonel tesislerin yerleşimi, erkeklerin ve kadınların FA davranışlarını farklı şekilde etkileyebilmektedir. Belli rekreasyonel FA tesislerinden haberdar olma, öğrencinin bulunduğu yerle ilgili olabilmektedir. Bu nedenle, üniversite rekreasyonel tesislerin kullanılabilirliğini ve farkındalığını artıran çevresel destekler, öğrencilerin FA tutumları ile bağdaştırılmaktadır. Bireylerin çevre rolünü nasıl algıladıkları ve bu rolün onların FA modelleri üzerindeki etkisi hakkında daha fazla bilgi edinmek, üniversite kampüslerinde inşa edilmiş çevrelerin değişmesine neden olabilmektedir (King ve ark.,1995).

2.8.4. Kampüs Rekreasyon Eğitimi

Means (1973), "Intramurals: Their Organization and Administration" isimli kitabında, Texas Üniversitesi, Okul Sporları Direktörü, Albert A. Sonny Rooker 'ın, okul sporlarının yükseköğretimdeki yerini şu şekilde açıkladığı yazmaktadır:

"Yüksek eğitimin büyük bir hedefinin, boş zamanlarını yaratıcı ve anlamlı bir şekilde kullanan, tam ve üretken yaşam kapasitesine sahip erkek ve kadınların gelişimi olduğu farzedilirse; boş zaman için yeterli eğitim sağlanırsa, o zaman bilinçli yapılan bir takım çabalar, planlama ve boş zaman eğitim deneyimleri için doğrudan bir programlama esastır. Üniversite düzeyinde boş zaman eğitimi üç varsayıma dayanır: (1) öncelikle kolej ve üniversitelerden, yarının dünyasındaki liderler ve mimarlar yetişecektir; (2) insanların sahip oldukları boş zamanların miktarı artmaktadır ve (3) böyle bir zamanın kullanımları her bir toplum için ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Bir toplumun gelecekteki liderlerinin boş zaman kullanımı hakkında becerikli ve bilgi sahibi olması; diğer insanların boş zamanlarını kullanmalarına örnek olmaları ve onlara yön verebilmeleri nedeniyle büyük bir endişe konusudur. Bir okul sporları programı bütün

gönüllü fiziksel ve boş zaman faaliyetlerini, üniversitedeki tüm öğrencilere, fakülte personeline, onların ailelerine ve "kent ve üniversite" işbirliği programında mümkün olduğu kadar çok sayıdaki diğer topluluklara sunma sorumluluğunu taşımaktadır." (Means,1973).

2.9. Kampüs Rekreasyon Tesisleri

Kuşkusuz, göz alıcı rekreasyonel tesisler ve kampüs boş zaman programları özellikle kampüsü ziyaret eden ve gelecek 4 yıl boyunca orada yaşamak isteyip istemediğini düşünen potansiyel öğrenciler için pozitif imaj oluşturmaya yardımcı olmaktadır (McLean ve Hurd, 2012). İşte bu pozitif imajın sağlanabilmesinde en önemli unsurlardan bir tanesi de rekreasyonel tesistir. Akademik eğitim için ayrı, rekreatif aktiviteler için (sosyo-kültürel, sağlık, spor ve sanatsal) ayrı tesisler olabildiği gibi, bazı alt yapı eksikliği bulunan üniversitelerde bu tesisler ancak derslerden arta kalan zamanlarda rekreasyon aktiviteleri için kullanılmaktadır. Kampüsteki rekreasyonel etkinliklerden en yüksek randımanı alabilmek bu programların gerçekleşebileceği tesislerin inşası ile mümkün olabilmektedir (Kaba, 2009).

2.9.1. Tesis Özellikleri

Kolej ve üniversitelerin, her yıl milyonlarca katılımcının katıldığı çok geniş bir yelpazede sunulan rekreasyon aktiviteleri, düzenli boş zaman hizmet programları için önemli bir ortam sağlamaktadır. Çeşitlendirilmiş eğlence hizmet işlevi, sanat serilerini planlama, film programları, konuk konuşmacı ile düzenlenen forumlar ve benzeri kültürel etkinliklerin sahne sanatları merkezleri bazen bu alandaki akademik bölümler veya okullarla işbirliği içerisinde işletmeyi içerebilmektedir. Öğrenci birliği binaları, bowling salonları, kahve evleri, oyun odaları, restoranlar, kitapçılar ve diğer etkinlik alanları gibi özelleştirilmiş tesisleri kapsamaktadır (McLean ve Hurd, 2012).

Açık Alan Rekreasyon Tesisleri

1980'lerde Ulusal Spor Malzemeleri Birliği (NSGA), açık alan programının parçası olacak ilk on satış öğelerinden; rüzgar sörfü, kaya tırmanışı ve balıkçılık malzemeleri gibi spor ekipmanlarının satışında bir artış bildirmiştir. Bu durum çadır ve sırt çantaları gibi daha geleneksel ürünlerde bile aynı zaman aralığında sırasıyla %20 ve %11'lik bir artış göstermiştir. 1998 yılında Florida'da yapılmış olan 12. Uluslararası Açık Alan ve Eğitim Konferansında açık alan aktivitelerinde kesin bir büyüme olduğu

için bu durumun üniversite kampüsüne nasıl dahil edileceği sorusu sorgulanmıştır. Sınırlı sayıda personel ve fon bulunduğunu göz önünde bulundurarak, kampüs programları, öğrenci nüfusunun açık alan rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla diğer programlarla kaynakları bir araya getirmişlerdir. Daha sonraki yıllarda kolej ve üniversiteler giderek artan açık hava rekreasyon alanında büyük bir genişleme göstermiştir. Özellikle kano, bisiklet, kayak ve sırt çantası ile yapılan doğa gezileri gibi faaliyetlerden birçoğu, genellikle bir üniversite açık alan programında bulunmaya başlamıştır (Taylor ve ark., 1998).

Amerika'daki çoğu kolej ve üniversite kampüsünde geniş bir açık alan rekreasyon etkinliği hizmeti sunulmaktadır. Kampüste yer alabilecek etkinliklerden bazıları; plaj voleybolu, tenis, softbol, bayrak futbolu, ladder golf, kroket, bocce, Home Run Derby/Amerika Ulusal Beyzbol Ligi (Major League Baseball), disk golfü, kickbol, soccer, serbest atışlar, hot shots, basketbol, beyzbol, pickleball (raketle oynanan bir spor), yakartop, hokey, su topu, yüzme karşılaşmaları, ultimate/altımit (frizbi ile oynanan takım sporu), voleybol, wiffle ball (golf topunu andıran bir topla oynanan beyzbol benzeri bir oyun), okçuluk, badminton, golf, curling, bisiklet ve bisiklet gezintileri, yürüyüşler, biathlon, triatlon, çim hokeyi, at nalı oyunu, scavenger hunt (hazine avı gibi, birkaç takımın kendilerine verilen görev listesindeki işleri yaparak puan kazandığı eğlenceli oyun), halat çekme yarışı şeklinde belirlenmiştir (Bell ve Patton, 2009).

Bu tür etkinliklerin yapılabilmesinin belirlenebilmesi için üniversitenin coğrafyası önemli rol oynamaktadır. Örneğin, Colorado Eyalet Üniversitesi (CSU), Yale Dağı'ndaki zirveye giden rotayı değiştirmeye yardımcı olmak için Colorado Fourteeners Girişimi (CFG) ile birlikte çalışmaktadır. Colorado fourteeners yani 14'lüler olarak bilinen 14.000 feet'i aşan 58 dağ tepesine sahiptir (Colorado, 2017). CFG, kar amacı gütmeyen kuruluşların, ilgili kişilerin ve kamu kurumlarının ortaklığı ile 1994 yılında kurulan ve misyonu; Colorado'daki 14'lerin doğal bütünlüğünü muhafaza etmek ve korumak olmuştur. 1993 yılındaki bir çalışmada, rekreasyonel kullanımın hızla genişlemesi nedeniyle önemli çevresel etkilere dikkat çekilmiştir (Fourteeners, 2017). CSU öğrencileri, bu proje için 3 gün backpacking (sırt çantalı gezi), kamping ve çalışma süresi geçirmektedir. Başka bir örnek olarak Utah Üniversitesi; yine bu tür açık hava rekreatif etkinlikler için kampüs rekreasyon kamp ekipmanları, dağ bisikletleri, su

araçları ve kış sporu ekipmanları da dahil olmak üzere dış mekan donanımlarını kiralamaktadır (McLean ve Hurd, 2012; University of Utah, 2017).

Kapalı Alan Rekreasyon Tesisleri

Kapalı alan kampüs rekreasyon tesisleri (KRT) tipik olarak fitness merkezleri, cimnastik salonları, yüzme havuzları, hentbol/racquetball kortları, squash kortları, dövüş sanatları ve güreş salonları, paten pistleri, tırmanma duvarları, dans stüdyoları, soyunma odaları ve çoklu kullanım alanlarından oluşmaktadır. Hepsi de öğrencilerin çok sayıdaki fiziksel aktivitelere katılmaları için oldukça zengin fırsatlar sunmaktadırlar. Bu tesisler genellikle intramural spor ligleri ve turnuvaları, spor kulübü takımları, açık hava gezi ve seansları, egzersiz sınıfları, fitness eğitimi ve çeşitli spor ders programları gibi çeşitli olanaklarla iyi bir şekilde programlanmaktadır. Ayrıca tüm bunlara ek olarak, KRT'ler çoğu zaman jakuziler, buhar odaları, saunalar, yiyecek ve içecek ayrıcalıkları, kablosuz internet hizmeti, salonlar ve çalışma alanları gibi olanaklar sunmaktadır (Huesman ve ark., 2009).

Kapalı alan rekreasyon tesislerinde dikkat edilmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır. Aerobik dersleri ve dans ekipleri için, uygun darbe emici ve ses kontrolünü sağlamak için tesis içine dahil edilmesi gereken özel düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bazı aerobik aktivite ve dans dersleri çok fazla sayıda atlama ve adımlama gerektirdiğinden, zeminin ayakların, bacakların, dizlerin ve sırtın hasar görmesini en aza indirmek için darbe emilimini göz önünde bulundurarak özel bir şekilde dizayn edilmesi gerekmektedir. Buna ek olarak, bu odalar bitişik aktiviteleri rahatsız etmemek için ses kırıcı özelliklere sahip olmalıdır. Depolama, bu alanlarda da kritik öneme sahiptir çünkü sınıflar çoğu zaman step platformlarından toplara, toplardan sabit bisikletlere kadar değişen ekipmanları gerektirmektedir. Dövüş sanatları ve güreş odaları da özel kullanımlar için tasarlanmalıdır. Aktiviteler çok yüksek sesli olabileceğinden ses yalıtımı ve farklı sanatlar farklı türde mat ya da mat düzenlemeleri gerektirdiğinden dolayı etrafta hareket edebilen ve odadan kolayca taşınabilen özel matlar gerektirmektedir. Matlardan kan ve ter yoluyla geçebilecek bulaşıcı hastalıklar göz önüne alınacak olursa bu tesislerin bakımı ve temizliğine de çok önem verilmelidir (Nesbitt, 2013).

Çok Amaçlı Rekreasyon Tesisleri

Entegre bir tesis oluşturmak, doğal bir ortaklık ile gelen sinerjiyi memnuniyetle kabul etmek demektir. Takım çalışması ve işbirliğinin tek başına çalışan her bir işletmeyle

karşılaştırıldığında daha iyi sonuç ürettiği amacını benimsemektedir. Maliyetleri ve gelir avantajlarını paylaşarak, geliştirme maliyetlerini düşürerek, programlama kapasitesi ekleyerek, ölçek ekonomilerini güçlendirerek ve diğer müşteri tabanını artırarak ve ek kaynaklara erişerek tüm kullanıcılara daha iyi bir uyum sağlamak için tesisin barındırdığı kolaylıkların başka türlü elde edilemeyeceği başarılı ortaklıklar oluşturulabilmektedir. En popüler ve başarılı ortaklıklar doğal olarak ortak hedefleri olan farklı kuruluşlar arasında oluşmaktadır. Örneğin, fitness ve rekreasyon için uygun ortakların örnekleri arasında; spor performansı/eğitim yerleri (mesela bir profesyonel spor uygulama tesisi), bir etkinlik/kongre merkezi, ticari işletmeler (spa, restoran, perakende mağazası veya cimnastik akademisi gibi), eğitim girişimleri (okul öncesi eğitim müfredatını hatta beden eğitimi imkânı sağlayarak yüksek öğrenimi desteklemek), eğlence mekanları (sahne sanatları tiyatrosu, sanat galerisi veya kütüphane) veya kar amacı gütmeyen kuruluşların özel amaçla rekreasyonel programına verilmiş olması sayılabilmektedir. Zorluklar, entegre tesislerin tasarımı düşünülürken ortaya çıkmaktadır (McDonald, 2017).

Haverford Üniversitesinin Gardner Entegre Spor Merkezinin lobisi; squash, basketbol, dövüş sanatları, dans gibi tüm aktivitelerin maksimum görünürlüğü için tasarlanmıştır. Ayrıca bir sürü pencereye sahip olması enerji kullanımını azaltmak için doğal aydınlatma ve ısıtma avantajı sağlamaktadır. Spor Müdürü ve Dekan Yardımcısı Greg Kannerstein merkez ile ilgili düşüncelerini:

“Bu çok amaçlı tesis gerçekten de sağlıkla ilgili bir yapıdır. Sadece oyun kazanmakla ilgili değil. Merkezi sadece takımlar için ayırmıyoruz. Biz tüm üniversite topluluğu için bir şeyler yapmaya çalışıyoruz.”

şeklinde açıklamaktadır (Ezarik, 2006).

Tüm tesis kullanıcıları genel olarak; üyeler (fitness/rekreasyon merkezinin kullanıcıları), ekip üyeleri (etkinlik katılımcıları), seyirci ve hizmet sağlayıcılar şeklinde dört temel kullanıcı grubuna ayrılabilir. Her bir grubun genel deneyimi, projenin başarılı olabilmesi için olağanüstü olmalı ve bu da her birinin ihtiyaç ve arzularını anlamak ve buna göre çevredeki tesisi tasarlamak anlamına gelmektedir. Güçlükleri fırsatlara dönüştürmek ve olağanüstü çok yönlülükle sonuçlanacaktır. Böylece tesisin işletmesi daha düzgün, gelirler bol, topluluk daha sağlıklı ve kullanıcı deneyimi daha keyifli ve unutulmaz olacaktır (McDonald, 2017).

2.9.2. Tesis Trendleri

Son 35 yıl içinde yenilik ve talep rekreasyonel tesislerinin boyut ve karakterini yönlendirmiştir. Bogar'a göre (2008), üniversite rekreasyonel spor tesislerinde en önemli trendler şu şekilde sıralanmaktadır.

1. Eski tesislerin yenilenmesi,
2. Yenilikler,
3. Tırmanma duvarları,
4. Çatıdaki tesisler
5. Akademik ve spor entegrasyonu,
6. Sağlık ve wellness entegrasyonu,

Demografik, müfredat ve fitness yönündeki kültürel tutumlardaki değişiklikler rekreasyonel spor tesislerini önemli ölçüde etkisi altına almıştır. Üniversite rekreasyon tesisleri içinde meyve suyu barları ve kafeler gibi iş yerleri son yıllarda ortaya çıkan bir trenddir. Bistro ve meyve suyu barı, Las Vegas Nevada Üniversitesi (UNLV) kampüsünde 2006 yılında açılan 54 milyon dolarlık bir rekreasyon merkezine dahil edilmiştir. Diğer özellikler arasında bir spa, iki yüzme havuzu ve 5.000 m²'lik fitness alanı bulunmaktadır. Birçok yeni ve yenilenmiş tesis; bilim, sağlık, wellness/sağlıklı yaşam ve spor gibi önemli kampüs işlevlerini entegre etmiştir. Bu rekreasyonel spor tesisleri aynı zamanda tırmanma duvarları, mekanı verimli kullanmak adına çatıların üzerine yerleştirilen oyun alanları, yemek hizmetleri, öğrenci salonları, marketler ve kampüs polis istasyonları gibi benzersiz özelliklere sahiptir (Bogar, 2008).

2.10. Kampüs Rekreasyonu Örnekleri

2.10.1. Amerika'daki En Beğenilen 25 Kampüs Rekreasyonu Örneği

Kampüs yaşamının büyük ve önemli bir parçasını oluşturan kampüs rekreasyon örnekleri için önce Amerika, daha sonra da Türkiye'deki önde gelen üniversitelerin rekreasyon alanlarının incelenmesi gerekmektedir.

Amerika'da kampüs yaklaşımına ilk örnekler J. Jacques Ramée'nin New York, Shenectady'de (1813) ve Thomas Jefferson'un Charlottesville'deki Virginia Üniversiteleri (1817-1826) olarak verilmektedir. Amerikan kampüsleri, genel olarak şehrin dışına "üniversite kenti" şeklinde dizayn edilmiştir. Bu kampüslerde merkezi bir meydan

çevresinde sıralanan kütüphane, konser/toplantı salonu, kafeterya, öğrenci birliği v.b. ortak kullanımlar ve dış taraflarında akademik binalar bulunmaktadır (Kortan, 1981).

Son yıllarda, üniversiteler tarafından akademik prestijlerinin dünyanın en iyi öğrencilerini, sporcularını ve genel akademik katılımcılarını çekmek için tek başına yeterli olmadığı kavranmaya başlanmıştır. Öğrencilerin her zamankinden daha seçici olduğu bu dönemde, üniversite yetkilileri, özel tasarıma sahip yurtlar, çarpıcı kütüphaneler, kampüsleri karakterize eden inanılmaz rekreasyon merkezleri gibi büyük binalar inşa ederek yapılaşma yoluna gitmişlerdir. Üniversitelerin, tek bir binaya bakılarak değil, tüm rekreasyon tesisleri, rekreasyon programları, açık alan tesisleri ve mimarileri dikkate alınarak Amerika'daki en iyi 25 öğrenci rekreasyon merkezi internete öznel olarak yapılan bir listeye göre sıralanmıştır. Listeye göre ilk 25'e girmiş üniversiteler sondan başa doğru sırasıyla; San Francisco Eyalet Üniversitesi, Pennsylvania Üniversitesi, Kuzey Dakota Üniversitesi, Wyoming Üniversitesi, Chicago Üniversitesi, Vanderbilt Üniversitesi, Illinois Üniversitesi, Alabama Üniversitesi, Arizona Üniversitesi, Idaho Üniversitesi, Kuzeydoğu Üniversitesi, Akron Üniversitesi, Texas Üniversitesi, Colorado Üniversitesi, Güney Florida Üniversitesi, California Üniversitesi, Pepperdine Üniversitesi, Temple Üniversitesi, Maine Üniversitesi, Pennsylvania Üniversitesi (Pennsylvania Eyalet Üniversitesi), Ohio Üniversitesi, Missouri Üniversitesi, Iowa Üniversitesi, Texas Üniversitesi ve birinci sırada Cincinnati Üniversitesi olarak belirlenmiştir (Best College Reviews, 2015).

Yukarıdaki listede yer alan üniversite rekreasyon merkezleri ile bu çalışmadan çıkan bulguların, kampüs rekreasyon alanları hakkında fikir vermesi açısından incelenmesi uygun görülmüştür.

Amerika'daki bu üniversitelerin ortak noktalarına bakıldığında birçoğunun örn: San Francisco State Üniversitesi, Pennsylvania Üniversitesi, Pennsylvania Eyalet Üniversitesi, Pepperdine Üniversitesi, Temple Üniversitesi, Maine Üniversitesi, Iowa Üniversitesi gibi MAC, Ivy Ligi, NCAA ve Division I (1. Lig) gibi birçok takıma ev sahipliği yapan sportif bir itibarı olduğu görülmektedir. Bir diğer ortak özellikleri ise; rekreasyon ile ilgili tüm alanların Kampüs Rekreasyon Merkezi (KRM) adı altında toplanmış olmasıdır. Idaho Üniversitesi gibi 24 saat hizmet verebilen bu alanlar; fitness merkezleri, olimpiik havuzlar, basketbol sahaları, raketbol-squash kortları, devasa tırmanma duvarları, dans stüdyoları, okçuluk, vücut geliştirme ve dövüş sanatları salonlarına sahiptir. KRM ile ilgili asıl dikkati çeken şey, bu tesislerin spor merkezinin ötesinde kampüs cazibe merkezleri oluşudur.

Saunalar, spa ve masaj merkezleri (Idaho Üniversitesi, Akron Üniversitesi, Maine Üniversitesi, Missouri Üniversitesi ve Iowa Üniversitesi), vitamin barları (Pennsylvania Üniversitesi, Kuzeydoğu Üniversitesi ve Cincinnati Üniversitesi), meditasyon odaları (Los Angeles Kaliforniya Üniversitesi ve Kuzeydoğu Üniversitesi), kapalı buz hokeyi pisti (Maine Üniversitesi), stadyum (Cincinnati Üniversitesi), yapay şelaleler ve kapalı plajlar (Missouri Üniversitesi), yapay akarsu (Akron Üniversitesi), aqua park'ı andıran havuzlar (Ohio Devlet Üniversitesi), golf antrenman alanları (Güney Florida Üniversitesi ve Temple Üniversitesi) ve golf simülatörleri (Pennsylvania Üniversitesi), kano, kayaking (Vanderbilt Üniversitesi), macera gezileri, kamplar ve macera parkurları (Güney Florida Üniversitesi) gibi açık alan rekreasyon etkinliklerine kadar geniş bir yelpazeye uzanabilmektedir. Sağlıklı alışkanlıklar sürdürmeyi ve formda kalmayı hedefleyen Kuzeydoğu Üniversitesi ve özellikle de Kuzey Dakota Üniversitesi ve Colorado Eyalet Üniversitesi gibi üniversiteler, öğrencilerinin genellikle birinci sınıfta yaklaşık 7 kilo aldıkları tespit edilmiştir (Mihalopoulos ve ark., 2008). Freshman Fifteen'den kaçınmalarını sağlamak için sağlıklı yemekler pişirebilmeyi öğrenebilecekleri mutfakları yine rekreasyon merkezinin içinde öğrencilerinin hizmetine sunmaktadır. Mimari tasarıma değer veren bu seçkin üniversiteler (Iowa Üniversitesi ve Cincinnati Üniversitesi) coğrafik ve kötü mevsim koşullarını (Wyoming Üniversitesi, Akron Üniversitesi, Colorado Eyalet Üniversitesi ve Cincinnati Üniversitesi) ve manzaralarını göz önünde bulundurarak bu koşulları rekreasyon tesislerinin tasarımı ile lehlerine çevirdikleri görülmektedir. İhtiyaç duyulan ve hayal edilenden çok fazlası olan bu rekreasyon merkezleri öğrencilerin mezun olduktan sonra da geldikleri yerler olmaya devam etmektedirler (Best College Reviews, 2015).

Kampüs rekreasyonu spor programı deneyim çeşitliliğine olağanüstü başka bir örnek de Virginia'nın Richmond kentindeki Virginia Eyalet Üniversitesi'nde bulunmaktadır. Bir dizi rekreasyonel spor aktiviteleri ve fitness programlarına sponsorluk yapan, altı etkileyici kampüs tesisine sahip bu yer; bireysel, ikili ve takım sporu gibi alanlarda çok çeşitli öğretim, kulüp ve okul sporları aerobik; dans; yoga; dövüş sanatları; su sporları ve sosyal programlar gibi etkinlikleri içermektedir. Tüm programlara ve tesislere katılım öğrenciler için ücretsizdir. Tesislerin kullanım maliyeti, öğrencilerin yatırmış oldukları öğrenim ücretlerinden karşılanmaktadır. Eşler, personel ve öğretim üyeleri ise mütevazı bir yıllık kullanım ücreti ödemektedirler (McLean ve Hurd, 2012).

2.10.2. Türkiye’deki Kampüs Rekreasyonu Örnekleri

Türkiye’de Kampüs Rekreasyon alanlarının öğrencilerin beklentilerini ne düzeyde karşıladığının araştırıldığı, Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması (TÜMA) (Karadağ ve Yücel, 2016) kapsamında; 2015-2016 yılı 106 devlet ve 68 vakıf olmak üzere toplam 174 üniversitede okuyan 10,894 öğrenciden elde edilen veriler kullanılmış ve “Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği”nin altı bileşeninden biri olan “*Üniversitelerin doyurucu ve çekici bir yerleşke yaşamı oluşturarak, mekân ve insan ilişkisini tatminkâr düzeyde sunabilmekte midir?*” sorusuna cevap aranmıştır. Anılan çalışmada elde edilen bulgulara göre; devlet üniversiteleri, vakıf üniversiteleri ve genel sıralama olarak ilk on üniversite tablo 1 ‘de gösterilmektedir.

Tablo 1. TÜMA 2016 üniversitelerin yerleşke ve yaşamının doyuruculuğu puan sıralaması

Sıra	Vakıf Üniversitesi	Puan	Devlet Üniversitesi	Puan	Genel Sıralama	Tür	Puan
1.	Koç Üniversitesi	97	Boğaziçi Üniversitesi	96	Koç Üniversitesi	Vakıf	97
2.	Özyeğin Üniversitesi	94	Galatasaray Üniversitesi	96	Boğaziçi Üniversitesi	Devlet	96
3.	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	94	Abdullah Gül Üniversitesi	95	Galatasaray Üniversitesi	Devlet	96
4.	İstanbul Bilgi Üniversitesi	94	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	94	Abdullah Gül Üniversitesi	Devlet	95
5.	Yeditepe Üniversitesi	94	İstanbul Teknik Üniversitesi	94	Özyeğin Üniversitesi	Vakıf	94
6.	Sabancı Üniversitesi	93	Akdeniz Üniversitesi	93	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Vakıf	94
7.	MEF Üniversitesi	91	İstanbul Üniversitesi	91	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Devlet	94
8.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	91	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	90	İstanbul Teknik Üniversitesi	Devlet	94
9.	KTO Karatay Üniversitesi	91	Anadolu Üniversitesi	90	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Vakıf	94
10.	Acıbadem Üniversitesi	90	Hacettepe Üniversitesi	89	Yeditepe Üniversitesi	Vakıf	94

Adı geçen çalışma kapsamında; Türkiye’deki üniversitelerin çoğunun öğrenci odaklı olmayan, akademik çalışma, ders ve sınavın ötesine geçilemeyen ve öğrenci hayatını tatmin edemeyen bir kampüs kültürüne sahip olduğunun gözlemlendiği ve kampüslerin öğrenciler için bir hazırlık ortamı olduğu düşünüldüğünde onlardan gelen taleplerin dikkate alınmasının yararlı olacağı ifade edilmiştir (Karadağ ve Yücel, 2016).

Ülkemizde bu alanda yapılmış en kapsamlı çalışma olan TÜMA-2016'nın tekrarı 2017 yılında yine "TÜMA-2017" başlığı altında Karadağ ve Yücel (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada 2016-2017 yılı 108 devlet ve 56 vakıf olmak üzere toplam 164 üniversitede okuyan 13,694 öğrenciden elde edilen veriler kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; Devlet, Vakıf ve Genel olarak ilk on üniversite sıralaması şu şekildedir (Karadağ ve Yücel, 2017).

Tablo 2. TÜMA 2017 üniversitelerin yerleşke ve yaşamının doyuruculuğu puan sıralaması

Sıra	Üniversite	Tür	Puan	Üniversite	Tür	Puan	Üniversite Genel	Tür	Puan
1.	Özyeğin Üniversitesi	Vakıf	95	Akdeniz Üniversitesi	Devlet	95	Özyeğin Üniversitesi	Vakıf	95
2.	Yeditepe Üniversitesi	Vakıf	95	Galatasaray Üniversitesi	Devlet	95	Akdeniz Üniversitesi	Devlet	95
3.	Koç Üniversitesi	Vakıf	94	Boğaziçi Üniversitesi	Devlet	95	Galatasaray Üniversitesi	Devlet	95
4.	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Vakıf	94	Abdullah Gül Üniversitesi	Devlet	94	Boğaziçi Üniversitesi	Devlet	95
5.	Sabancı Üniversitesi	Vakıf	92	İstanbul Üniversitesi	Devlet	92	Yeditepe Üniversitesi	Vakıf	95
6.	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Vakıf	91	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	Devlet	91	Koç Üniversitesi	Vakıf	94
7.	Acıbadem Üniversitesi	Vakıf	91	İstanbul Teknik Üniversitesi	Devlet	90	Abdullah Gül Üniversitesi	Devlet	94
8.	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	Vakıf	91	Süleyman Demirel Üniversitesi	Devlet	90	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Vakıf	94
9.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Vakıf	89	Çukurova Üniversitesi	Devlet	90	Sabancı Üniversitesi	Vakıf	92
10.	Okan Üniversitesi	Vakıf	89	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Devlet	90	İstanbul Üniversitesi	Devlet	92

2016 ve 2107 yıllarında yapılan çalışmalarda elde edilen sıralama sonuçlarına bakıldığında, ilk on içerisine giren üniversitelerde değişiklikler olduğu görülmektedir (tablo 2).

Karadağ ve Yücel (2017) tarafından yapılan bu araştırmanın sonucu olarak üniversite yönetimlerinin işleyişleri ile öğrenciler arasında bağlantının zayıf olduğu ve öğrenci işleri, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı birimlerinde uzman kadro ve kariyerleşmeye gidilmesinin gerekliliği belirtilmektedir.

En güncel olan araştırma sonuçlarından yola çıkılarak en yüksek puana sahip on devlet ve vakıf üniversitelerinin hangi rekreatif mekânlara/tesislere sahip olduğu incelenmiş ve “*Yerleşke ve Yaşamının Doyuruculuğu*” konusundaki memnuniyet düzeylerinin kampüslerde mevcut olan tesislerden etkilenip etkilenmediği incelenmiştir.

TÜMA 2017 Üniversitelerin “*Yerleşke ve Yaşamının Doyuruculuğu*” Puan Sıralamasına göre ilk 10’a girmiş üniversiteler baştan sona doğru sırasıyla; Özyeğin Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi ve son sırada İstanbul Üniversitesi olarak belirlenmiştir (Karadağ ve Yücel, 2017).

Türkiye’deki bu üniversitelerin ortak noktalarına bakıldığında hem devlet hem de vakıf üniversiteleri, öğrencilerin sportif ve kültürel hayatına değer veren ve onların boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebilmeleri için kaynaklık eden bir misyon edinmiş oldukları görülmektedir. Bununla beraber konserler, danslar, tiyatrolar, film gösterimleri, konuşmalar, sergiler, resim, fotoğraf, el sanatları vb. rekreatif etkinliklere aracılık eden öğrenci kulüplerinin de öğrencilerin “*Yerleşke ve Yaşamının Doyuruculuğu*” konusundaki memnuniyet düzeylerine olumlu katkı sağladığı görülmektedir. Genel olarak tüm üniversitelerde spor tesisleri, yüzme havuzları, dans, step-aerobik, pilates, spinning ve fitness salonları, tenis kortları, voleybol-basketbol sahaları, halı sahalar, koşu pistleri gibi alanlar mevcuttur. Bu alanlardan farklı olarak bazı üniversitelerde; squash kortları (Özyeğin Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Sabancı ve ODTÜ), bilardo ve satranç salonları (Özyeğin Üniversitesi), dövüş sporları stüdyosu (Abdullah Gül Üniversitesi, Özyeğin Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi), yelken (İstanbul Bilgi Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi, Özyeğin Üniversitesi) ve binicilik eğitim alanları (Özyeğin Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi), tırmanma duvarları (Akdeniz Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi ve ODTÜ), uluslararası standartlara sahip Plaj Futbolu, Plaj Voleybolu ve Plaj Hentbolu sahaları (Akdeniz Üniversitesi), sinema salonları (Boğaziçi Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi), kürek ergometresi bulunan ergo-room (Boğaziçi Üniversitesi), buz pisti (Koç Üniversitesi ve Abdullah Gül Üniversitesi), müzeler (İstanbul Bilgi Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi-tasarı halinde) sergi salonu (İstanbul Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi-tasarı halinde, ODTÜ), golf,

doğa-sağlık yürüyüş alanları (Abdullah Gül Üniversitesi), amfi tiyatro (Sabancı Üniversitesi) gibi rekreatif etkinlik alanları mevcuttur.

TÜMA-2017 anketlerine göre devlet üniversiteleri sıralamasında onuncu sırada yer alan ODTÜ’nde, kriket ve Amerikan futbol sahası ve spor merkezi içerisinde sauna, jakuzi-buhar odası, şok duş alanı ve vitamin bar bulunmaktadır. Ayrıca kampüs arazisinin içerisindeki Eymir Gölü ve çevresi, öğrencilerin açık alan rekreasyonunu destekleyen kürek, balık avlama, piknik yapma gibi etkinlikler için uygun bir ortam sağlamaktadır. Ayrıca “yeşil kampüs” olmakla övünen ve 2012 yılı World Architecture Festivali’nde 50 ülkeden 500’ün üzerinde başvuru arasından listeye giren 301 projeden biri olarak mimarisiyle ödül alan Abdullah Gül Üniversitesi (World Architecture Festival, 2012) ve Haliç’in kıyısında yeşil alana sahip 2002 yılı “Yapı ve Yaşam Çevresi” ödülü sahibi olan İstanbul Bilgi Üniversitesi kampüs tasarımları ile adından söz ettirmektedir.

Son olarak devlet üniversiteleri sıralamasında listeye yedinci sıradan katılan İstanbul Teknik Üniversitesi’nde (İTÜ) 2013 yılında yeşil kampüs projesi ile yola çıkılan, 2015 yılında inşasına başlanılan ve “bisiklet kenti” haline getirilen kampüse 2017 yılında “bisiklet evi” açılmıştır. Meydana kadar uzatılmış olan bisiklet parkurunun yanı sıra Ayazağa Yerleşkesi ana giriş kapısı olan Arı Kapı girişine bisiklet parkı yapılmıştır. Kampüste bisiklet parkurlarının tamamlanmasının ardından sağlıklı yaşam ve temiz çevreye dikkat çekmek için kurulan bisiklet evi, satış ve tamir olmak üzere bisikletlerle ilgili tüm hizmetlerin bir arada sunulduğu Türkiye’deki üniversiteler içinde tek kampüs olma özelliği taşımaktadır. Ayrıca kiralama birimlerindeki bazı bisikletlerin dizaynının akademisyenler tarafından yapılması düşünülmektedir. İTÜ kampüsünde gelecekteki hedefin öğrenci ve personelin kampüs içinde rahatça kullanacakları ve istediklerinde istasyonlara bırakabilecekleri paylaşımlı bisiklet sisteminin hayata geçirilmesi olduğu belirtilmektedir. İTÜ mensuplarının kampüste daha uzun süre kalmaları, rahatça yürüyüp özgürce pedal çevirmelerini sağlamak için 5 km uzunluğunda yürüyüş ve bisiklet yolunun yapılması planlanmaktadır (İTÜ, 2017). Abdullah Gül Üniversitesi tarafından da bisiklet parkurlarının kampüs yaşamına dahil edileceği ifade edilmektedir (AGÜ, 2017).

Üniversitelerin, alışlagelmiş sıradan kampüs hizmetlerinin ötesinde öğrencilerine onların kendilerini üniversiteye daha çok ait hissetmelerini sağlayacak

uygulamaları başlatmaları, kampüs rekreasyon alanlarına olan bakış açısının günden güne değişebileceğini düşündürmektedir. Örneğin; Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü tarafından öğrencilerin de fikri alınarak kampüsün kapalı alan ihtiyacını karşılamak amacıyla, önceden Starbucks'ın yer aldığı ve tekrar düzenlenmiş olan alan, 2015 tarihinde Student Lounge adıyla açılmıştır. Ayrıca öğrencilerin isteği üzerine Kuzey Kampüste 7/24 açık bir mekân olması konusunun da tasarı boyutunda olduğu belirtilmiştir (Boğaziçi Üniversitesi, 2017).

TÜMA'dan elde edilen bulgulara göre Hitit Üniversitesi; 2016 yılında devlet üniversiteleri arasında “Yerleşkenin ve Yaşamının Doyuruculuğu” bileşeni sıralamasında 41. sırada, devlet ve vakıf üniversiteleri genel sıralamasında ise 68. sırada yer almaktadır. Aynı çalışmanın 2017 yılında yapılan anket sonuçlarına göre Hitit Üniversitesi; devlet üniversiteleri arasında 32. sıraya, devlet ve vakıf üniversiteleri genel sıralamasında ise 53.sıraya yükseldiği görülmektedir.

2.11. Kampüs Rekreasyonunda Plan ve Programlama

Borrego (2006) öğrencileri daha zengin ve daha kapsamlı öğrenmeye teşvik edecek ortamlar yaratmak için önemli fırsatlara sahip olduğunu, öğrenme ortamlarını planlarken ve kampüslerin akademik, sosyal ve kurumsal bağlamlarında var olan fırsatları keşfederken, öğrenme potansiyelinin sadece hayal gücüyle sınırlı olduğunu belirtmektedir.

Kampüs rekreasyon programları; eğitim, öğrencinin yaşam kalitesini yükseltme ve insanları geleceğe hazırlama gibi üniversitenin genel misyonu ile uygun hale getirilen nedenler için var olmaktadır. Bu programlar, öğrencilerin rekreasyonel becerilerini ve ilgi alanlarını geliştirme ve/veya düzeltme potansiyeline sahiptir. Böylece öğrenciler onların lisansüstü yıllarında da rekreasyonel spora katılımın eğlence ve faydasını arttırmaya devam edebilmektedirler (Weese, 1997).

Kampüs rekreasyon programlarında katılımcıların sınıflandırılması yaygın bir uygulamadır ve birçok yönetsel amaca hizmet etmektedir. Ücret yapıları, kullanım ayrıcalıkları ve program fırsatları çoğunlukla kullanıcı kategorilerine dayanmaktadır. Kategoriler kampüsten kampüse değişse de, çoğu sınıflandırmalardaki katılımcılar sadece üniversite topluluğundaki (yani lisans, master ve mezun öğrenciler, öğretim elemanları, personel ve eşleri) akademik veya ortak üyelere göre kategorize edilmektedir. Üniversite rekreasyonunda yaygın olarak kabul görmüş kullanıcı türlerinin katılım davranışları ve kategorilerinin kampüs rekreasyon davranışını analiz etmek için kullanılması ve gelecekteki

kampüs rekreasyon ihtiyaçlarını planlamak için kullanılabilir. Böylece kampüs rekreasyon davranışlarındaki değişim kullanıcı türüne göre farklı oluyorsa, kategoriler kampüs rekreasyon planlaması ve yönetiminde önemli göstergeler olarak hizmet verebilir. Kampüs rekreasyon personeli program ve planlama vurgusunu bu kullanıcılara göre değiştirebilir (Hammit ve Hammit, 1985).

Dean'e göre (Dean'den aktaran Carr 2013) program planlama ve uygulama süreçleri kapsayıcı olmalı ve aşağıdaki unsurları içermelidir:

-Engel ve yetenekleri farklı seviyelerde olan kadın ve erkekler için eşit katılımın sağlanması,

-Kurumsal politika ve prosedürlerin yorumlanması,

-Kültürel farklılıkları ele alıp yansıtan çeşitli fırsatların olması,

-Program içeriği ve prosedürleri şekillendirmede katılımcı ilgisinin olması,

-Çeşitli yetenek seviyelerinde katılma imkanı olanlara ortak rekreasyonel etkinliği düzenlenmesi,

-Engelli bireyler için de rekreasyonel etkinlik düzenlenebilmesi.

Yukarıdaki unsurlara ek olarak Dean (Dean'den aktaran Carr 2013), programın işletimsel planlama ve uygulama süreçleri, aşağıdaki unsurlar ile yürütülmesi gerektiğini belirtmektedir:

-Kurallar, yönetmelikler ve tesis yönetimiyle katılımcı güvenliği,

-Etkili risk yönetimi politikaları, prosedürleri ve uygulamaları,

-Kampüs rekreasyonel spor aktivitelerinin ve tesislerinin denetimi,

-Tesis koordinasyonu ve programlaması,

-Spor ve fitness programlaması için gruplar ve organizasyonlar ile fikir alışverişi,

-Saha ve ofis personelinin eğitimi,

-Anlaşmazlığı çözme yönetimi protokolleri,

-Ekipmanların stok, bakım, kullanım ve güvenliği için prosedürler,

-Katılımcılar, çalışanlar ve gönüllüler için onaylanma,

-Reklam, tutundurma ve medya ilişkisi,

-Hizmet sunumunda ve liderlikte gönüllülük,

-Müşteri servis uygulamaları,

-Sosyal sorumluluk taşıyan davranışlarının arttırılması.

Bu doğrultuda kampüs rekreasyon plan ve programlarının önemi de ortaya konmaktadır.

2.11.1. Spor Tesislerinin Rekreasyonel Kullanımı:

Karaküçük (1999)'e göre, tesisin rekreasyonel amaçlı kullanılması isteniyorsa kapasitesinin artırılması ve tasarlanırken de kullanıma uygun şekilde planlanması gerekmektedir. Tesisler sadece yarışma ve antrenman için kullanıldığı için rantbl şekilde işletilememektedir. Rekreasyon aktivitelerine katılmak isteyenler için güç geliştirme, aerobik-step ve dans salonları, çeşitli spor dallarına yönelik oyun veya antrenman salonları, konferans, eğitim-öğretim, kurs, toplantı, gösteri, sergi, müze, dinlenme ve cafeler için çeşitli bölümler, üniteler ayrılmalıdır.

Üniversite kampüslerinde yer alan spor alanları, öncelikle sportif kullanım için oluşturulmuş olsa da bu tesisler çeşitli konserler, özel etkinlikler ve diğer eğlence türleri aracılığıyla da topluluklara hizmet verebilmektedir. Örneğin; Notre Dame Üniversitesi'ndeki Joyce Spor ve Toplantı Merkezi (JSTM); buz sirkisi, Harlem Globetrotters basketbol komedi ve show takımı, Susam Sokağı gösterisi, Amerikan modifiye araba, kostüm ve antik şovlar gibi etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır. Bu merkezin genel müdürü Michael Danch, üniversite dışındaki gruplar için bir tesis açıp açmayacağına karar verecek yöneticilere bazı öneriler sunmaktadır. Bunlar:

-İlk olarak, üniversite grupları tarafından kullanılmak üzere önceliklerinizi belirleyin. Notre Dame Üniversitesinde spor takımlarına öncelik verilmekte, bunu beden eğitimi ve ardından üniversite ile ilgili etkinlikler izlemektedir.

-Kış boyunca öğrencilerin ücretsiz olarak oyunlara katılmalarına da yüksek öncelik verilmektedir. Eğer tesislerle ilgili zamanlama çakışmaları ortaya çıkarsa, üniversitenin genel iyiliği Notre Dame'in yol gösterici ilkesi olmaktadır. Bununla birlikte, yaz aylarında JSTM personeli, üniversite dışındaki grup ve etkinliklere daha fazla uyum sağlamaktadır.

-Üniversite ve üniversite dışındaki gruplar, JSTM tarafından normalde sağlanan hizmetin ötesindekilerin ücretini ödemek zorundadırlar.

-Son önemli nokta ise; ilgili tüm gruplar arasında işbirliğinin olmalı ve tüm gruplar tesisin belirtilen politika ve prosedürlere bağlı kalmalıdır.

Bu koşulların hepsi mevcut ise, spor tesisleri üniversiteye hizmet etmenin yanı sıra, binanın işletme maliyetlerini dengelemek için dış gruplardan da gelir sağlayabilmektedir (Danch, 1990).

2.12. Kampüs Rekreasyonunda Tesis Yönetimi

Tesis Yönetimi (TY), iş dünyasında oldukça yeni bir terimdir. Tüm organizasyonların işlerini yerine getirecek bir alana ihtiyacı bulunmaktadır. Tesisle ilgili faaliyetler, uygun yönetim ve kontrol gerektirir, aksi halde yapı işe yaramaz hale gelir ve iş devamlılığı zarar görür. TY, bir organizasyonun temel işini desteklemek için tüm işletme, stratejik yönetim ve kontrol faaliyetlerini kapsamaktadır. Fiziksel varlıkları taktiksel ve stratejik bir tarzda yönetmek için eğilim arttıkça TY'nin tanımı değişecek ve zamanın gerekliliklerine adapte olacaktır. Artan iş, rekabet ve performans kaygıları ile TY, daha etkin, verimli ve kârlı tesisler için kuruluşların odağında olacaktır (Öz Döşer, 2016).

TY; üniversitelerin bölüm başkanları, rekreasyon ve fiziksel uygunluk programı yöneticileri, spor ve etkinlikler direktörleri, antrenörler ve eğitmenler için ise; organizasyon ya da programın üretme, geliştirme yeteneğini artıran ve beden eğitimi, rekreasyon ve spor programlarının yürütülmesiyle ilgili tüm standartları yükseltecek olan hizmetlerin sunulmasıyla ilgili kararları vermek ve aynı zamanda liderlik etmek manasına gelmektedir (Katırcı, 2012).

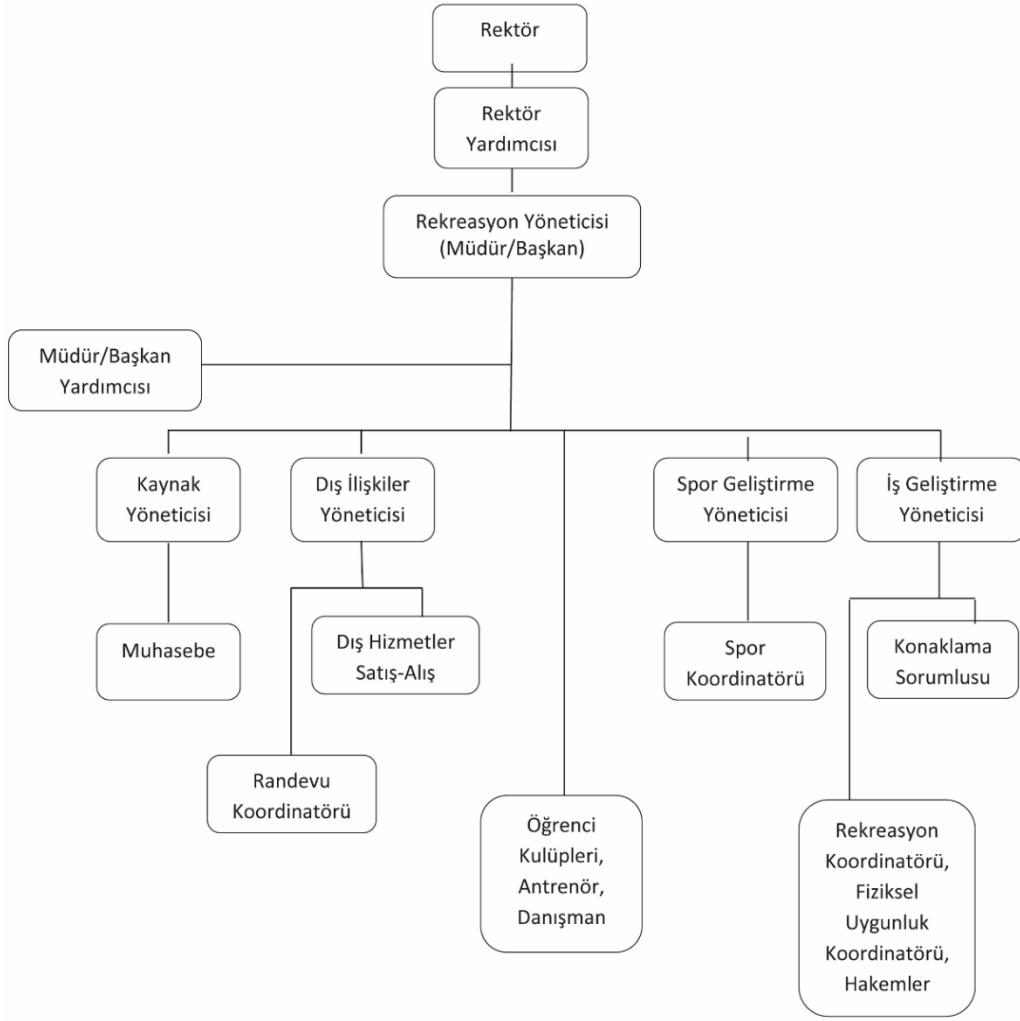
Rekreasyon tesislerinin yönetilmesindeki başlıca hedefler arasında en fazla sayıda kişinin kullanımını yaygınlaştırmak, herkes için eşit fırsatı garanti etmek, mümkün olan en iyi koşulları ve güvenliği sağlamak, rahat, keyifli ve tatmin edici bir deneyim bulunmaktadır. Bölümün kapsamlı bir planı olduğundan emin olmak, tesisin yönetilmesi için kişilere yön ve amaç verecektir. Uzun ve kısa vadeli hedef belirlemede de bu bir zorunluluktur. Personelle yıllık hedef ve amaçları gözden geçirmek, onların kurumun bir parçası gibi hissetmelerinde yardımcı olmaktadır. Görevlerine yön verip, odaklanmalarını sağlamaktadır (Endsley, 1998).

Dünyadaki farklı ekonomilerdeki her türlü kuruluşlar, binaların işgal edilmesiyle artan maliyetlerin, hizmetleri sağlayarak ticari faaliyetlerini desteklemenin ve çalışma koşullarını iyileştirmenin karlılığın önemli unsurları olduğunu kabul etmektedir. Başarı, işyerinde olma maliyetlerini azaltmaya bağlı olabilmektedir. Binalar daha kompleks hale geldikçe ve daha fazla teknoloji barındıracağından, kullanıcı beklentileri yükselir ve onların gerçekleştirilmesi için baskı artmaktadır. Sağlık, güvenlik ve refahın sağlanması ve çevrenin korunması için mevzuatın artırılması, işyeri yönetiminde şirketlere yeni sorumluluklar eklemektedir. Tesis yönetimi bir işletmenin binalarının, sistemlerinin ve hizmetlerinin esas işlemleri ve süreçleri desteklemesini sağlamanın

yanı sıra değişen koşullarda stratejik hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunan bir işletme vasıtasıyla sağlanan süreçtir. Kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamaya, kaliteyi sürekli iyileştirmeye, riskleri azaltmaya ve para için değer sağlamaya çalışmaya odaklanan önemli bir yönetim fonksiyonu ve iş hizmetidir. Aynı zamanda binaların ve destek hizmetlerinin müşteri yanıtını geliştirmesini ve iş hedeflerine katkıda bulunmasını sağlamaktadır. Tesis yönetimi, tüm sektörlerdeki işletmelerle ve gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerle ilgilidir (Alexander, 1996).

Üniversitelerdeki rekreasyon tesis yönetimi, işletme faaliyetleri, üyelik satışları, öğrenci istihdamı ve kredisiz öğretim programları gibi yeni görevleri de üstlenmiştir (Canning ve De-Vries, 2013).

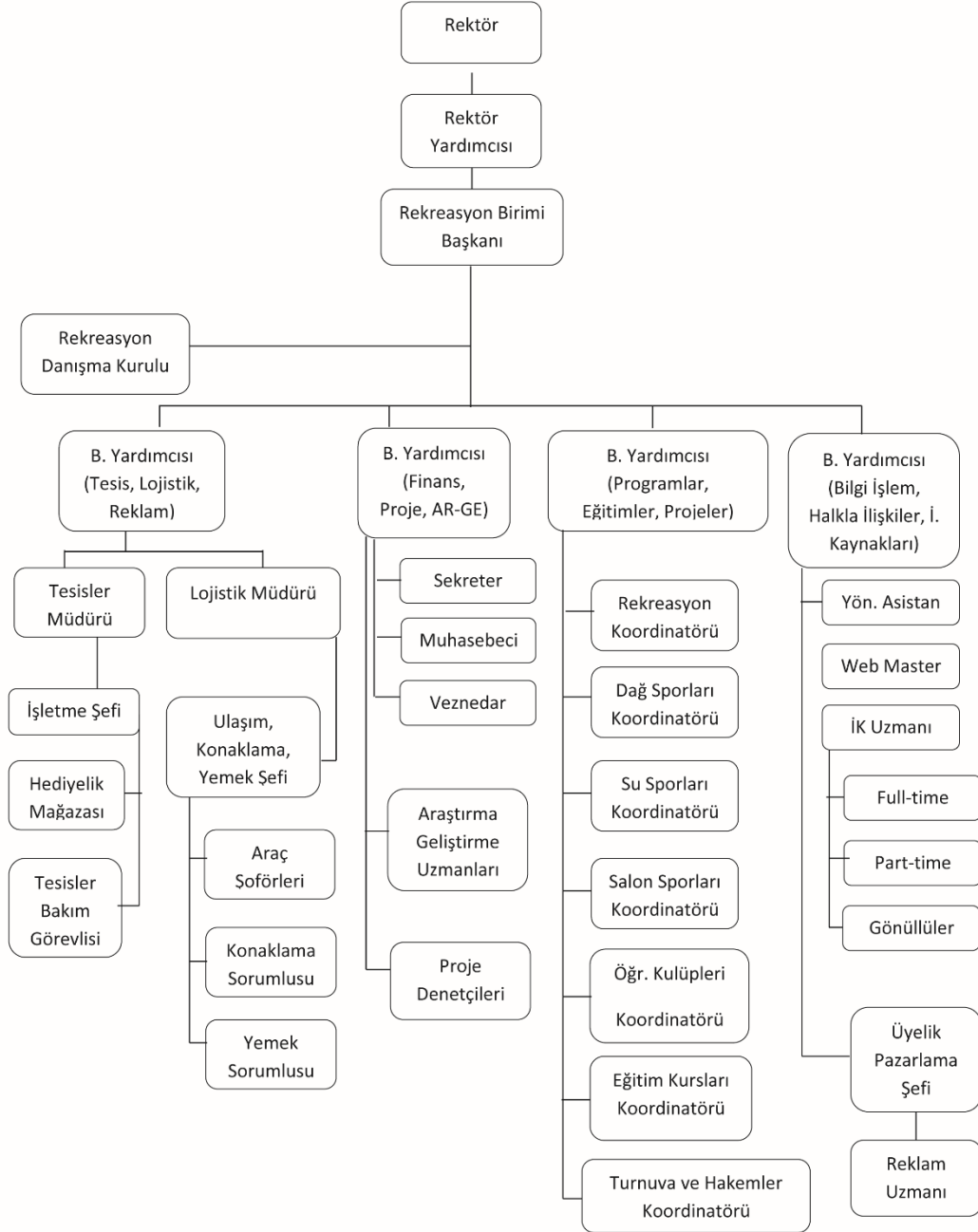
Kampüs rekreasyonunun dünya üniversitelerindeki önemi büyük olduğu için rekreasyonel etkinliklerin yönetim yapısı da profesyonel olmak durumundadır. Şekil 1'de Melbourne Üniversitesi Kampüs Rekreasyon Birimi model örneği yer almaktadır (Kaba' dan, 2009).

Şekil 2. Melbourne üniversitesi 2002 yılının kampüs rekreasyon birimi modeli örneği I

Kampüs rekreasyon etkinliklerinin hedefleri, sağladığı yararlar, program ve hizmetlerinin çeşitliliği bu hizmetleri alan kişilerin cinsiyet, yaş ve statü olarak farklılığı ve finansal hacmin fazla olması sebebiyle bir birimin altında veya yalnızca tek elden yönetilecek bir yapı olması, kampüs rekreasyonundan tam olarak verim alınabilmesi için yeterli görülmemektedir. Bundan dolayı üniversitelerin buldukları ülkelere, o üniversitenin yapısı ve yönetim anlayışına göre farklı organizasyon modelleri olan kampüs rekreasyon modellerine sahip olarak birimler kurulmaktadır. Kampüs Rekreasyon Birimleri, genellikle rektör yardımcısına bağlı bir müdür veya birim başkanı tarafından yönetilmektedir. Birimin alt bölümlerini de sekreteryaya, muhasebe, halkla ilişkiler ve pazarlama, araştırma ve programlama, insan kaynakları, spor kulübü,

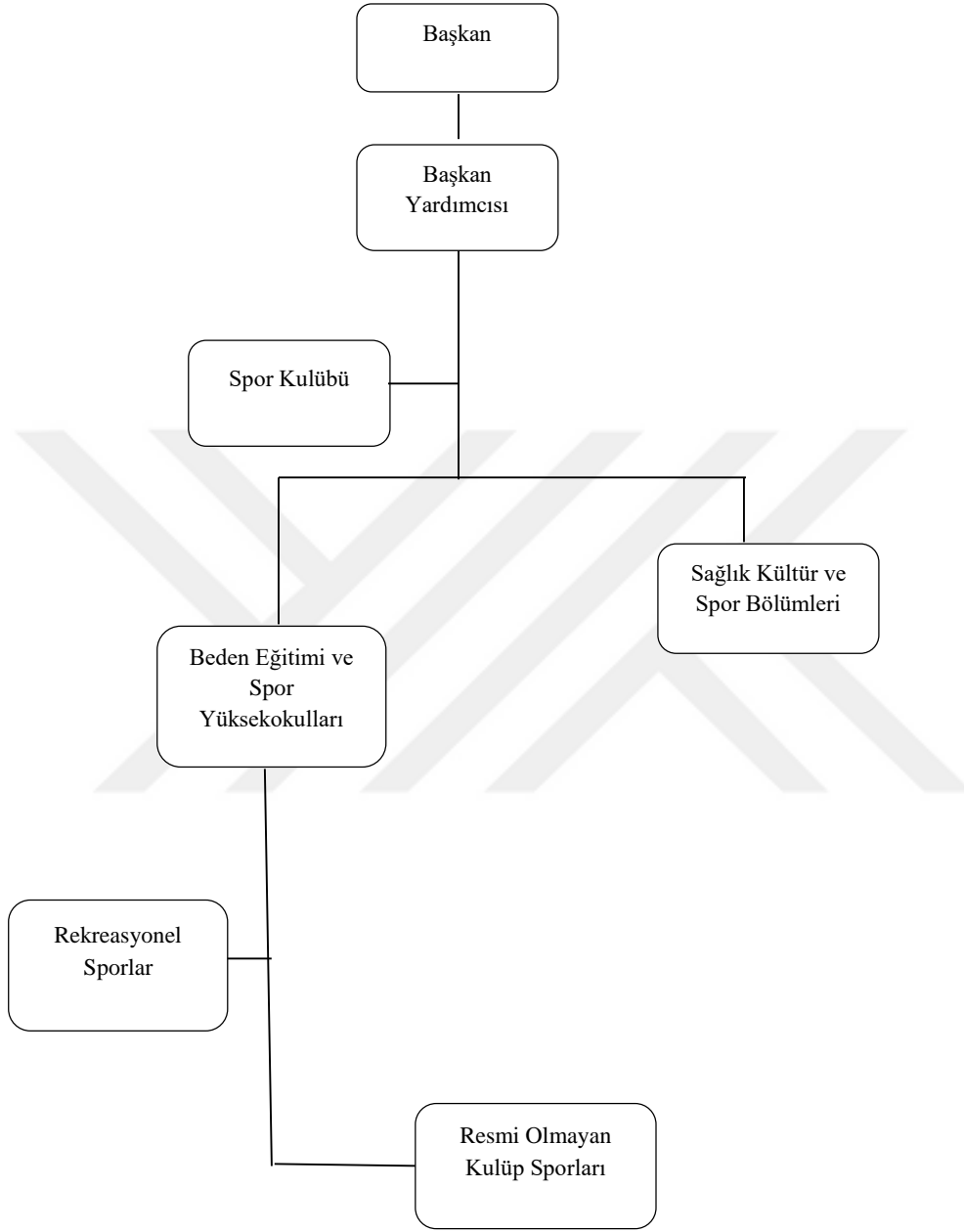
turnuva ve projeler, tesisler, malzeme, temizlik hizmetlerinden sorumlu yöneticiler oluşturmaktadır (Kaba, 2009).

Şekil 3. Kampüs rekreasyon birim başkanlığı modeli örneği II

Kaba (2009) tarafından, Şekil 2'deki model; öncelikle Amerika ve ardından Fransa'daki üniversitelerin yapılarından faydalanarak ve mümkün olduğunca Türkiye'deki üniversite yapısına; (anlayış, mali, yönetimsel ve icra kabiliyeti olarak), uygun şekle dönüştürmeye çalışılmış ve öneri olarak sunulmuştur. Bu özgün modelde

de belirtildiği gibi Kampüs Rekreasyonu teşkilatlanma modellerinde Kampüs Rekreasyon Birimlerine danışma kurulunun katkı sağladığı görülmektedir.

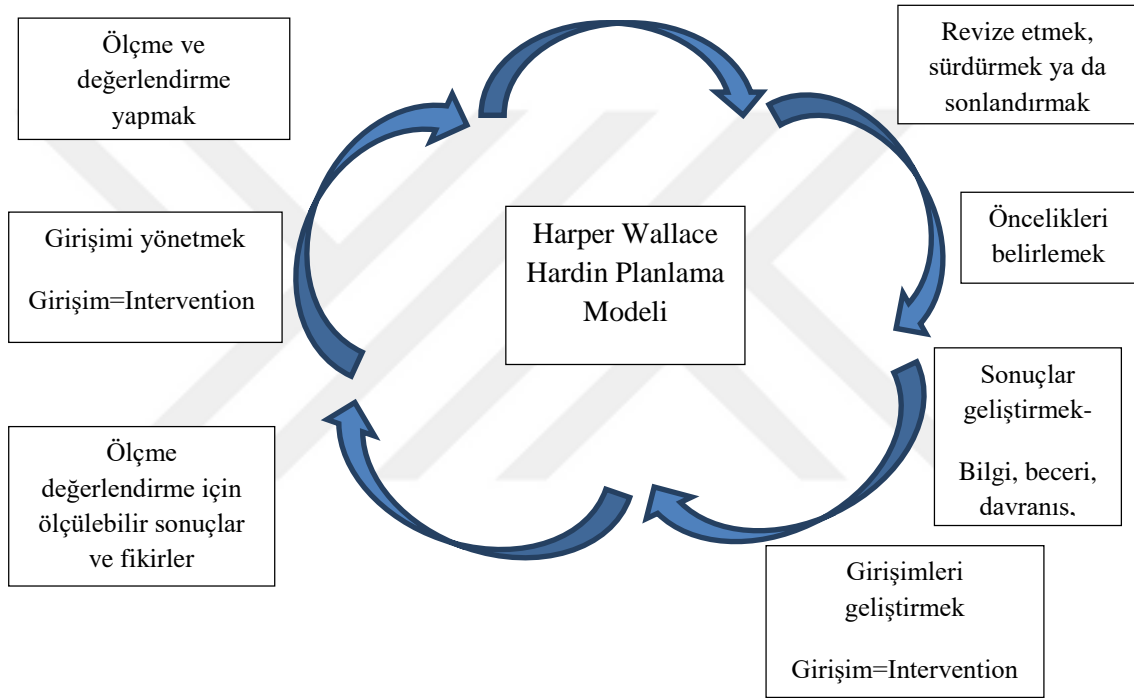

Şekil 4. Kampüs rekreasyon şeması (Zorba, 2007)

Zorba (2007)'ya göre kampüs rekreasyonu, bir üniversitenin sadece öğrencilerinin, akademik ve idari personelinin değil aynı zamanda onların eş ve çocuklarını da içine alan tarzı ile tüm mensuplarının bedensel, ruhsal, duygusal ve sosyal açıdan ihtiyaçları doğrultusunda, müfredat içi ve dışı sportif ve sosyo-kültürel aktiviteleri kapsayan rekreasyon bakış açılarıdır. Bireyler arası ve birimler arası iletişimi

destekleyerek onların birlikte çalışmalarını sağlayan kampüs rekreasyonu, kurum kültürünü zenginleştirici bir özellik de taşımaktadır (Şekil 4).

Kampüs rekreasyon bölümünün misyon ve vizyonunun yazılması, bölümün önceliklerinin belirlenmesi ile katılımcıların bu programları tercih edip etmeme nedenleri hakkında bilgi sahibi olabilmeleri için Harper Wallace Hardin Planlama Modelinin (HWHPM) ilk adımı önceliklerin belirlenmesi olarak belirlemiştir (Carr, 2013).

Şekil 5. Harper Wallace Hardin planlama modeli (Carr'dan, 2013)

HWHPM'nde Girişim/Intervention teriminden kastedilmek istenen şey; bir öğrencinin bilgilerini ve becerilerini arttırmak veya davranışlarını değiştirmek için uğraştığı etkinlik veya deneyimdir (Carr, 2013).

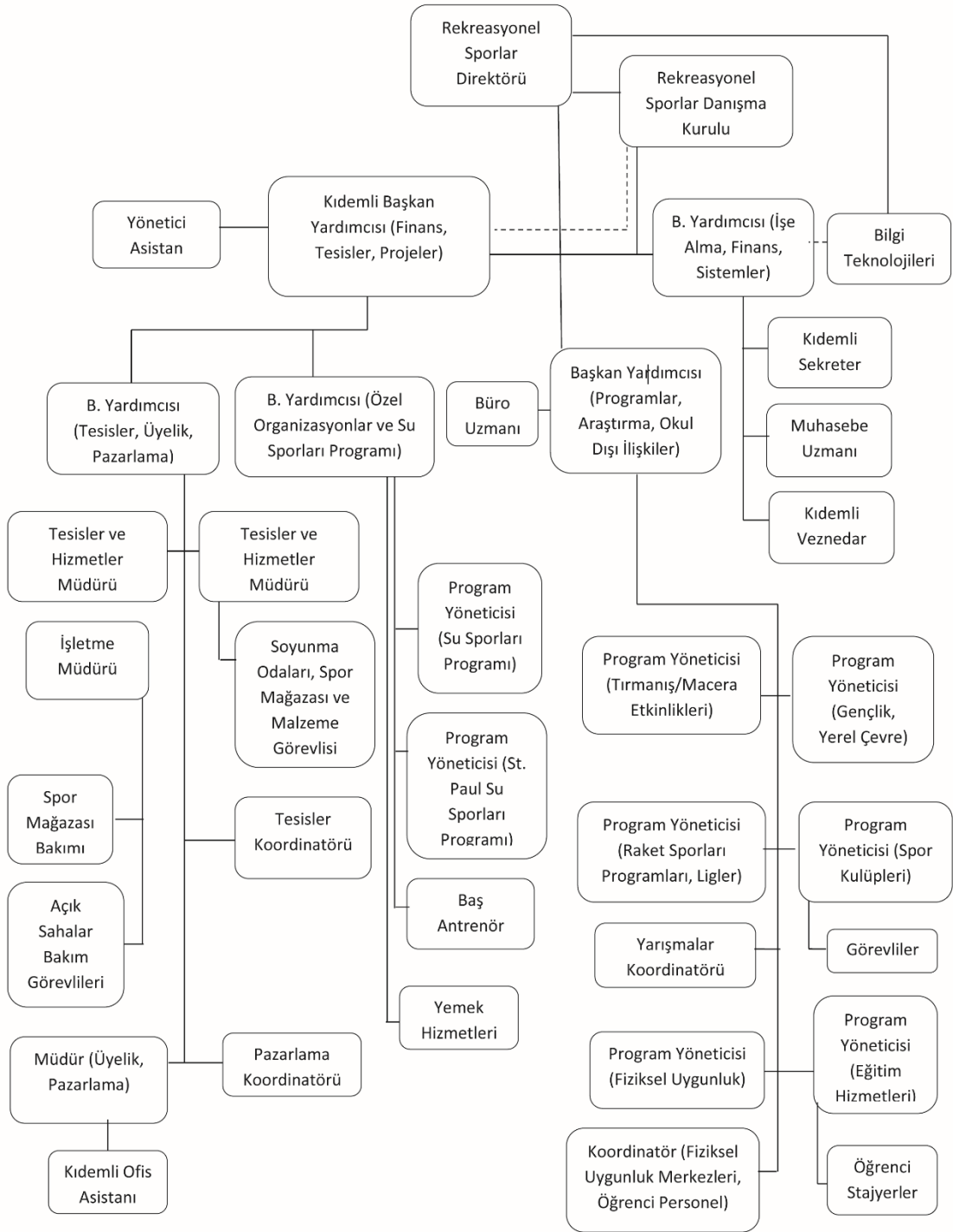
Kampüs rekreasyon bölümünde bir misyon yazılır yazılmaz, rekreasyon aktivitelerini planlayacak olan programcıların mevcut kurumsal güçlük ve zayıflıklar dahilinde misyona katkı sağlayacak program hizmetlerini geliştirmeleri beklenmektedir. Başarılı programlama, kısmen, hizmetlerin tanımlanan kurumsal misyona ne kadar iyi katkı sağladığı ve kurumun kaynak limitleri dahilinde ne kadar iyi işletildiği ile ölçülmektedir (Rossman ve Schlatter, 2008).

Bazı kampüs rekreasyon bölümleri, bölümsel vizyonun bir parçası olarak bir dizi program ve rehberlik ilkeleri içermektedir. Çok çeşitli aktiviteler barındıran büyük kolejlerin ve üniversitelerin çoğunda, kampüs birlikleri, öğrenci işleri bölümleri veya öğrenci merkezleri bulunmaktadır. Okul sporları ve rekreasyonel spor çoğu kez idari olarak bir bölüme veya üniversitenin beden eğitimi ve rekreasyon bölümüne veya üniversiteler arası spor bölümüne bağlı olmasına rağmen, çoğunlukla, bir öğrenci yaşam merkezi dekanı programlardan sorumludur veya bu programları denetlemektedir (McLean ve Hurd, 2012).

Çoğu kampüs rekreasyon lideri, kuruluşlarının geleceğinin nasıl olacağına dair bir vizyon belirlemektedir. Bu, her iş planının bir parçası olmasa da, gelecekte başarılması gereken amaçlar ile ilgili bir ifade bölüm vizyon kısmında bulunacaktır. Vizyon belirlemek ve/veya bölümün 3-5 yıl içinde nasıl görünebileceğini tartışmak için bir araya toplanmak tüm personel açısından keyifli bir çalışma da olabilmektedir. Hem personelin hem de kurumun bölümün planladığı şeyi görebilmesi için elde edilen sonuçların yazılı olarak kalması önemlidir (Milton, 2008).

Kampüsteki rekreasyonel tesislerin plan ve tasarımında sağduyulu olunsa da tesislerin yönetimi veya işletilmesi kullanıcıları için daha iyi bir hizmet, amaçlara ulaşmada önemli bir faktör olduğu belirtilmektedir (Karaküçük, 1999).

Şekil 6. Büyük bir üniversitedeki rekreasyonel sporlar biriminin organizasyon yapısı (Krotee'den, 2007)

Şekil 6'da görüldüğü gibi üniversite rekreasyonel spor bölümleri bugün birçok eğitim kurumunda, tam eğitilmiş profesyonel bir personelin yönetimi altında uygulanmaktadır (Krotee ve Bucher, 2007).

2.13. Kampüs Rekreasyonu Hizmetleri

Tarihsel olarak, geleneksel öğrenci programları (yani, okul sporları ve spor kulüpleri) kampüs rekreasyon spor bölümlerinin önceliği olmuştur. Ortak kullanılan tesislere erişim, öğrencilere, öğretim elemanlarına ve personele verilmiş ve birçok hizmet (ör. Dolap, havlu, ekipman kontrolü) ücretsiz ya da yalnızca nominal bir maliyet taşımıştır. Birçok kampüs aynı zamanda da değiş-tokuş temelinde eşofman ve çamaşır hizmeti sağlamıştır. Etkinlik sınıfları, beden eğitimi için akademik gerekliliklerin bir parçası sayılmıştır. O zamanlar, kampüs rekreasyonel spor programlarında henüz gündüz bakım merkezleri (kreş), yiyecek sunumları, üyelik, kişisel eğitim ve wellness hizmetleri gibi çağdaş fikirler henüz filizlenmeye bile başlamamıştır (Canning ve De-Vries, 2013).

Her bir kampüs rekreasyon programı farklı bir popülasyona hizmet etmektedir. Kampüs rekreasyon programının faaliyet alanı; sınıflar, tesisler, turlar, programlar, turnuvalar ve neredeyse her yaş ve yetenekten insana resmi olmayan rekreasyon ve sosyal etkinlikleri içeren hizmetler sağlamak kadar geniş olabilmektedir. Uluslararası öğrenciler dünyanın dört bir yanından gelip sayısız kültürleri temsil etmektedirler (Mittelstaedt ve ark., 2006).

2.13.1. Üyelik Satışları

Üyelik halen kampüs rekreasyonel spor bölümleri tarafından sağlanan temel bir hizmet, aynı zamanda başlıca gelir kaynağı olmaktadır. Bu nedenle, hem üyelerin sayısı hem de memnuniyeti kampüs rekreasyon merkezinin çalışması için gerekli görülmektedir. Öğrenci harçları oluşturulduğunda bunu doğal olarak diğer bireylerin (yani, öğretim elemanlarının ve çalışanların da) erişim ücret ödemeleri takip etmektedir. Çoğu kurumda bu ücret, öğrencilerin ödedikleri ücretten eşit veya daha yüksektir. Üyelik; fakülte, personel, mezunlar, üniversiteye bağlı kuruluşlar ve uygun şartlar oluştuğunda, o kentin halkı gibi çok çeşitli popülasyonları da içerebilmektedir. Rekreasyon uzmanları, bir tesisin üyelik doğasını belirlerken birçok faktörün dikkate alınmasını ve tesisin çalışmasının sürdürülebilmesi için, rekabetçi bir üyelik yapısının hayata geçirilmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır (Canning ve De-Vries, 2013).

2.13.2. Personel Training/Kişisel Antrenman

“Personal Training” yani “Kişiyeye Özel Eğitimlik” günümüzde giderek artan sertifikalı bir meslek haline gelmektedir (Mazıcıoğlu, 2010). Yaralanma ve hastalıkların önlenmesi, kişiyeye özel eğitimlik (PT) mesleğinin başlangıcından bu yana, yapılan işin bir özelliği olmuştur (Hoffman, 2016). Ülkemizdeki obezite oranının 2008 yılında %15,2 iken, 2014 yılında %31,1 oranında artış göstererek %19,9’a ulaştığı (TÜİK, 2017), aynı zamanda bu tür istatistikler açığa çıktığından bu yana, insanların sağlık konusunda daha çok bilinçlenmeye başladığı da belirtilmektedir. Dolayısıyla daha iyi beslenmek ve daha fazla egzersiz yapmak gibi koruyucu önlemleri alma eğilimi giderek artmıştır. Yine de ortalama bir insanın piyasadaki tüm moda diyetler ve hızlı forma girme planlarıyla bunu tek başına yapması ve tüm bu iyi niyetleri sonuç haline getirmesi zor olabilmektedir. Kişiyeye özel fitness eğitimcinin resme girdiği yer burasıdır. Kişisel bir eğitimci çoğunlukla fitness için yolda bir kılavuz olmaktadır. Eğitimciler, insanların vücut yapılarını geliştirmelerine ve nasıl fit kalacakları konusunda onlara yardım eden kişilerdir. Toplumun hızla daha sağlıklı hale gelmesi ile bu kariyer seçeneği en favori meslek alanlarından biri haline gelmiştir (Institute for Career Research, 2009). Yalnızca obezite değil, tip 2 diyabet ve tansiyon gibi hastalıklarının da fiziksel aktivite ile önlenmesi mümkün olduğu için, sedanter bir yaşam süren toplum fertlerimiz tarafından fitness liderlerine ihtiyaç duyulmaktadır (Mazıcıoğlu, 2010).

2.13.3. Ekipman ve Dolap Kiralama

Ekipman, kampüs rekreasyonu programlarına katılacak bireyler için işletme tarafından sağlanan araç ve gereçleri kapsamaktadır. Kullanıcıların ihtiyaçlarına göre dolap ve havlu hizmeti vermek de tesisin yapım aşamasında alınması gereken önemli bir karardır. Artan talebi karşılamak üzere genişlemek, kampüs rekreasyon projeleri için ortak bir temadır; ancak bu durum soyunma odası alanı için her zaman geçerli değildir.

Kuzey Carolina Devlet Üniversitesi Rekreasyon Müdür Yardımcısı Jason Spivey,

"Yetersiz kullanım alanını yakalamak ve daha fazla fitness programına açmak bizim için büyük bir öneme sahiptir... Carmichael Kompleksi beden eğitimi için inşa edilmişti. 10 yıl öncesine kadar, her öğrenciyeye kullansalar da kullanmasalar da bir dolap verilirdi. Bu bir noktada uygun bir ölçüydü, ancak tam anlamıyla akademik amaçlar için

kullanılan bir binadan bir rekreasyon tesisine geçildikçe, öğrencilerin soyunma odalarını eskisi gibi kullanmadıklarını gördük"

demektedir. Bu bakış açısına rağmen kullanıcıların ihtiyaçları zamanla değişmeye devam edecek olsa bile soyunma odaları ihtiyacı ortadan kalkmayacağı görülmektedir (Attwood, 2016).

Fitness ve rekreasyon endüstrisindeki 35 yılı aşkın tecrübesi olan Ohlson Lavoie Collaborative mimarlık firması tarafından (OLC, 2017) yakın zamanda, bazı "tasarımcı" unsurları içeren Wyoming'deki Half Acre Rekreasyon ve Sağlıklı Yaşam Merkezi'ndeki yenilemelerin ilk aşaması tamamlanmıştır. Yeni trendin soyunma odasını kullanmaktan uzaklaştığını ve çok fazla giyinmiş olarak gelen kişi gördüklerini söyleyen Ohlson Lavoie Üst düzey yöneticisi McDonald, bu durumun soyunma odasının özellikleri ile ilgisi olmadığını sadece zorlu bir programın bir sonucu ortaya çıktığını belirtmektedir. Sonuç olarak tesis operatörleri kullanıcı davranışını değiştirmektense, bir çantayı saklamak için güvenli bir yerden başka bir şey istemeyen hareket halindeki kullanıcıları için, kilitli dolapları tesisin her yerine dağıtmış, dolayısıyla tesise öğrencilerin kendileri için en çok ihtiyaç duyacakları yere göre daha fazla günlük kullanım ya da ekspres dolaplar eklemiştir (Attwood, 2016).

2.13.4. Kafeterya Hizmetleri

Üniversite öğrencileri, ticari işletmeler aralığında bulunan özellikle de kampüs yiyecek ve içecek satış yerleri için (Medlik, 2003), alternatif yokluğundan belirli bir ürünü satın almak zorunda kalan potansiyel satın alıcılar olarak bir pazar oluşturmaktadır. Cafe'lere olan gereksinim, kampüsün fiziki konumuna ve yiyecek ve içecek seçeneklerindeki alternatiflerine göre değişiklik gösterebilmektedir, ancak, üniversite kampüs işletmelerinin mekanik ve zamansal özelliklerinden dolayı bu yerler, yemek ve içeceklerin vaktinde satın alınması ihtiyacı nedeniyle her kampüsün doğal bir özelliğine sahip olmaktadır. Bu pazarın benzersizliği çoğunlukla yiyecek ve içecek satışını kullanarak, kampüsteki on binlerce öğrenci, personel ve kampüste bulunan ziyaretçilerden oluşuyor olmasıdır (Shanka ve Taylor, 2005).

Kampüsler çok daha gelişmiş hale geldikçe (başka deyişle, öğrencilerin istedikleri yerde yaşama ve yemek yeme özgürlüklerine imkân verme), yemek hizmeti yöneticileri, kendilerini yerel restoranlarla rekabet ediyor halde bulmaktadırlar. Bu rekabet işletmecileri, müşterilerinin ihtiyaçlarına daha fazla dikkat etmeye

zorlamaktadır. Hal böyle olunca da, diğer alanlardaki pazarlamacılar gibi gıda hizmeti işletmecileri de müşterilerini daha iyi anlamaya ihtiyaç duyduklarını fark etmişlerdir (Shoemaker, 1998).

İnovatif (yeniliklere açık) yemekhane tasarımları, üniversite öğrencilerinin mutfakla ilgili sosyal deneyimlerini dönüştürmeye yardımcı olmaktadır. Şimdilerde birçok öğrenci; yemek salonlarının çevreye duyarlı bir yemek servisine, yerel taze gıdalara, şefin “gösteri sanatçılarına”, çoklu pişirme platformları ve çeşitli sosyal etkileşimleri teşvik eden yemek alanlarına sahip olmasının bir standart olduğunu düşünmektedir. Yöneticiler; istihdam, okulda tutma ve beklentileri karşılama gibi üç nedenden dolayı öğrencilerin yemek deneyimlerini arttırmaktadırlar. Mimarlar, eğitim kurumlarının bu hedeflere ulaşmalarına yardımcı olacak tesis planları ve tasarımları oluşturmaktadırlar (Rothenberger, 2010).

Daha önceki bölümlerde, öğrencilerin yalnızca rekreasyonel spor ihtiyaçlarına hizmet eden ilk üniversite binasına sahip olduğundan bahsedilen Purdue Üniversitesinin, 2008 yılında, kampüse ait yemek mekânlarını dönüştürmek ve geliştirmek için, 10 yıllık master planının bir parçası olarak, beşinci yemek köşkü hizmete girmiştir. Yeni yemek köşkünün; tuğla, ahşap, cam ve fayansın kayak evine benzer bir tasarıma dönüştürülen 60 bin metrekarelik binasında; Brezilya barbeküsü, sipariş üzerine yapılan pizza, makarna ve sıcak sandviçler sunulmaktadır. Ayrıca wifi erişimi ve geniş ekran TV’lerin seçeneği, yemekhaneyi öğrenciler için bir "varış yeri" haline getirmeye yardımcı olmaktadır. Binanın mimarı, yemek köşkünü tasarlarken öğrenci girdilerine ağırlık vermiş ve üniversite yetkilileri de öğrencilerin geribildirimlerinden mönü ipuçları almıştır (American School & University, 2008).

2.14. Özel Etkinlikler

Etkinlikler bir toplumu ve o toplumun insanlarını tanımlamaktadır. Bir etkinlik sadece rekreasyon ihtiyacını karşılamaz, aynı zamanda etkinlik, bir toplumun üyelerinin bir parçası olmaktadır. Tüm şehirler, bu deneyimleri yaratma ve aynı amaç ve birlik duygusunu oluşturma kabiliyetine sahiptir (Magleby ve ark., 2015).

Rekreasyon etkinliklerinde yer almak, deneyim(ler) kazanılmasına yardımcı olmaktadır. Deneyim konusunda Batı (2012);

“Her şeyinizi kaybetmeniz bile deneyimleriniz size kalır...” derken;

Cambridge’li matematikçi Alfred North Whitehead de deneyim kazanma boyutunda üniversitelerin soylu görevini şu şekilde ifade etmektedir;

“Dünyanın trajedisi, hayal gücü kuvvetli olanların tecrübesiz, tecrübeli olanların ise hayal gücüne sahip olmamasıdır. Ahmaklar deneyim olmadan hayal gücüyle, kuralcılar ise hayal gücü olmadan bilgi ile hareket ederler. Üniversitenin görevi, hayal gücü ve deneyimi bir araya getirmektir”

demektedir (Salmi, 2001).

Gelecekteki üniversite tarifinde söylenmek istenilen şeyin; üniversitelerdeki sınıf ve binaların önemini yitirdiği, kütüphanelere ihtiyaç duyulmayan bir değişim sürecine girilmektedir. Artık daha üst seviyede yeteneklere değer veren, yaşam boyu öğrenme fırsatları sunan, bilgiyi kullanmayı ve bilgiyi pratiğe dökmeyi destekleyen bir yükseköğretim sistemi oluşturulmalıdır (Kuyumcu ve Erdoğan, 2008).

Özel etkinliklerin başarılı bir şekilde programlanması ve uygulamasının üniversiteye taşınması konusunda yaptıkları bir çalışmada Otteman ve Irwin (2016), lisans müfredatına etkinlik gerçekleştirme hakkında uygulamalı bir stajın nasıl yerleştirileceğini araştırmışlar ve gözlemlenen bir senaryoda böyle bir stajın öğrencilere hem not ortalamalarını yükseltme fırsatı verdiğini, hem de onlar için değerli bir "deneyim" oluşturabileceğini savunmuşlardır. Kazandırılan bu deneyim Amerika’da, Gus Macker Basketbol Şirketi ve Central Michigan Üniversitesindeki (CMU) Rekreasyon, Parklar ve Boş Zaman (Leisure) Hizmetleri (RPL) bölümü arasında eşsiz bir ortaklığı olan rekreasyon ve etkinlik yönetimi öğrencileri için uygulama tabanlı akademik kredi sağlamak üzere oluşturulmuştur. CMU'daki RPL bölümü, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en büyük rekreasyon eğitim programlarından biri olarak görülmektedir. Orijinal Gus Macker 3x3 Basketbol Turnuvası, 1974 yılında Scott McNeal (diğer adıyla Gus Macker) tarafından garajlarının önündeki basketbol sahasında (Lowell, Michigan) başlatılmıştır. 1987 yılından bu yana Macker turu, 2,2 milyondan fazla oyuncuyla (7 yaşından 50+ yaşına kadar olan erkek ve kadınlar) 972 turnuva düzenlemiş ve 23 milyondan fazla seyirciye ulaşmıştır (Gus Macker, 2017). Yıllık yaklaşık 30 rekreasyon ve etkinlik yönetimi lisans öğrencisi, CMU kampüsünde bir Gus Macker 3x3 basketbol festivali düzenlemek ve yönetmek için sıkı bir başvuru

sürecinden geçirilerek seçilmektedir. Bu süreçte, yazılı bir rapor, özgeçmiş, akademik transkriptler, ön koşulların kanıtı ve ekipte istenen pozisyonların sıralanması sorulmaktadır. Bu basketbol festivali, 900 oyuncu, 4,000 izleyici, 20 basketbol sahası, 100'den fazla gönüllü, 30 sponsor, birden fazla tedarikçi, bir mobil giysi mağazası ve açılış törenleri, topluluk katılımı ve ödül törenleri gibi çoklu özel etkinlikler içeren iki günlük bir faaliyettir. Öğrencilerin çabalarının ödülü ve bu çabalara bir teşekkür olarak, Macker organizasyonu da CMU Etkinlik Merkezine her yıl 10.000\$ bağışta bulunmaktadır.

Ho ve arkadaşlarının (2016) yapmış oldukları çalışmada da, Hong Kong Oyunları Spor etkinliklerinin, ister uluslararası ister bölgesel isterse de yerel olsun, toplumsal gelişime büyük ölçüde katkı sağladığı görülmüş, oyunlar Hong Kong ile birlikte diğer hükümetlerin de ilgi odağı haline gelmiştir. Yürüyüş, spor karşılaşmaları ve koşu etkinlikleri gibi farklı boş zaman spor faaliyetlerine katılan Hong Kong'lu ailelerinin yükselen eğilimi de göz önünde tutulduğunda; Hong Kong Hükümeti'nin zihinsel engelli çocukları ve yetişkinleri bir aile etkinliğine toplamak kadar, onların ailelerini, toplulukları ve hayatın her kesimden insanları kaynaştırmak için, Özel Hong Kong Oyunları'na (Mini Oyunlar) ev sahipliği yapma seçeneğini araştırdığı ileri sürülmektedir. Bu nedenle, hükümet ve etkinlik organizatörleri, "herkes için spor" kültürünün uluslararası bir festival ortamında yetiştirilmesi ve bu kavramın genç kuşaklar arasında kültür alışverişinin kolaylaştırılması için geniş topluluklarda çeşitli yollar ile bütünleşmesini sağlamayı önermektedir.

Ohio Üniversitesi Rekreasyon ve Wellness dekan yardımcısı Doug Franklin;

“Geçtiğimiz son 30 yılda, kampüs rekreasyon merkezleri, kendi okullarında tüm rekreasyon programlarının merkezi olarak hizmet etmiştir.”

şeklinde belirtmektedir (Mittelstaedt ve ark., 2006).

Türkiye, Çorum şehri ve Hitit Üniversitesi işbirliğiyle düzenlenen sportif etkinlikler halkın büyük ilgisini çekmektedir. 2016 yılında 12. Dünya Üniversiteler Güreş Şampiyonası ve 2017 yılında da 11. Avrupa Üniversiteler Futsal Şampiyonasına başarıyla ev sahipliği yapan Çorum ili, insanlığın medeniyet tarihi açısından da çok önemli bir kentidir. Dünyanın dört bir yerinden gelen binlerce sporcunun buluştuğu bu büyük etkinlikler ülkeler arasındaki dostlukları pekiştirmekte ve kültürler arasında

etkileşim oluşturmaktadır. Her alanda gelişim ve değişim trendini yakalamış, bilimsel, ekonomik, sportif, kültürel ve sosyal alanlarda etkin, dinamik bir üniversite olarak yoluna devam etmekte olan Hitit Üniversitesi, 2016 Üniversiteler Dünya Güreş Şampiyonasını, 2017’de de Üniversiteler Avrupa Futsal Şampiyonası organize etmesi, üstlendiği misyon ve sahip olduğu vizyon doğrultusunda gerek ilinde ve bölgesinde, gerekse uluslararası alanda tanınan öncü ve seçkin bir üniversite olmak için yürüttüğü çalışmalarına hız kesmeden devam etmektedir (Hitit Üniversitesi, 2017).

Günümüz uzmanlarının birçoğu, eğlencenin ve oyunların ötesinde özel etkinliklerin sadece genç ve yetişkinler için değil çocuklar açısından bakıldığında da, onların genel gelişimleri için faydalı olduğunu kabul etmektedir. İyi tasarlanmış özel etkinlikler sayesinde, bir çocuğun kendine olan güveni, benlik saygısı ve sosyal becerileri muazzam bir şekilde artabilmektedir. Çocuklar ister vahşi doğada bir kamp ateşi çevresinde isterlerse de kalabalık kent ortamındaki bir okul bahçesinde toplanmış olsunlar, özel etkinlikler, ruhsal gelişmeyi beslemek için sonsuz keyif formları sunmaktadır. Bütün bunlar, kahkaha ve hayal gücünü teşvik eden faaliyetler bağlamında ortaya çıkmaktadır. Aslında, özel etkinliklere katılmak herkes için eğlencelidir ve bu etkinliklerin fiziksel, bilişsel ve psiko-sosyal gelişim üzerindeki benzersiz olumlu etkileri çoğu zaman hafife alınmaktadır. Birçok çocuk ve gençler özel bir etkinliğe katıldıktan sonra kendilerini bulmaktadırlar. Özel etkinlik programlaması, bir bölümün sosyal değerlerini sergilerken, katılımcılar için yeni deneyimler haline dönüşebilmektedir (Danielle, 2008).

Hitit Üniversitesi de, birçok alanda farklı çalışmalar gerçekleştirmiş olup eğitim ve araştırma çalışmalarına bir tanesini daha ekleyerek; “Üniversitelerin bulunduğu İl’e ve bölgeye, bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik katkı sağlama” misyonundan yola çıkarak son çalışması olan Hitit Çocuk Üniversitesi projesine imza atmıştır (Hitit Üniversitesi, 2017).

Üniversitemizin ilkinin 2016 yılında gerçekleştirmiş olduğu ve içeriğini çocuklara özel olarak uyarlanan etkinliklerle büyük ilgi gören HİTÜ Çocuk Üniversitesi; seramik ve drama atölyelerinden, cimnastik, badminton ve eğitsel oyunlara kadar daha birçok aktiviteyi içinde barındıran, çocukların yaz tatillerinde keyifli zaman geçirecekleri programlar düzenlemektedir (Hitit Üniversitesi, 2016).

Çoğu rekreasyon departmanı işletme gelirlerinin tümünü kurumsal kaynaklardan güvence altına alırken diğerleri üyelik ücretleri ve kurumsal fonların bir kombinasyonuna güvenmektedir. Kolejlerin ve üniversitelerin karşı karşıya kaldıkları finansal baskılar artmaya devam ederken, kampüs rekreasyon ve okul sporları programları için kurumsal fon artışı olası olmamaktadır (Robinson and Gladden, 2003). Bogar (2008)'e göre; rekreasyonel tesislerin finans/fon temini öğrenci ücretleri tarafından desteklenmeye devam edilecektir. Özel kurumlarda öğrenci harçları, uzun yıllardır finansman olanaklarının ayrılmaz bir parçası olmuştur; bugün devlet kurumları bile rekreasyonel ve spor tesisleri için öğrenci ücretlerini değerlendirmeye başlamışlardır. Robinson ve Gladden'e göre (2003) bu iklim göz önüne alındığında, kaynaklarını verimli bir şekilde yönetmek ve daha fazla kendine yeterli olma yollarını belirlemek, rekreasyon ve okul sporları departmanlarının kaçınılmaz görevleridir. Bu çabaların her iki tarafında da, kampüs rekreasyon ve okul spor programları, sınıflara kaydolan, çalışmak için bu tesisleri kullanan kişiler, okul sporlarında oynayanların yanı sıra rekreasyon departmanına fon tahsis etmekle görevli olan yöneticilerin akıllarında olumlu bir imaj gelişmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Özel etkinlikler, hem üniversiteler hem de içinde bulunduğu kent için her yönüyle faydaya dönüşebilecek önemli bir platformdur.

2.14.1. Kampüs Park Yerinin Planlanması

Park yerleri inşa etmek sadece pahalı değildir aynı zamanda bu yerler sınıf hatta yeşil alanlar için daha iyi kullanılabilir değerli alanları da kaplamaktadır. Yollar inşa etmek, genişletmek veya trafiğin kontrolü için sinyal zamanlamasını artırmaktan ziyade, yolculuğun en yoğun olduğu zaman boyunca karayolundaki araç sayısını azaltarak ulaşım sisteminin yolcu kapasitesini artırmak önemli bir faktördür. Kampüse tek başına gelen sürücülerin, aynı zamanda kampüsün karbon ayak izine de büyük bir katkısı bulunmaktadır. Kampüs güvenliği ayrıca düşünülmesi gereken başka bir konu olmaktadır çünkü ne kadar çok kaza yapılırsa o kadar çok trafik meydana gelmektedir. Kampüs trafiğini yönetmenin ve daha yaya dostu ve daha yeşil olmak için alternatif ulaşım seçeneklerini teşvik etmenin yollarından bazıları şunlardır:

1) Ücret oranını yükseltmek Sürücüler muhtemelen yürümekte inat edeceklerdir ancak okullar tarafından bu durum etkili bir taktik olarak görülmüştür.

Örneğin New England Üniversitesi (Maine) birinci sınıf öğrencilerini kampüse araba getirmekten vazgeçmeleri için yıllık otopark ücretini 90 \$ 'dan 300 \$' a yükseltmiştir.

2) *Yerel toplu taşımayı desteklemek ve servis sağlamak* Cal Poly, San Luis Obispo kampüs kullanıcılarının sadece kimlik kartını göstererek ücretsiz kullanıma izin verilen yerel ulaşım sağlayıcılarına sabit bir ücret ödenmektedir. Boise State (Idaho) Üniversitesi de, öğrencilerin, akademik ve idari personelin yüzde 10'u tarafından ücretsiz ulaşım geçişlerinden istifade etmelerini sağlamaktadır. Georgia Üniversitesi öğrencileri, öğrenci ücretleri sistemini desteklediğinden servislere ücretsiz olarak binmektedirler. Kampüs üyeleri sabahları araçlarını park edip, trafiği azaltarak gün boyunca dolaşmak için servis araçlarını kullanabilmektedirler. New Jersey Eyalet Üniversitesi'nden Rutgers, GPS izlemeyle tamamlanmış 10 güzergâh üzerinde 40 otobüs sağlamaktadır. Fairfield Üniversitesi de (Connecticut), öğrencileri kampüsten şehir merkezine götürüp getirmenin çevresel faydalarının artırılması için yakın zamanda dizel otobüsler hibrid bir model ile değiştirilmiştir.

3) *Bisiklet kullanımını teşvik etmek* Dartmouth Üniversitesi bisiklet kullanmayı veya yürümeyi kabul edenlere, akademik ve idari personelin kullanmak için bir spor salonu üyeliği satın almasını gerektiren tesisin duşlarından ücretsiz yararlanma imkanı sunmaktadır. Cal Poly Üniversitesi kampüs çevresinde bisiklet park yerinin yanı sıra, kişilerin pahalı bisikletlerini kampüste sürebilmelerini teşvik etmek adına öğrenci yurtlarının yakınına ve kampüs merkezine 150'den fazla bisiklet dolabı kurmuştur. Dolaplar öylesine popüler hale gelmiştir ki bekleme listesi bulunmaktadır. Wisconsin'deki Ripon Üniversitesi ve New England Üniversitesi, kampüse araba getirmeyeceklerini taahhüt eden birinci sınıf öğrencilere ücretsiz bisiklet sağlamaktadır. Kaliforniya Üniversitesi, öğrenciler, akademik ve idari personel tarafından kullanılabilir ücretsiz bisiklet kiralama programına sahiptir (McClure, 2010).

2.15. Kampüs Rekreasyonunda Pazarlama ve Tutundurma Çabaları

Pazarlama hâlâ bir sanattır ve baş şef olarak pazarlama yöneticisi, şirketinin kısa ve uzun vadeli çıkarlarını geliştirmek için tüm pazarlama faaliyetlerini yaratıcı bir şekilde sıralamak zorundadır (Borden, 1984). Rekreasyon uzmanları da günümüzde güçlü ticaret ve pazarlama becerilerine sahip olmalıdır (Kraus, 2002).

Pazarlamanın akademik çalışmasından önce, pazarlama ile ilgili soruları gündeme getiren en eski ve en büyük antik Yunan düşünürlerinden Socratik filozoflar

(Cicero dahil olmak üzere) Plato ve Aristoteles'e kadar uzanan çeşitli düşünürler, pazarlamanın topluma nasıl entegre edildiği gibi makro pazarlama konularını tartışılmış ve Plato'nun fikirlerini takiben, pazarlama sisteminin bilimsel çalışmalarda mantıksal olarak uyumlu bir çerçevesi oluşturulmuştur (Shaw, 1995; 2005; 2015).

Günümüzde pazarlama, şirket ekonomisine yakıt veren son derece gelişen bir uygulama olarak görülmektedir. Pazarlama bilimi giderek artan bir şekilde kampüs rekreasyon programları ve hizmetleri sunan kuruluşlar da dahil olmak üzere kâr amacı gütmeyen ve amaç için hareket edilen organizasyonlara uygulanmaktadır (Green ve Hill, 2008).

Programların etkili bir şekilde geliştirilmesi ve bir kampüs topluluğuna ustalıkla pazarlanması gerekmektedir (Weese, 1997). Hammitt ve Hammitt (1985), kampüs rekreasyon programlarında kullanıcı tipi ve kategorisinin kampüs rekreasyon planlanması ve yönetilmesinde önemli bir gösterge olduğunu belirtmektedir.

Tam olarak kurum ve öğrenci rekreasyon ücretleri tarafından finanse edilen kampüs rekreasyon programlarının, tam zamanlı bir pazarlama uzmanına daha az ihtiyacı olmaktadır. Öte yandan, kâr merkezli bir kampüs rekreasyon programı, gelir getiren faaliyetlerin iyi yürütülmesini ve kaynakların en iyi şekilde kullanılmasını sağlamak için stratejik pazarlama planlaması oluşturmak ve uygulamak için tam zamanlı bir pazarlama uzmanına ihtiyaç duymaktadır. Öğrencinin sayısı da, programın tam gün profesyonel bir pazarlama uzmanına ihtiyaç duyup duymayacağını belirlemektedir. Öğrenci nüfusu ne kadar büyük olursa, kampüs rekreasyon programının programlama ve hizmet sunumlarında geniş kapsamlı ve çeşitliliği o kadar yüksek olacaktır. Aynı şekilde; gelir üretim faaliyetleri, programları ve hizmetlerin karmaşıklığı ne kadar büyükse, iyi koordine ve entegre edilmiş bir pazarlama planı oluşturmak için piyasa araştırmasını yapabilen bir profesyonelin talebi de artacaktır (Green ve Hill, 2008).

Bir firmanın büyük bir bölümünün pazarlama karması günümüzün, günümüz pazarlamasından gelen evrimin ürünü olarak görülmektedir. Karma her zaman, bir yönetimin sürekli değişen ve zorlu pazarda karşılaştığı sorunları karşılamak için geliştirdiği programı temsil etmektedir (Borden, 1984). Pazarlama karmalarından tutundurma; bir sürü iş gibi görünebilmektedir, ancak rekreasyon uzmanlarının planı varsa, gerçekte tanıtımın ne kadar basit olduğu görülmektedir. Ağ iletişimi çok önemli bir yere sahiptir. Politikalar ve prosedürlerin, rakipler ve diğer kurumların rekreasyon alanındaki faaliyetlerinin, tesis ve

programların bilinmesi gerekmektedir. Son olarak, programların değerlendirildiğinden emin olunmalıdır (Endsley, 1998).

Kampüs rekreasyonel spor bölümleri genellikle ilk önce bir program, etkinlik veya aktivite geliştirip ondan sonra da nasıl pazarlanacağına veya tutundurulacağına karar vermektedir (Green ve Hill, 2008). Tutmaya değer herhangi bir etkinlik tanıtım yapılmaya da değer görülmektedir. Hedef kitleyi tanımlamak ve o kitleye nasıl ulaşılacağını belirlemek çok önemlidir. Etkinlik ne kadar iyi planlanmış olursa olsun, eğer katılacak olan kişilere ulaşılmazsa, katılım zayıf olduğundan etkinlik başarısız olacaktır. Günümüz teknolojisi,—örneğin, e-posta, kısa mesaj, web siteleri ve Facebook—denenmişlere ek olarak- yemek salonlarına afiş yerleştirmek ve tebeşir ile kaldırımlara etkinlik bilgisini yazmak gibi yöntemler, etkinlik haberinin farklı birçok yolla yayılmasıza izin vermektedir. Etkinliğin sonunda, organizasyonun resimlerinin bir web sitesinde yayınlanması gelecekteki etkinlikleri pazarlamak için iyi bir mekanizma sağlayabilmektedir (Nesbitt, 2013).

Başarılı pazarlama programları; radyo ve televizyon istasyonları, gazeteler, diğer okullar, broşürler, danışma kurulları, kulüp ve kuruluşlarda yapılan konuşmalar ve özellikle iyi bir iş çıkarıldığında en iyi referanslardan biri olan fısıltı gazetesi gibi kaynaklardan hepsi değilse de bir kısmının kullanılmasıdır (Endsley, 1998).

2.15.1. Kampüs Rekreasyonunda Yeni Pazarlama Trendleri ve Teknolojinin Kullanımı

Teknolojik gelişmeler, fitness ve rekreasyon tesislerinin tasarımı üzerinde muazzam bir etkiye sahiptir. Eskiden, büyük video görüntüleri ve yüksek kaliteli ses sistemleri lüks öğelerken, ancak şimdi bunlar tasarım standardı haline gelmiştir. Video gösterimleri, diğer duyurular ve bilgiler arasında etkinlik ve ders program çizelgelerini iletmek için de kullanılmaktadır (McDonald, 2017).

Campus Rec Magazine'in editörü Harbourne (2016), son iki yılda fitness teknolojilerini ve bu teknolojilerin öğrenciler üzerinde nasıl bir etki yaratabildiklerini araştırmış ve tipik spor rutininin ağırlık kaldırma, kardiyo veya zumba ya da yoga gibi grup fitness derslerine katılım olduğunu tespit etmiştir. Harbourne (2016), doğru mobil teknolojiyi bulmak için şu üç sorunun sorulmasını önermektedir:

1. *Öğrenciler hangi bilgilere kolay bir şekilde erişmek istiyor?* Öğrencilere doğrudan sorulmalıdır. En sık görüntülenecek sayfaları anlamak için pazarlama sitesinin analizlerini görüntülenmelidir.

2. *Öğrencilerle iletişimi nasıl zenginleştirebiliriz?* Spor salonunun öğrencinin günlük alışkanlıklarının bir parçası haline gelmesi ve etkin iletişimin bu hedefe ulaşmanın anahtarı olduğu düşünülmektedir. Temel amaç, iletişimdeki doğru dengeyi muhafaza ederken, öğrencilerin spor salonunda olup bitenlerden sürekli haberdar edilmelerini sağlamaktır.

3. *Mobil teknolojinin kampüste bir etkisi olabilir mi?* Sürekli olarak "Teknolojide kullanıcılar yoksa - sahip olmak anlamsız" denilmektedir. Öğrencilerin heyecan duyduğu mobil teknolojiyi sunmak çok önemlidir. Sadece bir grup üyeye teknoloji sunmanın ötesinde tüm topluluğu etkilemek istenmektedir.

2.16. Kampüs Rekreasyonunda Kariyer ve İnsan Kaynakları

Üniversite rekreasyon piyasasındaki iş fırsatları son yıllarda gittikçe rekabetçi hale gelmiştir. Literatür gözden geçirildiğinde kampüs rekreasyon personelinin, potansiyel işverenler tarafından aranılan niteliklere ilişkin araştırmaların birkaç örneği bulunmaktadır. Bu nedenle NIRSA tarafından, kurumsal üyeliği bulunan rekreasyon direktörleri, (a) mesleki pozisyonlar, (b) mezun asistanlar ve (c) öğrenci çalışanlar için yeni elemanlarda tercih edilen özellikler, nitelikler ve yetkinliklerin belirlenmesi araştırılmıştır. Günümüzün rekabetçi iş piyasasında, kampüs rekreasyonu alanında ileriye dönük çalışacak kişilerin iş bulmak için mümkün olan her avantajı kazanmaları gerekmektedir. Avantaj sağlamak için, üniversiteden yeni mezunlar, potansiyel işverenlerin iş başvurularında ne aradıklarının farkında olmalıdırlar (Schneider ve ark., 2006).

Birçok akademik alan kampüs rekreasyonunda kariyer için hazırlık sağlamaktadır. Amerika'daki bazı kurumlarda rekreasyon programı tamamen lisansüstü öğrenciler tarafından yönetilebilmekte ve bir veya iki profesyonel personel tarafından denetlenebilmektedir. Büyük okullarda lisansüstü asistan, iki yıllık asistanlığın tamamı için bir program alanına atanabilmektedir ve eğer mümkünse, birçok lisansüstü asistan, deneyimlerini genişletmek ve iş ararken bu elde ettikleri deneyimleri daha pazarlanabilir kılmak için en az iki alanda "uzmanlık" seçebilmektedir. Uzmanlık alanları şunları içermektedir:

- . Okul sporları
- . Tesis yönetimi veya programlama
- . Resmi olmayan rekreasyon
- . Sağlık ve Wellness

- . Fitness
- . Açık alan etkinlikleri
- . Su sporları
- . Spor kulüpleri
- . Pazarlama
- . Eğitim programları
- . Diğer programlar (NIRSA ve Franklin, 2008).

2.16.1. Kampüs Rekreasyonu Personeli

Gönüllü kuruluşlardaki veya oyun alanları, parklar, kamplar, su sporları merkezleri ve huzur evleri gibi rekreasyon tesislerindeki gruplar için rekreasyonel ve boş zaman etkinlikleri, rekreasyon çalışanları tarafından tasarlanmakta ve yönetilmektedir. Ayrıca güzel sanatlar ve el sanatları, dans, spor, macera programları, müzik ve kamp kurma gibi faaliyetlerde de liderlik edebilmektedirler. Egzersizin önemi üzerinde durulduğundan dolayı, yerel yönetim parkları ve rekreasyon bölümleri, fitness ve spor merkezleri ve genç katılımcıların uzmanlaştığı kamplarda çalışmak için önümüzdeki günlerde daha fazla nitelikli üniversite mezunu rekreasyon görevlisine ihtiyaç duyulacaktır. Amerika Birleşik Devletleri Çalışma Bakanlığının istatistiksel verilerine göre; tüm mesleklerin ortalamasından daha hızlı olarak rekreasyon çalışanlarının istihdamının 2014 yılından 2024 yılına kadar yüzde 10 artacağı öngörülmektedir (U.S. Bureau of Labor Statistics, 2017).

Çalışan her grup, tesisin başarısı için hayati derecede önemlidir. Örneğin, kampüs rekreasyon merkezi ön büro personeli, havuz ve programları hakkında çok şey bilmek durumundadır. Bir katılımcının çocuğu için hangi seviyenin en uygun olduğu konusunda fikri olmalıdır. Ön büro personeli kurum için hayati önem taşımaktadır. Bu çalışanları, su sporları ile ilgili görevliler ile toplantılara davet etmek hatta programların çeşit ve düzeylerini öğrenebilmeleri için havuz derslerini ücretsiz olarak almalarını sağlamak faydalı olabilmektedir. Her şeyden önce, personel toplantılarında takım kurma egzersizleri vasıtasıyla destek ve güven inşa edilmektedir (Endsley, 1998).

Üniversite rekreasyon programlarında bulunan cankurtaran, kişisel antrenör, aerobik eğitmeni ve diğerleri gibi birçok pozisyonda ilkyardım ve CPR (Cardio Pulmonary Resuscitation) kalp masajını bilmesi yani TYD Temel Yaşam Desteği sertifikalarının bulunması bir standart haline gelmiştir. Sağlık ve fitness endüstrisinde,

çoğu fitness ve sağlık hizmeti uzmanı, kural olarak bu sertifikalara sahiptir. Bir sağlık/fitness tesisi, tesisin açık olduğu zamanlarda ilkyardım, CPR ve/veya AED (otomatik eksternal defibrilatör cihazı) uygulamak için eğitimi ve sertifikası olan en az bir kişinin her an görevde olmasını sağlamak için tedbir almalıdır. Çünkü bir sağlık/fitness tesisinde meydana gelen acil durumların çoğuna ilk müdahale edenler, fitness uzmanları olmayabilir, onların yerine ön sırada olan fitness dışı uzman personel de olabilmektedir. Bu yüzden tesislerde her çalışana temel acil durum uygulamalarından; ilk yardım, AED ve CPR konusunda düzgün bir şekilde eğitim alabilme fırsatının sağlanması düşünülmelidir. Bir sağlık/fitness tesisinin bu fırsatı vermesi herkesin yararına olacak bir durumdur. Ne kadar AED ve CPR eğitim ve sertifikasyonunu alan sağlık/fitness tesis personeli mevcutsa, tesis operatörlerinin acil durumlara zamanında cevap verme olasılığı da o kadar yüksek olacaktır (Tharrett ve Peterson, 2012).

Schneider ve arkadaşlarının (2006) yapmış oldukları çalışmada; uzman iş adaylarında aranılan vasıflardan sonra mükemmel dil/konuşma becerileri, kampüs rekreasyonundaki önceki deneyimleri, düzgün genel görünüş, mükemmel yazma becerileri ve yüksek lisans derecesine sahip olmalarının en çok aranan özellikler olduğu gözler önüne serilmektedir.

Öğrenci Personel

Öğrenci çalışanlar genellikle kampüs rekreasyonunda birçok alanda ön sıralara yerleştirildiği için ilk yardım ve CPR sertifikalarına sahip olmalarına gerekmektedir. Yani öğrenci personel, binaları açma/kapama, tesisleri denetleme ve programların koordinasyonundan sorumludurlar (Schneider ve ark., 2006).

Mezun asistanlarını işe alabilen kolej ve üniversiteler, programlarına değerli katkılarda bulunmaktadır. Genellikle, lisansüstü öğrenciler daha küçük ya da daha büyük üniversitelerden, ülkenin farklı bir yerinden, farklı bir akademik geçmişten ya da farklı bir denetleyici stilden gelmektedirler ve bunlar, yeni ve farklı fikirlere açık bir programın büyümesi ve gelişmesi için katkıda bulunan faktörlerdir. Bazı üniversiteler çeşitli nedenlerle, yüksek lisans yapanları yardımcı olarak işe almak istememektedir. Bunun sebeplerinden biri, çoğu zaman personelin her bir veya iki yılda bir değiştirilmesi çok stresli olduğu içindir. Diğer ise, işe alma ve yeniden eğitim verme süreci zaman almaktadır (NIRSA ve Franklin, 2008).

Ohio Üniversitesi'nde, bir öğrenci kampüs rekreasyonunda bir lisans diploması kazanabilmekte ve Ohio Üniversitesi ve Pennsylvania State gibi birkaç üniversite, kampüs rekreasyonunda lisansüstü dersler sunmaktadır (Mittelstaedt ve ark., 2006).

Ayrıca Maryland Üniversitesi, Rekreasyon & Wellness alanında öğrencilerin çalışmasının faydasının sadece maaş almaktan çok fazlası olduğunu; rekabetçi ücret oranları, esnek programlar, eğitim, liderlik gelişimi ve keyifli bir çalışma ortamıyla öğrenci çalışanlarının Maryland Üniversitesi RecWell'de becerilerini geliştirecekleri, faal ve iyi yaşayacakları, yeni insanlarla tanışma olanaklarına sahip olacakları, aktif bir topluluk inşa etmede ve diğer kişilerin de iyi yaşamaları için yollar bulmalarında yardımcı olduklarını bilerek kendilerini iyi hissetmelerini sağlayacak bir ortama dahil olacakları belirtilmektedir (University of Maryland Rec Well, 2017).

Gönüllü Personel

Gönüllülük, bireyin herhangi bir kişisel menfaat peşinde koşmadan ve maddi bir beklentisi olmaksızın, yalnızca toplum için yararlı olmak arzusuyla, birlik ve beraberlik amacıyla kendi arzusuyla fiziksel gücünü, zamanını, bilgisini, yetenek ve tecrübesini birlikte veya ayrı ayrı kullanmasıdır. Ülkelerin kalkınma seviyeleri ile gönüllü aktiviteleri arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Ulusal ve uluslararası organizasyonlardaki gönüllülerin önemi hem mali hem de kendi bilgi, beceri, deneyim ve yeteneklerinin farkında olmaları bakımından önemlidir (The National Youth And Sports Policy, 2017).

Gönüllü çalışanların organizasyondaki önemi çok büyüktür (Güzel ve ark., 2015) ve spor endüstrisinin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Gönüllüler özellikle üniversitelerde spor sektöründeki iş gücünün önemli bir bileşeni olarak görülmektedir. Gönüllülük faaliyetleri, öğrencilerin kendi yetenekleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını dolayısıyla arzulanan işleri bulmalarını ve ilginç kariyer deneyimleri edinmelerini sağlamaktadır (Mirsafian ve Mohamadinejad, 2011).

Gönüllülüğün baskın faydalarından biri de daha güçlü bir sosyal ve toplumsal uyum duygusudur. Önemli sorunlarla karşı karşıya kalan topluluklar, ihtiyaç ve zorlukların üstesinden gelmek, kamusal imajını iyileştirmek ve sosyal uyum, anlayış, eşitlik ve hoşgörüyü teşvik etmek için gönüllü iş gücüne güvenmektedirler (Strigas, 2006).

Üniversite öğrencileri, gönüllü olmak için en büyük potansiyeli olan gizli bir hedef popülasyon olarak tespit edilmiştir (Van den Berg ve ark., 2015). Gönüllü öğrenciler hiçbir karşılık beklemezsiniz, Hitit Üniversitesinde gerçekleşen birçok büyük organizasyon ve özel etkinliklerde ulaşımdan, otel, rehberlik, açılış, kapanış ve ödül törenleri vb. birimlere kadar büyük sorumluluklar üstlenmektedir.

2.16.2. Personel Yönetimi

Geleneksel bir yaklaşımla yönetim, yöneticinin bir amacı gerçekleştirmek için düzenli ve akla uygun hareket ve işlemlerinin bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bu yaklaşıma göre yönetim süreci, karar verme, planlama, teşkilatlandırma, yöneltme, koordinasyon, denetim ve sonuçların değerlendirilmesi şeklindeki fonksiyonlardan meydana gelmektedir. Bir kurumda çalışan kişileri ve o kişilerin arasındaki ilişkilerin incelendiği personel yönetimi de bütün bu fonksiyonların yerine getirilmesini sağlayacak olan insan kaynağının oluşturulmasını ve en verimli şekilde kullanılmasını ele almaktadır. Bu kaynağın yönetilmesinde işe almak gibi mekanik yönlerden çok yaratıcı yönler ağırlık verilmesi öngörülmektedir (Tutum, 1976).

Maxwell (2011)'e göre ekip liderinin hedefi, takım arkadaşlarını veya oyuncularını geliştirmek olmalıdır. Bu süreç, takımda doğru kişilere sahip olmakla başlamaktadır. General Electric'in (GE) liderlik stili ile ün kazanmış eski CEO'su Jack Welch,

“Doğru insanları bulup kanatlarının arkasına taşıyıcı olarak maaşı koyar ve onlara kanatlarını yaymak için fırsat verirseniz, neredeyse onları yönetmek zorunda kalmazsınız.”

demiştir (Maxwell, 2011).

2.17. Tutum

Literatür taraması yapıldığında birçok tutum tanımının olduğu görülmektedir. Bu tanımlardan bazıları şu şekildedir:

İnceoğlu (2011)'na göre tutum; kişinin etrafındaki herhangi bir nesne, konu veya olay karşısında daha önceden kazandığı tecrübe, bilgi, duygu ve motivasyon doğrultusunda örgütlediği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki ön eğilimi olarak tanımlanmaktadır.

Öğrenme teorisyenlerine göre insanlar yeni davranış kalıplarını, öğrenme süreci boyunca sonsuz sayıda değiştirebilmektedir. Bir şekilde pekiştiricilerin kalıpları kontrol edilebiliyor ve değiştirilebiliyorsa, diğer teorisyenlerin değişmez ve inatçı olarak gördükleri davranışlar değiştirilebilir ve sonunda iyileştirilebilir görünmektedir. Sosyal psikoloji, insanlar tutumlarını değiştirmeye ya da yeni fikir ve değerleri benimsemeye ikna edilebilir mi sorusunu sormaktadır. Tutumlar, davranış biçimlerini ve başkaları hakkındaki yargıları şekillendirmektedir. Tutumlar, belirli bir kişinin, davranışın, inancın veya kavramın değerlendirilmesidir. Tutumların davranışları etkilemesi şaşırtıcı değildir. Belirli tutum ve davranış arasındaki bağlantının gücü, elbette değişebilmektedir ancak insanlar genellikle tutumları ve davranışları arasındaki tutarlılık için gayret etmektedirler. Dahası, insanlar oldukça tutarlı tutumlara sahiptirler. Uyum sağlamak, davranış veya tutumların, başkalarının inançlarını veya standartlarını takip etme arzusuyla ortaya çıkan bir değişikliği olarak nitelendirilmektedir. Üstü kapalı veya hiç konuşulmayan toplumsal baskı, riayet etme ile sonuçlanmaktadır. İkna ise, sosyal psikolojinin esas kavramlarından biri olan tutum değiştirme sürecidir (Feldman, 2011). Tutum ve davranışlar üzerine düşünüldüğünde dikkate alınması gereken yalnızca bir takım motivasyonel güçler değil, aynı zamanda, aynı tutumun farklı insanlarda farklı bir motivasyon temeline sahip olabileceğidir (Katz, 1960).

Tutumlar nesnelere, insanlara ve olaylara tepkiler vermemize zemin hazırlayan genellikle inançlarımız tarafından etkilenen duygular olarak da tanımlanabilir. Tutumlar ve eylemler arasındaki trafik iki yönlüdür. Tutumlar eylemler tarafından, eylemler de tutumlar tarafından etkilenmektedir (Myers, 2013).

İngilizcede soyut terimlerin çoğunda olduğu gibi, tutum da birden fazla anlam taşımaktadır. İlk anlam modern psikolojide açıkça korunan ve içinde "zihinsel tutumlar" olarak sık sık bahsedilen anlamdır; ikinci anlam ise "motor tutumlar"dır. Zihinsel psikoloji, tarihsel olarak tepki psikolojisinden önce geldiğinden, zihinsel tutumların motor tutumlarından daha önce tanınması doğal sayılmaktadır. Psikologların kabul ettiği pek çok tutumsal belirlemeyi kapsayacak kadar geniş bir tanım oluşturmak kolay değildir. Yapılan tanımlardan çoğunun başlıca zayıflığı, çoğu kez genel olan tutumlar ve her zaman kapsamaları bakımından sınırlı olan alışkanlıklar arasındaki ayrımı yapmadaki başarısızlıkları gibi görünmektedir (Allport, 1935).

Tutum araştırmacıları sosyal psikoloji ve diğer alanlarda (örneğin; siyaset bilimi, sosyoloji, pazarlama, örgütsel davranış) tutum ve ikna etmenin bilimsel anlayışına ulaşmayı ummaktadırlar. Tıpkı biyologların hücreleri, fizikçilerin atomları ve kimyacıların molekülleri, inceledikleri gibi tutum araştırmacıları da tutumları anlamak için bilimsel ilkeler kullanmak istemektedir. Herhangi bir bilimsel çabanın başlangıç noktası, gözlem ve ölçümdür. Ne aranıldığının bilinmesi gerekmektedir. Daha somut düzeyde, etkili tutum ölçmeye ihtiyacın olmasının iki temel nedeni vardır. Birincisi davranışı önceden tahmin etmektir. İnsanların tutumlarını bildiğimizi varsayarsak, bir nesneye karşılık olarak nasıl tepki verileceğine dair iyi bir fikrimiz olacaktır. Tutumları ölçmeye ihtiyaç duyduğumuz ikinci sebep ise, ikna etmeye karşılık olarak değişiklik gösterip göstermediğini bilmektir (Fabrigar, 2005).

Tutumlar, tutku ve nefret, cazip ve itici, hoş olan ve hoş olmayan şeyleri ifade etmektedir. İnsanlar, kişileri veya nesnelere sevdiklerinde ya da onlardan nefret ettiklerinde, onları onayladıklarında veya reddettiklerinde tutumlara sahiptirler. Sevdiklerini ve sevmediklerini çeşitli şekillerde ifade ettikleri için, duygular, bilişler ve açık davranışlar da dahil olmak üzere cevap vermenin her yönü, tutumların bildirdiği değerlendirici anlamı aşılamaktadır. Bir tutum, belirli bir varlığı, bir dereceye kadar lehte veya aleyhte değerlendirerek ifade edilen psikolojik bir eğilimdir. Bir tutumun psikolojik bir eğilim olduğu fikri, tutumu kişinin kendi içinde ve daha kısa veya daha uzun süren bir durum olarak ele almaktadır. İçsel bir durum olarak, bir tutum doğrudan gözlenebilir değildir, ancak psikolojideki diğer varsayımsal yapılar gibi psikolog tarafından gözlemlenebilir tepkiden sonuca varılabilmektedir. Bu gözlemlenebilir yanıtlar, değerlendirilen varlığı gösteren uyarılarla birlikte meydana gelen değerlendirici yanıtlamadan oluşmaktadır. Bir tutum, bir dereceye kadar olumlu ya da olumsuz olan değerlendirici cevaplarla ifade edilmektedir. Kişi, tutum pozitifse olumlu cevaplara, tutum negatif ise olumsuz yanıtlara eğilimlidir. Bu değerlendirme yanıtları, çok sayıda gizli ve açık tepkileri kapsayabilmektedir. Genel olarak, değerlendirici yanıtlar, onay veya reddetme, yaklaşma veya uzaklaşma ve hoşlanma veya hoşlanmamayı ifade eden yanıtlardır (Eagly ve Chaiken, 1998).

Kağıtçıbaşı (2014)'na göre tutum; gözlenebilen, ortaya konan bir davranış değil, davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir.

Tutumlar önemlidir, çünkü insanların sosyal ve fiziksel dünyadaki algılarını şekillendirir ve açık (gözlenebilen) davranışları etkiler (Albarracín ve ark.,2008). Tutumlar, karmaşık bir dünyada rehberlik sağladığı için, tutumsuz sosyal davranış hayal etmek zordur (Walther ve Langer, 2008).

İnceoğlu (1985);

“Tutum, bir eylemin tamamlanması yönünde uygun görülen objeleri veya uyarıları arar, seçer, reddeder veya eylemin ilerleyişi sırasında ortaya çıkacak olan başarı veya başarısızlıklar yoluyla bu eylemin değerlendirilmesi için referansta bulunabilecek esasları saptar. Böylece söz konusu eylem gelişmesine devam ederken, eylemin değişikliğe uğramasına neden olur”

demektedir (İnceoğlu, 1985).

Çoğu araştırmacı (sosyal psikologlar da dahil olmak üzere) bir tutumun en az üç şey içermesi konusunda fikir birliğine varmış gibi görünmektedir. Bunlar:

1-Bir tutum nesnesi; nesne her zaman tutum sahibi tarafından tanımlanan soyut veya somut bir şeydir. Sahibinden bağımsız fiziksel bir şey değildir.

2-Nesnenin iyi veya kötü olduğuna dair bir dizi inanç;

3-Nesneyi tutmak ya da ondan kurtulmak yönünde (en azından psikolojik olarak) davranma eğilimi şeklinde maddeleştirilmiştir (Culbertson, 1968).

Bireylerin, hakkında tutum sahibi olabilecekleri şeye “tutum nesnesi” adı verilmektedir (Özalp ve ark., 2004).

Son olarak Fazio (2007) tutum ile ilgili olarak bir çalışmada iletişimde başarılı olduğunu düşündüğü en büyük mesajın; tutumların varolduğu yani bilimsel bir cisimleştirme veya varsayımsal yapılar olmadığını, başka herhangi bir bilgi biçimiyle aynı şekilde hafızada temsil edilen değerlendirici bir bilgi olduğunu belirtmektedir. Ayrıca tutumların belirli bir nesne tarafından üretilen sonuçların birleşme değerliği açısından kişilerin önceki öğrenmelerini özetlediklerini ve nesne (veya yeterince ilgili bir nesne) ile karşılaşıldığında da otomatik olarak hafızadan aktive edilebilir oldukları sonucuna varılmaktadır.

2.18. Tutum Fonksiyonları

Kişilik için tutumların gerçekleştirdiği başlıca fonksiyonlar motivasyonel temellerine göre, Katz (1960) tarafından, dört gruba ayrılmıştır:

2.18.1. Faydacılık Fonksiyonu

Bu fonksiyonun temsilcilerinden Bentham (1871)'a göre soyut bir terim olan fayda (utility), bir şeyin kötülükleri önleme veya iyiyi elde etme özelliğini veya eğilimini ifade etmektedir. Fayda ya da bir bireyin menfaatine uygun olan, kişinin mutluluğunun toplamını artırma eğilimindedir. Yani fayda ya da bir topluluğun çıkarına uygunluk, onu oluşturan bireylerin mutluluklarının toplamını artırma eğilimindedir. Bu yaklaşımın modern bir ifadesi davranışsal öğrenme kuramında bulunabilmektedir.

2.18.2. Ego Savunma Fonksiyonu

Kişinin kendisi hakkındaki basit doğruları veya dış dünyadaki acımasız gerçekleri kabul etmesini engelleyen ego savunma fonksiyonudur. Freudcu psikoloji ve neo-Freudcu düşünce, bu türden motivasyon ve sonuçlarla uğraşmıştır (Katz, 1960). Eğer insanlar bazen kendi kabul edilemez dürtülerini, onları koruduğu adına bir tutum sergilerlerse, tutumlar benliğin bilinç dışı veya bastırılmış yönleriyle bağlantılı olmaktadır (Eagly ve Chaiken, 1998). Bu tutumlar bazen, biliş merkezini, benlik kavramına gönderilen, kişilere meydan okuyan veya saldıran mesajlardan korumak için kullanılabilir. Örneğin, kişi kendisini adil, açık görüşlü ve iyi niyetli biri olarak görür; ama yine de ırksal veya etnik gruplar klişelerine sahiptir. Bu bilişlerin tutarlılığını tehdit eden bir mesajla karşı karşıya kaldığında, kişi, devam eden iç çatışmayı yönetmek için önemli bir bilişsel çaba gösterebilir. Bu şekilde, ego savunma tutumları, onları değişime karşı dirençli kılmak için tasarlanmış bir süreci harekete geçirmektedir (Lapinski ve Boster, 2001).

2.18.3. Değer İfade Etme Fonksiyonu

Bireyin, kişisel değerlerine ve onun kendine özgü kavramına uygun tutumları ifade etmekten kaynaklanan memnuniyetlerdir. Bu işlev, kendini ifade etme, kendini geliştirme ve kendini gerçekleştirmenin önemini vurgulayan ego psikolojisi doktrinlerinin merkezinde yer almaktadır (Katz, 1960). Fazio ve Olson (2003) çalışmalarında, belirli bir tutum nesnesinin beğenilmesinin ya da beğenilmemesinin

çeşitli psikolojik fonksiyonlardan birine hizmet edebileceğine ve tutum pozitif ya da negatif değer alsın veya almasın, fonksiyonun tutumun doğrultusunu yönlendirdiğine dair kanıtlar göstermektedir. Yani, belli bir birey için belirli bir nesne tarafından sunulan fonksiyon, tutumun temelini oluşturmaktadır. Değer ifade etme fonksiyonu, tutum fonksiyonları arasında en temel ve en yaygın olarak uygulanabilir olanıdır olarak görülmektedir.

2.18.4. Bilgi Fonksiyonu

Bireyin dünyasına yeterli yapıyı kazandırma ihtiyacına dayanmaktadır. Anlam arayışı, anlama ihtiyacı ve bireye netlik ve tutarlılık sağlamak için algı ve inançların daha iyi organize edilmesine yönelik eğilim, bu fonksiyonun diğer tanımlamalarıdır (Katz, 1960). Bireyler içinde buldukları kaotik ve karmaşık dünyayı anlayabilmek için, dünyayı kendi bakış açılarına göre organize etmeye çalışmaktadırlar (Bulut, 2017).

2.19. Tutumu Oluşturan Temel Öğeler

Tutumu oluşturan temel öğelerin sayıları az olmakla beraber işlevsellikleri bir bireyin hayatında oldukça geniş bir alanı kaplamaktadır (İnceoğlu, 2011). İnsanlar yerler/mekânlar, politikacılar, spor takımları, filmler gibi nesnelere hakkında güçlü düşünce ve duygular geliştirmektedir. Araştırmalar bunların, bireylerin inançları, duyguları ve bu tür nesnelere ilgili geçmiş deneyimleri nedeniyle ortaya çıktığını göstermektedir. Lee (2015), tutumların temelinde yatan yapının araştırılmasını önermektedir.

Kağıtçıbaşı (2014)'na göre de tutum;

“Bireyin düşünce, duygu ve davranış eğilimlerini birbirleriyle uyumlu kılar. Tutumlarda genellikle birbirleriyle uyum halinde bulunan bu üç faktöre tutumların öğeleri diyoruz. Bilişsel, duygusal ve davranışsal öğelerin hepsi, yerleşmiş ve güçlü tutumlarda tam olarak bulunur. Bazı daha zayıf tutumlarda ise özellikle davranışsal öğe çok zayıf olabilir”

şeklinde tarif edilmektedir.

Olson ve Zanna (1993), çoğu tutum araştırmacısının bu konuda hemfikir olduğunu belirterek;

“Değerlendirme, tutumların merkezini, belki de baskın bir yönünü oluşturur; tutumlar hafızada canlandırılır ve tutumların duygusal, bilişsel ve davranışsal sonuçları gibi, öncül/antecedent davranışları ayırt edilebilir”

şeklinde üçlü tutum modelini özetlemektedir. Tutumların duygusal, bilişsel ve davranışsal bağıntıları arasındaki tutarlılık deneysel bir konu olmaktadır.

Neredeyse tüm teorisyenler, bir tutumun kişilik içinde temel, indirgenemez bir unsur olmadığını kabul etmektedir. Ancak iki veya daha fazla birbiriyle ilişkili elemanın bir küme veya sendromunu temsil etmektedir. Bu tanımda, öğeler inançlardır (veya bilişler veya beklentiler veya hipotezler). Burada inancın tanımını yapmak da yerinde görülmektedir. İnanç, bilinçli ya da bilinçsiz şekilde bir kişinin söylediği ya da yaptığı şeyden çıkarılan basit bir ifadedir. Bir inancın içeriği, bir nesneyi veya durumu doğru veya yanlış olarak tanımlayabilir; onu iyi veya kötü olarak değerlendirir veya istenen veya istenmeyen olarak belli bir eylem biçimini savunmaktadır. Bir inancın içeriğinin tanımlanması, değerlendirilmesi, eylemin savunulması veya her üçü de olsun veya olmasın, tüm inançların eyleme yatkınlıkları mevcuttur (Sills, 1968).

2.19.1. Bilişsel/Zihinsel Öge

Bilişsel öge, doğru veya yanlış, iyi veya kötü, arzu edilen veya istenmeyen şey hakkında değişen kesinlik derecelerine sahip olan bir kişinin bilgisini temsil etmektedir (Sills, 1968).

Tutumun önemli bir bölümünü oluşturan zihinsel veya bilişsel öge; kişi, durum, olay veya nesneyle ilgili olan bilgi, deneyim, inanç ve düşünceleri içermektedir. Bireyin daha önce yaşadığı deneyimler sayesinde edindiği bilgi birikiminin doğrudan veya dolaylı yoldan öğrenilmesine dayanmaktadır. Çünkü kişinin varlığından bihaber olduğu bir şey karşısında tutum oluşturması beklenemez bir durumdur (İnceoğlu, 2011).

Nesne hakkında olumlu inanç ve düşünceler edinme sayesinde belli bir nesne uygun şekilde değerlendirilmeye başlanabilmektedir. Örneğin, rekreasyonel spor aktivitelerine katılmanın sağlık üzerine olan etkilerini tartışan bilgileri okunduğunda, egzersizin çeşitli olumsuz sağlık sorunlarına karşı koruduğuna dair inançlar geliştirilebilmektedir (ör. Obezite, depresyon gibi). Tutumlar, bir tutum nesnesinin olumlu ya da olumsuz sonuçlara yol açıp açmadığına ya da arzulanan ya da istenmeyen

tutulmlara sahip olup olunmadığını ele alan, düşünceli, “mantıklı” yolla bilişler yaratarak gelişmektedir (Olson ve Kendrick, 2008).

Tutulmlar, bilginin herhangi bir diğer formu olarak hafızada aynı şekilde temsil edilen değerlendirici bilgidir. Tutulmlar belirli bir nesne tarafından üretilen sonuçların birleşim değerine göre önceki öğrenmeyi özetlemektedir. Tutulmlar günlük hayatımızı basitleştirir, karşılaştığımız nesnelerin etkin bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır (Fazio, 2007).

2.19.2. Duyuşsal/Duygusal Öğe

Tutumun duygusal bir komponente sahip olması onu inanç, gerçek veya olgudan ayıran en büyük özellik olmaktadır. Kimi tutulmlar duygusal bir tepki yaratmazken, kimileri ise olumlu veya olumsuz duygulara eşlik etmektedir (Özalp ve ark., 2004).

Duygusal öğe, uygun koşullar nedeniyle; (a) inanç nesnesinin çevresinde veya (b) inanç nesnesine dair olumlu veya olumsuz bir konum alan diğer nesnelere (kişiler veya gruplar) etrafında veya (c) doğruluğu ciddi bir iddia olarak sorgulandığı zaman inancın kendi etrafında, değişen yoğunluk merkezini harekete geçirme yeterliğine sahiptir (Sills, 1968).

Tutulmlar, bir tutum nesnesi ile karşılaşıldığında yaşanan duygusal tepkiler sonucunda oluşabilmektedir. Tutum nesnesi ile etkileşim olumlu bir duygusal tepki ortaya çıkarırsa, tutum nesnesinin değerlendirilmesi daha olumlu hale gelecek ve bu bağlantı güçlenecek dolayısıyla olumlu bir genel tutum ortaya çıkacaktır (Olson ve Kendrick, 2008).

Kişinin çevresi ile bilgisinin, duyum ve tecrübelerinin olumlu veya olumsuz durumlarla ilişkilendirilmesi, tutumun duygusal ögesini temsil etmektedir. Duygusal öğe, bilişsel ve davranışsal öğeler olmadan kendi başına bir varlık olamamaktadır. Çünkü bireyin sahip olduğu deneyimler, o tutum konusuna olumlu veya olumsuz hisler beslemesi ile ilişkilidir. Dolayısıyla söz konusu uyarıların anımsanması o tutum konusuna verilecek tepkilerin de aynı şekilde olumlu ya da olumsuz olmasına yol sebep olacaktır (İnceoğlu, 2011).

2.19.3. Davranışsal Öğe

Tutum ve davranış arasındaki ilişki dikkat çekmeye devam etmektedir (Tesser ve Shaffer, 1990).

Davranışsal ögede inanç, değişen bir eşik eğilimine cevap verdiği ve uygun şekilde harekete geçtiği için bazı eylemlere neden olması gerekmektedir. Ortaya çıkardığı eylem türü tamamen inancın içeriğiyle belirlenmektedir (Sills, 1968). Diğer etkiler minimal olduğu zaman, istikrarlı, spesifik ve kolay hatırlanan tutumlar eylemleri etkileyebilmektedir (Myers, 2013).

Tutum çoğu zaman kişiyi tutum nesnesi ile ilgili olumlu veya olumsuz davranışlarda bulunmaya itmektir. Tutum olumlu ise birey nesneye karşı pozitif davranmaya ona yaklaşmaya ve onu desteklemeye yatkın olacaktır. Eğer tutum olumsuz ise olumlu davranışın tam tersi olarak, tutum nesnesinden uzaklaşacak, onu eleştirecek ve hatta ona zararı dokunma eğiliminde olacaktır (Özalp ve ark., 2004).

Davranışsal öge, kişinin tutum konusundaki davranış eğilimini yansıtmaktadır. Bu davranış yatkınlığı kişinin sarf ettiği sözler ya da hareketleri ile gözlemlenebilmektedir. Bunlar bireyin alışkanlıkları, kuralları ve tutum nesnesi ile dolaylı yoldan ilişkisi olan tutumları tesiri altında kalmaktadır. Davranışsal ögeyi; duygusal ve kuralsal (normatif) davranış olarak ikiye ayırmak gerekmektedir. Duygusal davranış, tutum konusunun hoşlanılan veya hoşlanılmayan bir durumla ilişkilendirilmesi sonucu meydana gelmektedir. Doğru olan davranışın hangisi olduğu inancına dayanan davranış ise normatif davranış olarak adlandırılmaktadır. Yani eğer bir tutum kuralsal veya normatif davranışa bağlıysa, bu tutumun altında daha çok akıl ve mantığa dayanan öngörüler ve yargılar yatmaktadır (İnceoğlu, 2011).

Tutumların bir davranışın sebebi olduğu kadar o davranışın sonucu da olabilmesi "tutumlar davranışa neden olur" paradigmasına bir alternatif olarak varsayılmaktadır (Crano, 2006).

3.MATERYAL VE METOT

3.1. MATERYAL

3.1.1. Araştırmanın Konusu

Bu araştırmanın konusu, Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumlarının belirlenmesidir. Bu çerçevede, üniversite mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumları incelenerek elde edilen sonuçlar doğrultusunda Hitit Üniversitesi'nin kampüs rekreasyonu için örnek bir model oluşturulacaktır.

3.1.2. Araştırma Hipotezleri

Gelecekte Hitit Üniversitesi'nin kampüs rekreasyonuna yönelik tesislerinin yönetilmesine, tüm üniversite mensuplarına, öğrenci, personel ve bu kişilerin ailelerine ve içinde bulunduğu yöre halkına üniversitenin çok yönlü program ve hizmetler sunulabilmesi için büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda, aşağıdaki hipotezler de çalışma içerisinde test edilecektir:

- Katılımcı tipi ile en çok yapmak istedikleri ilk on spor rekreasyonu aktivite sıralaması arasında ilişki vardır.
- Katılımcı tipi ile kampüste yapılmasını istedikleri ilk on rekreasyon alan tercihleri arasında ilişki vardır.
- Katılımcı tipi ile sağlığa iyi gelir düşüncesi arasında ilişki vardır.
- Katılımcı tipi ile formumu koruyorum düşüncesi arasında ilişki vardır.
- Katılımcı tipi ile düzenli egzersiz yaparım düşüncesi arasında ilişki vardır.
- Katılımcı tipi ile sosyalleşmek istiyorum düşüncesi arasında ilişki vardır.
- Katılımcı tipi ile eğlenmek istiyorum düşüncesi arasında ilişki vardır.
- Katılımcı tipi ile boş zamanımı değerlendirmek istiyorum düşüncesi arasında ilişki vardır.
- Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun cinsiyetine göre farklılık gösterir.
- Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun yaş durumuna göre farklılık gösterir.
- Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun katılımcı tipine göre farklılık gösterir.

- Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun gelir durumuna göre farklılık gösterir.

3.1.3. Etik Kurul İzni

Bu tezin etik kurul onayı Ondokuz Mayıs Üniversitesi OMÜ KAEK 2016/07 Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 14.01.2016 tarihinde değerlendirilerek Sayı: B.30.2.ODM.0.20.08/07 karar numarası ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

3.2. METOT

3.2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, betimsel araştırma yöntemlerinden biri olan genel tarama modeli kullanılmıştır.

3.2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Hitit Üniversitesi mensupları oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında iki farklı örneklem kullanılmıştır.

Birinci Örneklem: Araştırma kapsamında Hitit Üniversitesi mensuplarının (akademik-idari personel ve öğrenci) demografik özellikleri ve kampüs rekreasyon aktivitelerine yönelik kişisel özelliklerini belirleyebilmek için 8252 öğrenci, 180 akademik ve 107 idari personel olmak üzere toplam 8539 birey kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiştir.

İkinci Örneklem: Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonu aktivitelerine yönelik tutumlarını değerlendirmek için kolayda örnekleme yöntemi ile 243 öğrenci, 21 akademik ve 240 idari personel ve mesleğini belirtmeyen iki kişi dahil olmak üzere toplam 506 kişi örneklem kapsamına dahil edilmiştir.

3.2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları iki farklı türdedir. Birincisi demografik özellikler ve örneklem grubunun rekreatif aktivitelere katılma durumu ve mensubu olduğu üniversitenin kampüsünde yapılmasını istediği rekreasyon alanı gibi açık uçlu kişisel özellik sorularından oluşan bilgi formu anketidir. İkincisi ise Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonu ile ilgili tutumlarını değerlendirmek için kullanılan Boş Zaman Tutum Ölçeği ve demografik özellik sorularından oluşmaktadır.

3.2.4. Boş Zaman Tutum Ölçeği

İkinci kısımda veri toplama aracı olarak Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilen, Akgül ve Gürbüz (2010) tarafından geçerlik güvenirlik çalışması yapılan “Boş Zaman Tutum Ölçeği” (BZTÖ) kullanılmıştır. BZTÖ (a) bilişsel (b) duyuşsal ve (c) davranışsal gibi 3 alt boyut ve toplam 36 maddeden oluşmaktadır ve katılımcıların boş zaman aktivitelerine yönelik tutumları 5’li Likert tipi ölçek üzerinde değerlendirilmektedir. Boş Zaman Tutum Ölçeği’nin İç Tutarlılık Katsayıları yapılan analizler sonucunda, ölçeğin iç tutarlılık katsayılarının .81 (Bilişsel) ile .92 (Duyuşsal) arasında değiştiği anlaşılmıştır. Ölçeğin toplam güvenirlik katsayısı ise 0.97 olarak bulunmuştur.

3.2.5. Veri Toplama Tekniği

Tez çalışmasında veri toplanmasında alan araştırması yöntemlerinden biri olan anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket soru formlarının geri dönüşünde mümkün olan en yüksek sayıya ulaşabilmek için, soruların açık ve net olmasına, kısa cevaplı olmasına dikkat edilmiştir. Hitit Üniversitesi Rektörlüğü’nden araştırmanın yürütülmesi için gerekli izinler alınmıştır. HİTÜ mensuplarına ulaşmak amacıyla hem üniversitenin web sayfasından yararlanılarak dijital ortamdan veri elde edilmiş, hem de üniversite mensuplarının bulunduğu tesislerde ilk elden veri toplanmıştır.

3.2.6. İstatistiksel Değerlendirme

Verilerin istatistiksel analizleri SPSS (Version 22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, USA) paket programı kullanılarak yapılmıştır. Normallik dağılımı Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile değerlendirilmiştir. Ölçek verilerinde normallik dağılımı sağlanmadığından ve grupların örneklem sayıları arasındaki farklılıktan dolayı karşılaştırmalarda parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenler için normal dağılım sağlanmadığı için medyan (min-max) olarak sunulmuştur. Ancak literatür karşılaştırmaları için ek olarak ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (SS) değerleri de tabloda verilmiştir. Kategorik veriler frekans ve yüzde olarak sunulmuştur. Demografik özelliklere göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasında bağımsız iki grup için parametrik olmayan Mann Whitney U testi, ikiden fazla grup için Kruskal Wallis varyans analizi kullanılmıştır. Varyans analizi sonrasında farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc ikişerli karşılaştırma testleri

kullanılmıştır. Kategorik değişkenler arasındaki ilişkiler Ki-kare ve Fisher kesin Ki-kare testi ile analiz edilmiştir. İstatistiki anlamlılık düzeyi için $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca örneklem grubunun mensubu olduğu üniversitenin kampüsünde yapılmasını istediği rekreasyon alanlarının master planları HİTÜ Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından mimari çizim programlarından biri olan AutoCAD ile oluşturulmuş, photoshop'ta düzenlemeler yapıp powerpoint'te sunum haline getirilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümünde, elde edilen verilere istatistiksel işlemler uygulanmış ve sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

4.1. Verilere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırma kapsamında örneklemden toplanan karmaşık verilerin özet bir bilgisinin verilmesi ve sayısal olarak ifade edebilmesi amacıyla araştırmaya katılan örneklem grubunun tanımlayıcı istatistikleri yüzde ve frekans olarak verilmiştir.

4.2. Hitit Üniversitesi Mensuplarının Demografik Özelliklerinin İstatistikleri

Araştırma kapsamında örneklem grubunun 4 demografik özelliği incelenmiştir. Bunlar; cinsiyet, yaş, meslek ve gelir durumudur. Tablo 3’de örneklem grubunun demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan örneklem grubunun demografik özelliklerinin istatistik bulguları

Demografik Özellikler	f	%
<u>Cinsiyet</u>		
Kadın	4191	49,1
Erkek	4348	50,9
<u>Yaş</u>		
18-28	6176	93,4
29-39	323	4,9
40-50	95	1,4
51-61	17	,3
62-72	3	,0
<u>Meslek</u>		
Akademik Personel	180	2,1
İdari Personel	107	1,3
Öğrenci	8252	96,6
<u>Gelir Düzeyi</u>		
500TL'den az	4627	54,2
501 - 1000TL Arası	1969	23,1
1001 - 2000TL Arası	990	11,6
2001 - 3500TL Arası	625	7,3
3501TL ve Üstü	328	3,8
Toplam	8539	100

Tablo 3 incelendiğinde örneklem grubunun %49,1’i (f=4191) kadın, %50,9’u (f=4348) erkeklerden oluşmaktadır. Örneklem grubunun %96,6’sını (f=8252)

öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Araştırmada tüm katılımcıların %22,5'i yaş sorusuna cevap vermemiştir. Cevap verenler içerisinde en yüksek oranda (%93,4) katılım sağladığı yaş aralığı 18-28'dir. Örneklem grubunun gelir düzeylerinin %54,2 (f=4627), 500 TL'den az gelir aralığında olduğu saptanmıştır.

4.3. Hitit Üniversitesi Mensuplarının Kişisel Özelliklerinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Çalışmada, örneklem grubunun rekreatif aktivitelere katılım durumunu, katılım istekleri incelenmiştir. Tablo 4'de örneklem grubunun rekreatif aktivitelere katılım düzey ve isteklerinin tanımlayıcı istatistikleri verilmiştir.

Tablo 4. Örneklem grubunun rekreatif aktivitelere katılım düzeylerinin tanımlayıcı istatistikleri

Kişisel Özellikler	f	%
<u>Rekreatif Aktivitelere Katılım</u>		
Evet	1931	22,6
Hayır	6607	77,4
<u>Rekreatif Aktivitelere Katılma İsteği</u>		
Evet	4592	53,8
Hayır	3946	46,2
Total	8538	100

Örneklem grubunun rekreatif aktivitelere katılım düzeyleri incelendiğinde, %74,4'ünün (f=6607) "Hayır" cevabını verdiği, "Rekreasyon aktivitelerine katılmak ister misiniz?" sorusuna ise %53,8'i (f=4592) "Evet", cevabını verdiği görülmektedir. 1 kişi her iki soruya da yanıt vermemiştir (Tablo 4).

Çalışmada, örneklem grubunun en çok yapmak istedikleri ilk 10 Spor Rekreasyon etkinlik tercihi; "Aerobik, Ağırlık Antrenmanı, Aikido, Akvatik (suda yapılan) Antrenman, Atıcılık, Atletizm, Avcılık, Badminton, Balıkçılık, Basketbol, Bilardo, Binicilik, Bisiklet, Bowling, Bungee Jumping, Cimnastik, Dans, Dart, Doğa Yürüyüşü, Eskrim, Futbol, Golf, Güreş, Halı Saha Futbol, Halter, Hentbol, Hokey, Jogging, Judo, Kampçılık, Kano, Karate, Kayak, Krosfit, Kürek, Masa Tenisi, Motor Sporları, Okçuluk, Oryantiring, Paraşüt, Pilates, Rafting, Rugby, Snowboard, Step-Aerobik, Sörf, Su Kayağı, Su Altı Dalış, Squash, Taekwondo, Tenis, Voleybol, Vücut

Geliştirme, Yamaç Paraşütü, Yapay Duvar Tırmanışı, Yelken, Yoga, Yürüyüş, Yüzme” gibi toplam 59 seçenek arasından yapılmıştır (Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8).

Tablo 5. Hitit üniversitesi akademik personelinin en çok yapmak istedikleri ilk 10 spor rekreasyonu aktivite sıralaması

İlk 10 Spor Rekreasyon Aktivite Tercih	Yapmak İstedığı Spor Rekreasyon Aktivitesi	f	%
1. Tercih:	Futbol	21	11,7
2. Tercih	Yüzme	20	11,1
3. Tercih:	Bisiklet	14	7,8
4. Tercih:	Aerobik	10	5,6
5. Tercih:	Doğa Yürüyüşü	9	5
6. Tercih:	Basketbol	8	4,4
7. Tercih:	Masa Tenisi, Tenis	7+7*	7,8
8. Tercih:	Atıcılık, Atletizm	6+6*	6,6
9. Tercih:	Ağırlık Antrenmanı, Binicilik, Su Altı Dalış, Yamaç Paraşütü	4+4+4+4*	8,8
10. Tercih:	Yapay Duvar Tırmanış	3	1,7
Diğer Tercihler**		28	15,6
Yapmak İstemiyorum		25	13,9
Toplam		180	100

* Her bir sayısal değer tercih edilen bir spor rekreasyon aktivitesi tercihini ifade etmektedir.

** Aikido, Avcılık, Badminton, Balıkçılık, Bungee jumping, Dans, Golf, Okçuluk, Akuatik antrenman, Bilardo, Dart, Halı saha futbol, Hokey, Kano, Karate, Motor sporları, Oryantiring, Paraşüt, Step-aerobik, Voleybol.

Hitit Üniversitesi akademik personelinin kampüste en çok yapmak istedikleri 35 spor rekreasyon aktivitesi tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 10 tanesi verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihin %11,7 (f=21) ile “Futbol” olduğu görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 6. Hitit üniversitesi idari personelinin en çok yapmak istedikleri ilk 8 spor rekreasyonu aktivite sıralaması

İlk 8 Spor Rekreasyon Aktivite Tercih	Yapmak İstedığı Spor Rekreasyon Aktivitesi	f	%
1. Tercih:	Yüzme	14	13,1
2. Tercih:	Futbol	11	10,3
3. Tercih:	Atıcılık	6	5,6
4. Tercih:	Ağırlık Antrenmanı, Doğa Yürüyüşü	5+5*	9,4
5. Tercih:	Aikido, Voleybol, Halı Saha Futbol,	4+4+4*	11,1
6. Tercih:	Aerobik, Balıkçılık, Basketbol, Bisiklet, Dans, Güreş, Motor Sporları	3+3+3+3+3+3+3*	19,6
7. Tercih:	Avcılık, Bilardo, Binicilik, Okçuluk, Oryantiring, Paraşüt	2+2+2+2+2+2*	11,4
8. Tercih:	Atletizm, Badminton, Eskrim, Kampçılık, Pilates, Su Kayağı, Tenis	1+1+1+1+1+1+1*	6,3
Yapmak İstemiyorum		14	13,1
Toplam		107	100

* Her bir sayısal değer tercih edilen bir spor rekreasyon aktivitesi tercihini ifade etmektedir.

Hitit Üniversitesi idari personelinin kampüste en çok yapmak istedikleri 28 spor rekreasyon aktivitesi tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 8 tanesi verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihinin %13,1 (f=14) ile “Yüzme” olduğu görülmektedir (Tablo 6).

Tablo 7. Hitit üniversitesi öğrencilerinin en çok yapmak istedikleri ilk 10 spor rekreasyonu aktivite sıralaması

İlk 10 Spor Rekreasyon Aktivite Tercih	Yapmak İstedığı Spor Rekreasyon Aktivitesi	f	%
1. Tercih:	Aerobik	610	7,4
2. Tercih:	Atıcılık	506	6,1
3. Tercih:	Futbol	499	6
4. Tercih:	Basketbol	470	5,7
5. Tercih:	Ağırılık Antrenmanı	443	5,4
6. Tercih:	Atletizm	349	4,2
7. Tercih:	Aikido	346	4,2
8. Tercih:	Yüzme	326	4
9. Tercih:	Avcılık	318	3,9
10. Tercih:	Bisiklet	287	3,5
Diğer Tercihler*		2734	33,1
Yapmak İstemiyorum		1364	16,5
Toplam		8252	100

* Akuatik antrenman, Badminton, Balıkçılık, Bilardo, Binicilik, Bowling, Bungee jumping, Cimnastik, Dans, Dart, Doğa yürüyüşü, Eskrim, Golf, Güreş, Halı saha futbol, Halter, Hentbol, Hokey, Jogging, Judo, Kampçılık, Kano, Karate, Kayak, Krosfit, Kürek, Masa Tenisi, Motor sporları, Okçuluk, Oryantiring, Paraşüt, Pilates, Rafting, Rugby, Snowboard, Step-aerobik, Sörf, Su kayağı, Su altı dalış, Squash, Taekwondo, Tenis, Voleybol, Vücut geliştirme, Yamaç paraşütü, Yapay duvar tırmanışı, Yelken, Yoga.

Hitit Üniversitesi öğrencilerinin kampüste en çok yapmak istedikleri 58 spor rekreasyon aktivitesi tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 10 tanesi verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihinin %7,4 (f=610) ile “Aerobik” olduğu görülmektedir (Tablo 7).

Tablo 8. Hitit üniversitesi mensuplarının en çok yapmak istedikleri ilk 10 spor rekreasyonu aktivite sıralaması

İlk 10 Spor Rekreasyon Aktivite Tercih	Yapmak İstedığı Spor Rekreasyon Aktivitesi	f	%
1. Tercih:	Aerobik	623	7,3
2. Tercih:	Futbol	531	6,2
3. Tercih:	Atıcılık	518	6,1
4. Tercih:	Basketbol	481	5,6
5. Tercih:	Ağırlık Antrenmanı	452	5,3
6. Tercih:	Yüzme	360	4,2
7. Tercih:	Atletizm	356	4,2
8. Tercih:	Aikido	352	4,1
9. Tercih:	Avcılık	322	3,8
10. Tercih:	Bisiklet	304	3,6
Diğer Tercihler*		2837	33,2
Yapmak İstemiyorum		1403	16,4
Toplam		8539	100

* Akvatik antrenman, Badminton, Balıkçılık, Bilardo, Binicilik, Bowling, Bungee jumping, Cimnastik, Dans, Dart, Doğa yürüyüşü, Eskrim, Golf, Güreş, Halı saha futbol, Halter, Hentbol, Hokey, Jogging, Judo, Kampçılık, Kano, Karate, Kayak, Krosfit, Kürek, Masa tenisi, Motor sporları, Okçuluk, Oryantiring, Paraşüt, Pilates, Rafting, Rugby, Snowboard, Step-aerobik, Sörf, Su kayağı, Su altı dalış, Squash, Taekwondo, Tenis, Voleybol, Vücut geliştirme, Yamaç paraşütü, Yapay duvar tırmanışı, Yelken, Yoga.

Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüste en çok yapmak istedikleri 58 spor rekreasyon aktivitesi tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 10 tanesi verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihin %7,3 (n=623) ile “Aerobik” olduğu görülmektedir (Tablo 8).

Çalışmada, katılımcıların kampüste en çok yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alan tercihi; “Açık Hava Amfi Tiyatro, Açık Sergi Alanı, Açık Tenis Kortu, Bisiklet Parkurları, Dans Salonu, Açık/Kapalı Kondisyon Merkezi, Kaykay Pisti, Plaj Futbolu, Plaj Voleybolu, Macera Parkurları, Mini Golf Sahası, Okçuluk Atış Alanı, Oryantiring Parkuru, Paintball Alanı, Resim Atölyesi, Sergi Salonu, Sinema Salonu, Step-Aerobik ve Pilates Salonu, Su Sporları Merkezi, Squash Kortu, Yapay Tırmanış

Duvarı, Yürüyüş Parkurları”seçenekleri arasından yapılmıştır (Tablo 9, Tablo 10, Tablo 11 ve Tablo 12).

Tablo 9’da örneklem grubunun kampüste yapılmasını istediği ilk on rekreasyon alan tercihlerinin tanımlayıcı istatistikleri verilmiştir.

Tablo 9. Hitit üniversitesi akademik personelinin kampüste yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alan tercihleri

İlk 10 Spor Rekreasyon Aktivite Tercih	Yapılmasını İsteddiği Rekreasyon Alanı	f	%
1. Tercih:	Yürüyüş Parkurları	31	17,2
2. Tercih:	Açık Hava Amfi Tiyatro	28	15,6
3. Tercih:	Bisiklet Parkurları, Su Sporları Merkezi	22+22*	24,4
4. Tercih:	Açık Tenis Kortu	18	10
5. Tercih:	Açık/Kapalı Kondisyon Merkezi	6	3,3
6. Tercih:	Dans Salonu, Sinema Salonu	5+5*	5,6
7. Tercih:	Açık Sergi Alanı, Macera Parkurları, Plaj Futbolu	4+4+4*	6,6
8. Tercih:	Okçuluk Atış Alanı, Paintball Alanı, Plaj Voleybolu, Sergi Salonu, Yapay Tırmanış Duvarı	3+3+3+3+3	8,5
9. Tercih:	Resim Atölyesi	2	1,1
10. Tercih:	Kaykay Pisti, Step aerobik ve Pilates Salonu, Squash Kortu	1+1+1	1,8
Yapılmasını İstemiyorum		11	6,1
Toplam		180	100

* Her bir sayısal ifade tercih edilen bir rekreasyon alan tercihi ifade etmektedir.

Hitit Üniversitesi akademik personelinin kampüste en çok yapılmasını istedikleri 20 rekreatif alan tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 10 rekreasyon alanı verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihinin %17,2 (f=31) ile “Yürüyüş Parkurları” olduğu görülmektedir (Tablo 9).

Tablo 10. Hitit üniversitesi idari personelinin kampüste yapılmasını istedikleri ilk 9 rekreasyon alan tercihleri

İlk 9 Spor Rekreasyon Aktivite Tercihi	Yapmak İsteddiği Spor Rekreasyon Aktivitesi	f	%
1. Tercih:	Açık Hava Amfi Tiyatro	21	19,6
2. Tercih:	Yürüyüş Parkurları	19	17,8
3. Tercih:	Bisiklet Parkurları	13	12,1
4. Tercih:	Su Sporları Merkezi	9	8,4
5. Tercih:	Açık Tenis Kortu, Açık/Kapalı Kondisyon Merkezi	7+7*	13
6. Tercih:	Sinema Salonu	6	5,6
7. Tercih:	Okçuluk Atış Alanı, Step aerobik ve Pilates Salonu	4+4*	7,4
8. Tercih:	Dans Salonu, Mini Golf Sahası	2+2*	3,8
9. Tercih:	Açık Sergi Alanı, Kaykay Pisti, Plaj Futbolu, Plaj Voleybolu, Macera Parkurları, Paintball Alanı, Resim Atölyesi	1+1+1+1+1+1+1*	5,6
Yapılmasını İstemiyorum		6	5,6
Toplam		107	100

* Her bir sayısal ifade tercih edilen bir rekreasyon alan tercihini ifade etmektedir.

Hitit Üniversitesi idari personelinin kampüste en çok yapılmasını istedikleri 18 rekreatif alan tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 9 rekreasyon alan verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihinin %19,6 (f=21) ile “Açık Hava Amfi Tiyatro” olduğu görülmektedir (Tablo 10).

Tablo 11. Hitit üniversitesi öğrencilerinin kampüste yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alan tercihleri

İlk 10 Spor Rekreasyon Aktivite Tercihi	Yapmak İstedığı Spor Rekreasyon Aktivitesi	f	%
1. Tercih:	Açık Hava Amfi Tiyatro	1500	18,2
2. Tercih:	Bisiklet Parkurları	784	9,5
3. Tercih:	Açık Tenis Kortu	592	7,2
4. Tercih:	Dans Salonu	545	6,6
5. Tercih:	Açık Sergi Alanı	383	4,6
6. Tercih:	Su Sporları Merkezi	360	4,4
7. Tercih:	Sinema Salonu	343	4,2
8. Tercih:	Yürüyüş Parkurları	335	4,1
9. Tercih:	Paintball Alanı	314	3,8
10. Tercih:	Plaj Futbolu	282	3,4
Diğer Tercihler*		1614	19,6
Yapılmasını İstemiyorum		1200	14,5
Toplam		8252	100

* Açık/Kapalı Kondisyon Merkezi, Kaykay Pisti, Plaj Voleybolu, Macera Parkurları, Mini Golf Sahası, Okçuluk Atış Alanı, Oryantiring Parkuru, Resim Atölyesi, Sergi Salonu, Step-Aerobik ve Pilates Salonu, Squash Kortu, Yapay Tırmanış Duvarı.

Hitit Üniversitesi öğrencilerinin kampüste en çok yapılmasını istedikleri 22 rekreatif alan tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 10 rekreasyon alan verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihinin %18,2 (f=1500) ile “Açık Hava Amfi Tiyatro” olduğu görülmektedir (Tablo 11).

Tablo 12. Hitit üniversitesi mensuplarının kampüste yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alan tercihleri

İlk 10 Rekreasyon Alan Tercihi	Rekreasyon Alanları	f	%
1. Tercih:	Açık Hava Amfi Tiyatro	1549	18,1
2. Tercih:	Bisiklet Parkurları	819	9,6
3. Tercih:	Açık Tenis Kortu	617	7,2
4. Tercih:	Dans Salonu	552	6,5
5. Tercih:	Su Sporları Merkezi	391	4,6
6. Tercih:	Açık Sergi Alanı	388	4,5
7. Tercih:	Yürüyüş Parkuru	385	4,5
8. Tercih:	Sinema Salonu	354	4,1
9. Tercih:	Paintball Alanı	318	3,7
10. Tercih:	Plaj Futbolu	287	3,4
Diğer Tercihler*		1662	19,5
Yapılmasını İstemiyorum		1217	14,3
Toplam		8539	100

* Açık/Kapalı Kondisyon Merkezi, Kaykay Pisti, Plaj Voleybolu, Macera Parkurları, Mini Golf Sahası, Okçuluk Atış Alanı, Oryantiring Parkuru, Resim Atölyesi, Sergi Salonu, Step-Aerobik ve Pilates Salonu, Squash Kortu, Yapay Tırmanış Duvarı.

Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüste en çok yapılmasını istedikleri 22 rekreatif alan tespit edilmiştir. Bu tabloda en çok tercih edilenden başlamak üzere ilk 10 rekreasyon alan verilmiştir. Sıralamadaki ilk tercihinin %18,1 (f=1549) ile “Açık Hava Amfi Tiyatro” olduğu görülmektedir (Tablo 12).

Tablo 13. Katılımcı tipine göre genel sağlık düzeylerinin karşılaştırılması

Katılımcı Tipi		Genel Sağlık Düzeyi					Total
		Çok İyi	İyi	Orta	Kötü	Engelli	
Akademik	n	43	108	23	5	1	180
	%	23,9%	60,0%	12,8%	2,8%	0,6%	100,0%
İdari	n	31	51	19	4	2	107
	%	29,0%	47,7%	17,8%	3,7%	1,9%	100,0%
Öğrenci	n	3216	3886	973	143	33	8251
	%	39,0%	47,1%	11,8%	1,7%	0,4%	100,0%
Total	n	3290	4045	1015	152	36	8538
	%	38,5%	47,4%	11,9%	1,8%	0,4%	100,0%

Hitit Üniversitesi mensuplarının genel sağlık düzeylerinin tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde, çalışmaya katılan akademik personelin genel sağlık durumunun %60'ı (n=108) “İyi”; idari personelin %47,7'si (n=51) “İyi” ve öğrencilerin %47,1'i (n=3886) “İyi” olduğu görülmektedir (Tablo 13). Katılımcı tipi ile Genel sağlık durumu arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($\chi^2 = 31,35$; $p < 0,001$).

Tablo 14. Örneklem grubunun düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılma sebeplerinin tanımlayıcı istatistikleri

Katılımcı Tipi		Sağlığa İyi Gelir		Formumu Korurum		Düzenli Egzersiz Yaparım	
		n	%	n	%	n	%
Akademik	Hiç	8	4,4	10	5,6	9	5,0
	Az	5	2,8	17	9,4	10	5,6
	Orta	19	10,6	73	40,6	50	27,8
	Yüksek	62	34,4	54	30,0	62	34,4
	Çok Yüksek	86	47,8	26	14,4	49	27,2
	Total	180	100,0	180	100,0	180	100,0
İdari	Hiç	4	3,7	8	7,5	7	6,5
	Az	4	3,7	8	7,5	5	4,7
	Orta	12	11,2	48	44,9	24	22,4
	Yüksek	40	37,4	32	29,9	47	43,9
	Çok Yüksek	47	43,9	11	10,3	24	22,4
	Total	107	100,0	107	100,0	107	100,0
Öğrenci	Hiç	836	10,1	788	9,5	822	10,0
	Az	681	8,3	940	11,4	759	9,2
	Orta	1750	21,2	3137	38,0	2339	28,3
	Yüksek	2448	29,7	2118	25,7	2324	28,2
	Çok Yüksek	2537	30,7	1269	15,4	2008	24,3
	Total	8252	100,0	8252	100,0	8252	100,0
		$\chi^2=58,69$; $p<0,001$		$\chi^2=10,85$; $p=0,210$		$\chi^2=24,07$; $p=0,002$	

Hitit üniversitesi akademik personeli, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın sağlığa çok yüksek düzeyde (n=86; %47,8) iyi geldiğini, formu orta düzeyde (n=73; %40,6) koruduğunu ve yüksek düzeyde (n=62; %34,4) düzenli egzersiz yaparım düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir.

Hitit üniversitesi idari personeli, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın sağlığa çok yüksek düzeyde (n=47; %43,9) iyi geldiğini, formu

orta düzeyde (n=48; %44,9) koruduğunu ve yüksek düzeyde (n=47; %43,9) düzenli egzersiz yaparım düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir.

Hitit üniversitesi öğrencileri, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın sağlığa çok yüksek düzeyde (n=2537; %30,7) iyi geldiğini, formu orta düzeyde (n=3137; %38,0) koruduğunu ve orta düzeyde (n=2339; %28,3) düzenli egzersiz yaparım düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir (Tablo 14).

Katılımcı tipi ile Sağlığa iyi gelir ve Düzenli egzersiz yaparım soruları arasındaki ilişki anlamlı idi (Sırasıyla $p < 0,001$; $p = 0,002$). Katılımcı tipi ile Formumu korurum soruları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p = 0,210$).

Tablo 15. Örneklem grubunun düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılma sebeplerinin tanımlayıcı istatistikleri

Katılımcı Tipi		Sosyalleşmek İstiyorum		Eğlenmek İstiyorum		Boş Zamanlarımı Değerlendirmek İstiyorum	
		n	%	n	%	n	%
Akademik	Hiç	10	5,6	7	3,9	9	5,0
	Az	14	7,8	6	3,3	5	2,8
	Orta	54	30,0	44	24,4	38	21,1
	Yüksek	63	35,0	62	34,4	68	37,8
	Çok Yüksek	39	21,7	61	33,9	60	33,3
	Total	180	100,0	180	100,0	180	100,0
İdari	Hiç	4	3,7	5	4,7	4	3,7
	Az	6	5,6	3	2,8	3	2,8
	Orta	21	19,6	20	18,7	15	14,0
	Yüksek	50	46,7	43	40,2	47	43,9
	Çok Yüksek	26	24,3	36	33,6	38	35,5
	Total	107	100,0	107	100,0	107	100,0
Öğrenci	Hiç	759	9,2	706	8,6	709	8,6
	Az	580	7,0	541	6,6	502	6,1
	Orta	2000	24,2	1764	21,4	1702	20,6
	Yüksek	2414	29,3	2163	26,2	2187	26,5
	Çok Yüksek	2499	30,3	3078	37,3	3151	38,2
	Total	8252	100,0	8252	100,0	8251	100,0
		$\chi^2=28,05$; $p < 0,001$		$\chi^2=25,56$; $p = 0,001$		$\chi^2=34,00$; $p < 0,001$	

Hitit üniversitesi akademik personeli, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın yüksek düzeyde (n=63; %35) sosyalleşmeyi istiyorum, yüksek

düzeyde (n=62; %34,4) eğlenmeyi istiyorum ve yüksek düzeyde (n=68; %37,8) boş zamanları değerlendirmeyi istiyorum düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir.

Hitit üniversitesi idari personeli, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın yüksek düzeyde (n=50; %46,7) sosyalleşmeyi istiyorum, yüksek düzeyde (n=43; %40,2) eğlenmeyi istiyorum ve yüksek düzeyde (n=47; %43,9) boş zamanları değerlendirmeyi istiyorum düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir.

Hitit üniversitesi öğrencileri, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın çok yüksek düzeyde (n=2499; %30,3) sosyalleşmeyi istiyorum, çok yüksek düzeyde (n=3078; %37,3) eğlenmeyi istiyorum ve çok yüksek düzeyde (n=3151; %38,2) boş zamanları değerlendirmeyi istiyorum düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir (Tablo 15).

Katılımcı tipi ile Sosyalleşmek istiyorum, Eğlenmek istiyorum ve Boş Zamanlarımı değerlendirmek istiyorum soruları arasındaki ilişki anlamlı idi (Sırasıyla $p<0,001$; $p=0,001$; $p<0,001$).

4.4. Boş Zaman Tutum Ölçeğinin Demografik Özelliklere Göre Farklılaşma Durumu

Yapılan analiz sonucu, Hitit Üniversitesi mensuplarının cinsiyetlerine, mesleğine, yaş gruplarına ve gelir düzeylerine bağlı olarak tutumlarının farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Tablo 16. Tutum ölçeğine katılan örneklem grubunun demografik özelliklerinin tanımlayıcı istatistik bulguları

Demografik Özellikler	Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	214	42,3
Erkek	292	57,7
Yaş		
18-24	232	45,8
25-31	123	24,3
32-38	80	15,8
39-45	33	6,5
46 yaş ve üzeri	38	7,5
Meslek		
Akademik Personel	21	4,2
İdari Personel	240	47,6
Öğrenci	243	48,2
Gelir Düzeyi		
1500TL ve altı	104	20,6
1501 - 2500TL Arası	148	29,2
2501 - 3500TL Arası	131	25,9
3500 TL ve Yukarısı	123	24,3
Total	506	100,0

Çalışmaya katılanların %42,3'ü (n=214) kadın, %57,7'si (n=292) erkektir.

Çalışmaya katılanların yaş ortalamasının en yüksek olduğu %45,8 (n=232), 18-24 yaş aralığıdır.

Çalışmaya katılan toplam 506 bireyden %4,2 si (n=21) akademik personel, %47,4 ü (n=240) idari personel, %48,2'si (n=243) öğrenci olup 2 tanesi mesleğini belirtmemiştir.

Çalışmaya katılanların %29,2'si (n=148), 1501-2500TL gelir aralığındadır (Tablo 16).

Tablo 17. Boş zaman tutum ölçek alt boyutlarının dağılımı

Boyutlar	N	$\bar{X} \pm SS$	Median	Minimum	Maximum
Bilişsel	506	3,90 ±0,65	4,00	1,00	5,00
Duyuşsal	506	3,82±0,68	3,83	1,00	5,00
Davranışsal	506	3,46±0,73	3,50	1,00	5,00

Çalışmamızda öncelikle ölçek puanları hesaplanmıştır. Bilişsel alt ölçek puan ortalaması $3,90\pm 0,65$; Duyuşsal puan ortalaması $3,82\pm 0,68$; Davranışsal alt ölçek puan ortalaması $3,46\pm 0,73$ bulunmuştur. Buna göre; en yüksek ortalama puana “bilişsel” boyutunun (3,90), en düşük ortalama puana ise “davranışsal” boyutunun (3,46) sahip olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 17).

Tablo 18. Boş zaman tutum boyutlarının örneklem grubunun cinsiyetlerine göre farklılaşma durumu

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Sd.	Medyan	Min.	Max.	p
Bilişsel	Kadın	214	3,96	,61	4,00	1,00	5,00	,100
	Erkek	292	3,86	,67	3,96	1,00	5,00	
Duyuşsal	Kadın	214	3,92	,61	3,92	1,00	5,00	,005*
	Erkek	292	3,74	,72	3,83	1,00	5,00	
Davranışsal	Kadın	214	3,51	,71	3,58	1,00	5,00	,311
	Erkek	292	3,43	,75	3,50	1,00	5,00	

* p < 0,05

Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ) boyutlarının cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacı ile Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Yapılan sonuçlarına göre örneklem grubunun BZTÖ ile ilgili sadece duyuşsal (U=28576,5; p=,005) boyutunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. BZTÖ’yü meydana getiren boyutlardan biri olan duyuşsal boyutunda kadınlar 3,92 (1-5) erkeklerden 3,83 (1-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Diğer boyutlarda ise cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Tablo 18).

Tablo 19. Boş zaman tutum boyutlarının örneklem grubunun yaşlarına göre farklılaşma durumu

Boyutlar	Yaş	n	$\bar{X}$	Sd.	Medyan	Min.	Max.	p	Anlamlı fark
Bilişsel	18-24 yaş	232	3,87	,59	3,92	1,92	5,00	0,059	-
	25-31 yaş	123	3,87	,80	4,00	1,00	5,00		
	32-38 yaş	80	3,91	,57	4,00	2,17	5,00		
	39-45 yaş	33	3,96	,50	3,92	2,42	5,00		
	46 yaş ve üstü	38	4,15	,69	4,13	1,17	5,00		
Duyuşsal	18-24 yaş	232	3,88	,62	3,92	1,92	5,00	0,158	-
	25-31 yaş	123	3,75	,83	3,83	1,00	5,00		
	32-38 yaş	80	3,73	,62	3,83	2,00	5,00		
	39-45 yaş	33	3,71	,71	3,83	2,42	5,00		
	46 yaş ve üstü	38	3,97	,62	4,00	2,00	4,92		
Davranışsal	18-24 yaş	232	3,58	,66	3,58	1,67	5,00	0,006*	1-3: 0,012*
	25-31 yaş	123	3,38	,84	3,42	1,00	5,00		
	32-38 yaş	80	3,26	,71	3,33	1,42	5,00		
	39-45 yaş	33	3,31	,65	3,33	2,00	4,33		
	46 yaş ve üstü	38	3,53	,80	3,71	1,00	4,58		

* p < 0,05

Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ) boyutları örneklem grubunun yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacı ile Kruskal Wallis ANOVA analizi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre BZTÖ boyutları ile ilgili davranışsal ($H(4) = 14,39$; $p=0,006$) boyutunda örneklem grubunun yaşlarına göre anlamlı istatistiksel bir fark saptanmıştır.

Yaş aralığı ile ilgili gruplar arasındaki farkı bulmak amacıyla yapılan post hoc testinin sonuçlarına göre BZTÖ'yü meydana getiren boyutlardan biri olan davranışsal boyutunda 18-24 yaş aralığı 32-38 yaş aralığına göre 3,58 (1,67-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir ($p=0,012$). Bilişsel ve duyuşsal boyutlarında ise yaş aralığı açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Tablo 19).

Tablo 20. Boş zaman tutum boyutlarının örneklem grubunun katılımcı tipine göre farklılaşma durumu

Boyutlar	Katılımcı Tipi	N	$\bar{X}$	Sd.	Median	Min.	Max.	p	Anlamlı fark
Bilişsel	Akademik Personel	21	4,30	,57	4,25	2,75	5,00		1-2: 0,001*
	İdari Personel	240	3,88	,70	4,00	1,00	5,00	0,001*	1-3: 0,001*
	Öğrenci	243	3,89	,59	3,92	1,92	5,00		2-3: 1,000
Duyuşsal	Akademik Personel	21	4,14	,55	4,00	2,83	4,92		1-2: 0,032*
	İdari Personel	240	3,71	,74	3,83	1,00	5,00	0,007*	1-3: 0,315
	Öğrenci	243	3,89	,61	3,92	1,92	5,00		2-3: 0,060
Davranışsal	Akademik Personel	21	3,52	,57	3,33	2,42	4,67		1-2: 1,000
	İdari Personel	240	3,30	,79	3,41	1,00	5,00	0,001*	1-3: 1,000
	Öğrenci	243	3,60	,66	3,59	2,00	5,00		2-3: <0,001*

* $p < 0,05$

Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ) boyutları örneklem grubunun katılımcı tipine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacı ile Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına göre BZTÖ boyutları ile ilgili bilişsel ($H(4) = 13,04$; $p=0,001$), duyuşsal ($H(4) = 9,93$; $p=0,007$) ve davranışsal ($H(4) = 14,46$; $p=0,001$) boyutlarında örneklem grubunun katılımcı tipine göre anlamlı istatistiksel bir fark saptanmıştır.

Katılımcı tipi ile ilgili gruplar arasındaki farkı bulmak amacıyla yapılan post hoc testinin sonuçlarına göre BZTÖ'yü meydana getiren boyutlardan biri olan bilişsel boyutunda akademik personeller 4,25 (2,75-5) idari personel 4,00 (1-5) ve öğrencilerden 3,92 (1,92-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Duyuşsal boyutunda akademik personeller 4,0 (2,83-4,92) idari personelden 3,83 (1-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Davranışsal boyutunda öğrenciler 3,59 (2-5) idari personelden 3,41 (1-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir (Tablo 20).

Tablo 21. Boş zaman tutum boyutlarının örneklem grubunun gelir durumlarına göre farklılaşma durumu

Boyutlar	Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	Sd.	Median	Min.	Max.	p
Bilişsel	1500TL ve altı	104	3,82	,74	3,92	1,00	5,00	0,056
	1501TL-2500TL	148	3,85	,64	3,92	1,00	5,00	
	2501TL-3500TL	131	3,91	,64	4,00	1,17	5,00	
	3500TL ve yukarısı	123	4,04	,56	4,00	2,17	5,00	
Duyuşsal	1500TL ve altı	104	3,85	,71	3,92	1,00	5,00	0,546
	1501TL-2500TL	148	3,76	,70	3,83	1,00	5,00	
	2501TL-3500TL	131	3,80	,72	3,92	1,00	5,00	
	3500TL ve yukarısı	123	3,88	,61	3,83	1,92	5,00	
Davranışsal	1500TL ve altı	104	3,55	,68	3,58	1,00	4,75	0,586
	1501TL-2500TL	148	3,45	,79	3,50	1,00	5,00	
	2501TL-3500TL	131	3,41	,76	3,50	1,00	5,00	
	3500TL ve yukarısı	123	3,47	,67	3,50	1,58	5,00	

Boş Zaman Tutum Ölçeği (BZTÖ) boyutları örneklem grubunun gelir durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacı ile Kruskal Wallis ANOVA testi uygulanmıştır. Yapılan test sonuçlarına göre BZTÖ boyutlarında örneklem grubunun gelir durumuna göre anlamlı istatistiksel bir fark saptanmamıştır ($H(3) = 7,56$; $p=0,056$; $H(3) = 2,13$; $p=0,546$; $H(3) = 1,94$; $p=0,586$; Tablo 21).

5. TARTIŞMA

Rekreasyon, insanın boş zamanlarından aldığı zevki artırmak için uzun zamandır yaşam kalitesini yükseltmeye çalışmaktadır. Araştırma yapmak, belirli bir alanda yapıcı çözümler üreten ya da mevcut problemlerin daha iyi anlaşılmasına yol açan yeni bilgiler ve gerçekler sunmaktadır. Rekreasyon ile ilgili de yeterli araştırma yapılmaz ise, toplumun şimdiki ve gelecekteki ihtiyaçlarının karşılanması umut edilemez. Bu nedenle, araştırma yapmak, rekreasyon hizmetlerinin geliştirilmesi için hizmetlerin fiziksel ve zihinsel sağlık, yönetsel davranış, liderlik değerlendirmesi, tesis tasarımı, açık alan rekreasyonu ve/veya boş zaman dağıtım sistemi dahilindeki genel hizmetlerin planlanıp planlanmadığını içeren vazgeçilmez bir araçtır (Pelegriño, 1975).

Araştırma kapsamına dahil edilen birinci örneklem grubundan (BÖG) elde edilen bulgular ışığında şunlar söylenebilir:

Demografik özelliklerinin tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde erkek katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Örneklem grubunun en yüksek katılım sağlayanların yaş aralığının 18-28 ve düşük gelir düzeyine sahip olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum örneklem grubundaki öğrenci sayısının çok yüksek olmasından kaynaklandığı söylenebilir (Tablo 3).

Örneklem Grubunun Rekreatif Aktivitelere Katılım Düzeylerinin ve Aktivite Düzeylerinin Tanımlayıcı İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Rekreasyon aktivitelerine katılım o toplumu oluşturan bireylerin bedenen ve ruhen dinlenebilmesi yönünden oldukça faydalı olmasının yanı sıra, bir ülkenin gelişmişlik düzeyi hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayan unsurlardan biri sayılmaktadır. Üniversiteler için de durumun bundan farksız olmadığı düşünülmektedir. Kampüs rekreasyonu üniversite deneyimi boyunca pozitif bir öğrenci gelişimini desteklemektedir (McLean ve Hurd, 2012). Çünkü özellikle üniversitelerde öğrencilerin akademik eğitim ile birlikte bilimsel, sosyal ve kültürel yaşantılarında daha başarılı olabilmeleri için rekreasyonel etkinliklere katılımları oldukça önemli olduğu belirtilmektedir (Demirel ve ark., 2013). Arslan (2014), Çankırı Karatekin Üniversitesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmek için tercih ettikleri etkinlikleri değerlendirmek amacıyla yaptıkları çalışmalarında; öğrencilere sorulan “boş zaman faaliyetlerine yeterince katılabildiğinizi düşünüyor

musunuz?” sorusuna “evet” %51,8 (n=456) ve “hayır” %48,2 (n=425) cevabı verilirken; Süzer’in (2000) Pamukkale Üniversitesi öğrencilerine, boş zaman aktivitelerine katılıp katılmadıkları sorulduğu çalışmada ise %42,4’ünün evet, %57,6’sının da hayır cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Cevaplar incelendiğinde sonuçların aşağı yukarı yarı yarıya çıktığı görülmektedir. Ziyagil ve ark., (2016) Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu ile ortaklaşa yapmış oldukları, üniversiteli öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılma eğilimlerinin araştırıldığı projede; erkek öğrencilerin %42,1’i; kız öğrencilerin ise %30,9’ u fiziksel ve sportif etkinliklere katılmaktadır. Yani başka bir deyişle; bu öğrencilerin %63,3’ü sedanter bir hayat tarzı sürmektedir. Yine Aksoy ve Ziyagil (2015)’in Samsun ilindeki farklı yaş gruplarına göre kadın ve erkeklerin düzenli fiziksel aktiviteye katılımlarının araştırıldığı çalışmalarında; tüm yaş gruplarındaki kadınların fiziksel aktivite ve egzersize erkeklerden daha çok katıldığı tespit edilmiştir. Gibbison ve ark., (2011) yılında yapmış oldukları çalışmada; orta büyüklükteki bir devlet üniversitesinde sunulan rekreasyonel etkinliklere katılım ile not ortalaması arasında oldukça güçlü bir pozitif ilişki bulunmuştur. Bu etkinliklerin kurumun dikkatini dağıtmak yerine onların akademik misyonunu tamamladığı, akademik zorluklara ara vermeye hizmet ettiği ve kampüs hayatında genel bir bütünleşmenin bir göstergesi olabileceği görülmüştür. Gibbison ve arkadaşlarının bu bulguları çok önemlidir çünkü birinci dönemdeki başarının dördüncü döneme kadar nihai derecede tamamlanması için önemli bir anahtar barındırdığı görülmektedir. Buna ek olarak, üniversite mezuniyet oranları arttıkça uzun vadede bazı yararlar görülebilmektedir. Bu tür akademik başarı daha fazla ve daha yüksek yetenekteki öğrencileri çekebilir; bu da sırasıyla, üniversitenin itibarını geliştirecek ve gelir artışı oluşturacaktır. Haddizatında, daha iyi kampüs rekreasyon tesisleri sağlamak öğrencilere fiziksel aktivitelere katılımın maliyetini düşürmek öğrencinin başarısını artırmak için uzun vadeli bir stratejinin parçası olabilmektedir. Çünkü üniversiteyi makul bir sürede tamamlayamayan öğrenciler daha fazla kaynak harcarlar, işgücüne girmeyi ertelerler ve daha fazla devlet kaynağı tüketirler. Ayrıca Gibbison ve ark., (2011) çalışmasında, rekreasyonel faaliyetlere katılım düzeyi konusu önemli bir bulgudur. Öğrenciler, rekreasyonel faaliyetlere ayda beşten daha az katılımı daha az akademik fayda görmektedirler. Fiziksel aktivitenin kişinin psikolojik durumunu iyileştirmesine yardımcı olabileceğine dair çok sayıda kanıt vardır ki bu kanıtlar ancak yalnızca belirli bir düzeyde fiziksel

aktiviteye katılım yoğunluğunda performansın iyileşmesine sebep olmaktadır. Öte yandan, fiziksel aktiviteye katılımın faydalarının nispeten orta düzeyde bir katılımda elde edilebileceğini de göstermektedir. Bu sonuç önemlidir çünkü ortalama olarak, kişinin akademik başarıya odaklanma becerisini tehlikeye atma olasılığı olmayan bir katılım seviyesinde fiziksel aktiviteye katılmanın faydalarını elde edilebilmektedir. Koparan ve Öztürk'ün (2002) Uludağ Üniversitesi çalışanlarının üniversitedeki sportesislerinden faydalanma seviyeleri ve bu konudaki taleplerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada, personelin %78'inin spor organizasyonlarına katılmaya istekli olduğu bulunmuştur. Bizati ve ark., (1999)'nın ODTÜ'deki öğrenci, akademik ve idari personelin kampüs rekreasyon programlarından memnun olup olmadıklarına bakıldığında; akademik personelin memnuniyet seviyesi idari personel ve öğrencilere göre daha düşük seviyede bulunmuştur. kampüs rekreasyon programlarından en fazla düzeyde memnun olan grup öğrenciler, en az seviyede memnun olan grup ise akademik personel olmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre üniversite yaşayanlarının kampüs rekreasyon programlarından memnun olmadıkları tespit edilmiştir. Tunçkol ve Çumralıgil (2005) Selçuk Üniversitesi'nin akademik personelinin, rekreatif faaliyetler hakkındaki bilgi ve tercihlerinin araştırıldığı çalışmada, araştırmaya katılan akademik personelin %46 (n=230)'sı yani yaklaşık yarısının rekreasyon kavramını daha önce hiç duymamış olmalarını düşündürücü bulmuşlardır. Bu çalışmaya eş değer olarak Metin ve ark., (2013), akademisyenlerin rekreasyon kavramına olan bakış açılarının incelendiği çalışmalarının sonucunda; akademisyenlerin cevaplarının görüş ayrılığı içerdiğini dolayısıyla rekreasyon olgusu hakkında çelişkili ifadelerin yer aldığını belirtmişlerdir. Ayrıca Aydoğan ve Gündoğdu (2006)'nın Erciyes Üniversitesinde görev yapan kadın akademisyenlere herhangi bir hobilerinin olup olmadığı sorulduğunda yanıt çoğunlukla hayır olmuştur. Kaya (2011)'nin yapmış olduğu yüksek lisans tezinde Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin %66,9'unun boş zamanlarını aktif bir şekilde değerlendirmedeği belirtilmektedir. Gül ve ark., (2016) Süleyman Demirel Üniversitesi (SDÜ) öğretim elemanları ve öğrencilerinin yerleşke içinde rekreasyonel eğilimleri ve taleplerinin belirlenmesinin amaçlandığı çalışmada SDÜ kampüsünde açık alan rekreasyonel etkinliklere akademisyenlerin %17,3'ünün, öğrencilerin de %37,1'inin iştirak ettiği bulunmuştur. Bu çalışmada Hitit Üniversitesi mensuplarının rekreatif aktivitelere katılım düzeylerinin tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde, örneklem

grubunun %74,4'ünün (n=6607) "Hayır" cevabını verdiği görülmektedir. Örneklem grubunun "Rekreasyon aktivitelerine katılmak ister misiniz?" sorusuna ise %53,8'i (n=4592) "Evet" şeklinde cevap vermelerinin iyi tahlil edilmesi gerekmektedir (Tablo 4). Bu bilgiler ışığında, gelecekte üniversitenin kampüs rekreasyon tesis olanakları mevcut olduğunda, rekreasyonel faaliyetlere katılma isteğinin olduğu sonucuna varılabilir. Dolayısıyla Hitit Üniversitesi mensuplarının rekreatif etkinliklere katılma isteğinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Hitit Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin En Çok Yapmak İstedikleri İlk 10 Spor Rekreasyonu Aktivite Sıralaması İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Gül ve ark., (2016) boş zamanlarını değerlendirdikleri rekreasyonel etkinlikler açısından; akademisyenlerin %14,7'si spor etkinlikleri, %13,1'i doğa ve çevre gezilerini tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Tel ve Köksalan (2008)'in Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki üniversitelerde görev yapan akademik personelin boş zaman etkinlikleri içinde katıldıkları spor branşlarını belirlemeyi hedefledikleri çalışmalarında, erkek akademisyenlerin daha çok yürüyüş yapmayı ve futbol oynamayı, kadın akademisyenlerin ise yürüyüş, halk ve modern danslar gibi sporları tercih ettikleri görülmektedir. Kadın akademik personel; yüzme, raket sporları ve voleybol gibi sporları tercih ederken erkeklerde ise; yüzme, futbol ve açık alanda koşu ilk sırada yer almaktadır. Aydoğan ve Gündoğdu (2006)'nun kadın akademisyenlerin en çok hangi sporları yaptıklarını sordukları çalışmalarında profesörlerin %39'u; doçentlerin %43'ü; yardımcı doçentlerin %29,3'ü, öğretim görevlilerinin %40,4'ü ve okutmanların da %40'ı yuздüklerini belirtmişlerdir. Doçentlerin %29'u; yardımcı doçentlerin %35'i, öğretim görevlilerinin %29'u ve okutmanların %40'ı ise başka sporlarla (çoğunlukla yürüyüş, tenis, kayak) ilgilenmektedirler. Adı geçen çalışmada yüzme, yürüyüş, tenisin öncelikle tercih edilmesinin en önemli sebeplerinden, üniversite kampüsünde bulunan olanakların yüzme havuzu, tenis kortu ve yürüyüş parkurları ile sınırlı olması diye belirtilmiştir. Tel ve Köksalan (2008)'in çalışmalarında imkan verildiği takdirde kadın akademisyenler; yüzme ve su sporları, kort tenisi ve açık alanlarda yürüyüşü tercih ederken, erkek akademisyenler; yüzme ve su sporları, futbol ve tenisi tercih ettikleri görülmektedir. Koparan ve Öztürk (2002)'ün çalışmalarında, Uludağ Üniversitesi

mensuplarının da boş zamanlarını değerlendirme şekilleri içinde %26 tenis ve %14 yüzme ilk sırada tercih edildiği tespit edilmiştir. Üçüncü sırada ise %16 yürüyüş yer almaktadır. Ayrıca adı geçen çalışmada katılımcıların yapılacak olan bir kurs organizasyonu için istedikleri spor dallarının yüzde dağılımı; %26 kort tenisi, %14 yüzme, %11 futbol, %11 voleybol, %9 aerobik, %7 masa tenisi, %5 basketbol, %5 atletizm, %2 cimnastik ve %1 oranı ile güreş, kayak, halk oyunu, dağcılık ve uzak doğu sporlarıdır. Üniversite personelinin %75'inin aile bireylerini de spor yapmaya teşvik ettikleri tespit edilmiştir. Bu teşvik edilen aktivitelerin başında %21 yüzme ve %19 ile aeroibiğin yer aldığı saptanmıştır. Bu çalışmada Hitit Üniversitesi akademik personelin en çok yapmak istedikleri ilk 10 spor rekreasyonu aktivite sıralamasında ilk sırada %11,7 (n=21) ile "Futbol"; 2. sırada %11,1 (n=20) "Yüzme"; 4. sırada %5,6 (n=10) "Aerobik"; 5. sırada da %5 (n=9) "Doğa Yürüyüşü" olduğu görülmektedir. İdari personelin ise ilk sırada %13,1 (n=14) ile "Yüzme"; 4. sırada %4,7 (n=5) "Doğa Yürüyüşü"; 6. sırada %2,8 (n=3) "Dans Sporu"; 7. sırada da %3,9 (n=7) "Tenis" olduğu görülmektedir (Tablo 5 ve Tablo 6). Bu sonuçların literatürdeki çalışmalar ile paralellik gösterdiği görülmektedir.

Hitit Üniversitesi Öğrencilerinin En Çok Yapmak İstedikleri İlk 10 Spor Rekreasyonu Aktivite Sıralaması İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Hacıcaferoğlu ve ark., (2014)'nın çalışmalarında Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin, boş zaman aktivitelerinde çoğunlukla uğraştıkları kendi sporbranşlarını daha iyi seviyeye getirebilmek için sosyal ve kültürel etkinliklerden çok sportif etkinliklere yöneldiklerini saptamışlardır. Genel olarak boş zaman aktivitelerinde ilk sırada futbol (%43,8 n=102), üçüncü sırada basketbol (%16,3 n=38) dördüncü sırada da tenis (%11,2) branşının yer aldığı görülmektedir. Gül ve ark., (2016)'nın çalışmalarında öğrencilerin ise %24,5'i fiziksel etkinlikler, %21,3'ü sportif etkinlikler, %16,8'i bilimsel ve kişisel gelişim etkinliklerin olmasını talep etmişlerdir. Balcı ve İlhan (2006)'ın Türkiye'de yedi üniversitedeki öğrencilerinin rekreasyon aktivitelerine katılım düzeylerinin sırasıyla; Akdeniz Üniversitesi %21,3 'nün birinci sırada futbol, ikinci sırada %13,4'ünün yüzme, %14,1 oranında ise müzik dinlemeyi tercih ettikleri görülmüştür. Erkek öğrencilerin kız öğrencilerden farklı olarak ağırlığı futbol ve fitness branşlarına verdikleri görülmektedir. Ayrıca kız öğrenciler, erkek öğrencilerden farklı

olarak yüzmek, bisiklete binmek, müzik dinlemek, doğa yürüyüşü etkinliklerine katılmak gibi etkinliklerle geçirmektedir. Atatürk Üniversitesi erkek öğrencilerinin %54,7'sinin futbol oynamayı, kız öğrencilerin %34,6 'sının doğa yürüyüşü ve müzik dinlemeyi tercih ederlerken, Ege Üniversitesi öğrencilerinin %25,5'nin birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada %14,5 oranında yüzme branşını, %16,7 oranında üçüncü sırada tavlâ oynamayı, dördüncü sırada %12,7'sinin tenis oynamayı ve beşinci sırada %16,3'nün de ile bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülmektedir. Ege Üniversitesi kız öğrencilerinin ilk sırada Voleybol, ikinci sırada yüzme, üçüncü sırada bilgisayar ve tavlâ, dördüncü sırada müzik, son sırada ise tenis, tiyatro ve bisiklet olduğu görülmektedir. İstanbul Üniversitesi erkek öğrencilerinin sırasıyla, %44,2 'sinin birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada %26,4'ünün fitness branşını, daha sonra %22,3'ünün oranında tavlâ oynamayı, %24,2'sinin müzik dinlemeyi ve beşinci sırada %30,4'ünün oranında bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülürken, kız öğrencilerin, ilk sırada %33,3 ile voleybol branşını, bu sırayı takiben %16,3 oranı ile tiyatro, %24,4 oranı ile müzik dinleme, %16,5 oranı ile dans etmeyi ve %27,2 oranı ile de bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri belirlenmiştir. ODTÜ erkek öğrencileri, %48,9'unun birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada %27,6 oranı ile bilgisayar kullanmayı, %17,0 oranı ile müzik dinlemeyi, üçüncü sırada %15,7 oranı ile tavlâ oynamayı ve beşinci sırada %6,1 oranı ile de bisiklet kullanmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir. Ziyagil ve ark., (2016)'nın 54 sportif aktivite arasında ilk 10 tercihi de belirledikleri çalışmalarında; kız öğrencilerin katılmak istedikleri aktivitelerin oranları sırasıyla; binicilik (%13,3; n=518), aerobik (%13,1; n=513), bisiklet (%10,5; n=411) basketbol (%8; n=313), buz pateni (%6,1; n=237), badminton (%6; n=236), dans (%5,2; n=205), atletizm (%4,9; n=190), atıcılık (%4,1; n=162) ve bungee jumping (%3,5; n=137) yer alırken erkek öğrencilerin; ağırlık antrenmanı (%19,1; n=811), basketbol (%14,6; n=620), avcılık (%8,6; n=364), atıcılık (%6,8; n=290), atletizm (%6,3; n=267), bisiklet (%4,7; n=198), futbol (%4,4; n=189), aikido (%4,3; n=181), balıkçılık (%3,9; n=164) ve bilardo (%3,8; n=163) bulunmaktadır. Aynı çalışmada öğrencilerin toplam 5 tercihine göre ise; kızlar ilk sırada dans (%7,1; n=1381); erkekler de futbol (%6,5; n=1388) branşını tercih etmişlerdir. Bu çalışmada Hitit Üniversitesi öğrencilerinin en çok yapmak istedikleri ilk 10 spor rekreasyonu aktivite sıralamasında ilk sırada %7,4 (n=610) ile "Aerobik"; 2. sırada %6,1 (n=506) "Atıcılık"; 3. sırada %6 (n=499) "Futbol"; 4. sırada da %5,7 (n=470)

“Basketbol”; 5. sırada %5,4 (n=443)“Ağırlık Antrenmanı”; 6. sırada %4,2 (n=349) “Atletizm”; 7. sırada %4,2 (n=346) “Aikido”; 8. sırada %4 (n=326) “Yüzme”; 9. sırada %3,9 (n=318) “Avcılık” ve 10. sırada %3,5 (n=287) “Bisiklet” olduğu görülmektedir (Tablo 7). Ziyagil ve ark., (2016)’nın bulguları ile bizim bulgularımızın eş değer olduğu görülmektedir.

Tüm bu verilerle ilgili bir değerlendirme yapmak gerekirse, akademik-idari personelin ve öğrencilerin yapmak istedikleri spor rekreasyon aktiviteleri benzerlik göstermektedir. Bunun yanında akademik ve idari personelin spor rekreasyonu aktivite sıralamaları öğrencilerin tercihlerine göre daha çok çeşitlilik arz etmektedir. Bizce dikkat çekici bir durum ise öğrencilerin dışa dönük ve daha çok gençleri hedef alan çoğu rekreasyon aktivitesini hiç seçmemiş veya diğer aktivitelere oranla daha az tercih etmeleri olmalarıdır.

Hitit Üniversitesi Akademik ve İdari Personelinin Kampüste Yapılmasını İstedikleri İlk 10 Rekreasyon Alanı Tercih İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Mansuroğlu (2002)’nin yapmış olduğu çalışmaya göre; öğrencilere herhangi bir kısıtlayıcı faktör olmadığı takdirde katılacakları boş zaman etkinliklerini kız öğrenciler %27 oranında bisiklete binme aktivitesi olarak belirtmektedir. Bizim çalışmamızda da Hitit Üniversitesi akademik personelin 3.sırada %12,2 (n=22) (Tablo 9); idari personelin de 3.sırada %12,1 (n=13) (Tablo 10) ve öğrencilerinin 2. sırada %9,5 (n=784) (Tablo 11) ayrıca kampüste yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alanı tercihlerindeki genel sıralamada %9,6 (n=819) bisiklet parkurları 2.sırada yer almaktadır (Tablo 12). Tel ve Köksalan (2008)’in çalışmasında öğretim üyelerinin %95,3’nün sportif aktiviteler için doğayı tercih ettikleri ve bu tercihlerini de yürüyüşten yana kullandıkları görülmektedir. Bizim çalışmamızda da %17,2 (n=31) “Yürüyüş Parkurları” Hitit Üniversitesi akademik personelinin kampüste yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alanı tercihlerinde ilk sırada yer almaktadır (Tablo 9). Gül ve ark., (2016)’nin çalışmalarında kampüste öncelikli olarak hangi rekreasyonel etkinliklerin olması hakkında; öğretim elemanlarının %33,3’ü fiziksel etkinlikler, %29,3’ü entelektüel ve kültürel ortamların oluşturulmasını, %17,3 ü bilimsel ve kişisel gelişim etkinliklerini talep ettiklerini belirtmişlerdir. Kampüs içerisinde rekreasyonel amaçlı

kullanılacak kapalı mekânlar konusunda akademik personelin %73,3'ü çok amaçlı çarşı merkezi, %13,3'u kafe ve restoran, %7,3'ü tiyatro-sinema ve konferans salonu gibi mekânlar talep edilmiştir. Adı geçen çalışmada öğretim elemanları ve öğrencilere üniversitenin Rektörü siz olsaydınız hangi rekreasyonel faaliyetlerin ilk sırada yer almasını isterdiniz şeklinde bir soru yöneltilmiş, SDÜ akademik personelinin ve öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal ve çarşı mekânları, yeşil alanlarının, sportif alanların, sosyal ve kültürel etkinliklerin artırılması, bisiklet parkurlarının yapılması şeklinde cevaplar verdikleri belirlenmiştir. Bu çalışmada da Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüste yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alanı tercihlerinde ilk sırada %18,1 (n=1549) ile “Açık Hava Amfi Tiyatro”; 2. sırada %9,6 (n=819) “Bisiklet Parkurları”; 6. sırada %4,5 (n=388) “Açık Sergi Alanı” ve 8.sırada %4,1 (n=354) “Sinema Salonu” olduğu görülmektedir (Tablo 12).

Hitit Üniversitesi Öğrencilerinin Kampüste Yapılmasını İstedikleri İlk 10 Rekreasyon Alanı Tercih İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Kalaycı ve Müderrisoğlu (2013)'nin ODTÜ'deki değişik kültürel özellikleri olan etnik kökenli öğrencileri inceledikleri çalışmalarında; “resim yapmak” ve “manzara seyretmek” gibi aktiviteleri en sık gerçekleştiren grubun Türk ve Uzak Doğulu öğrenciler, en az yapanların ise Afrikalı-Siyahi ve Güney Asya etnik grubunda yer alan öğrenciler olduğu ortaya çıkmıştır. Katılım sıklığına bakıldığında en çok sinemaya gitme etkinliğini Türk öğrenciler, en az ise Orta Asyalılar gerçekleştirmektedir. Çalışma sonucunda Afrikan-Siyahi etnik kökenli öğrencilerin diğer gruplara göre daha sportif, enerji gerektiren aktivite ve daha kentsel ve yapılandırılmış alanları tercih ettikleri belirlenmiştir. Adı geçen çalışmada Türk öğrencilerin rekreasyonel etkinliklerde genellikle pasif, enerji harcamadan ve kolay ulaşabilecekleri rekreasyonel alanları tercih ettikleri gözlenmiştir. Gül ve ark., (2016)'nin çalışmalarında öğrenciler %48,8'i çok amaçlı çarşı merkezi, %20'si kafe ve restoran, %8'i ise hobi ve öğrenci kulüplerinin olmasını talep etmişlerdir. Adı geçen çalışmada SDÜ kampüsü içerisinde mevcut açık ve yeşil alanların yeterli olup olmadığı sorulduğunda; genel olarak akademik personellerin %95,3'ü ve öğrencilerin de %63,7'si açık ve yeşil alanların kesinlikle yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Kaya (2011)'nin çalışmasında öğrencilerin en çok tercih ettikleri rekreatif etkinliklerin;

sosyo-kültürel (%35,9), bireysel (%30,5), sportif (%24,6) ve sanatsal etkinlikler (%9) olduğu sonucunu bulmuştur. Önder (2003)'in Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin rekreasyonel taleplerinin belirlenmesinin amaçlandığı çalışmada, öğrencilerin kampüs içerisinde ve Konya Kenti'nde yer verilmesini en çok istedikleri rekreasyonel alanların başında; çok amaçlı kültür merkezi (%73,3), spor sitesi (%70,7), eğlence merkezi (%65,8), tiyatro-konser salonu (%61,5), yer almaktadır. Öğrenciler Konya Kenti'nde %58'i bisiklet yolu, %55'i kent parkı, %49,9'u botanik-hayvanat bahçesi, %43,1'i özürülüler için spor ve oyunları, %30,4'ü yürüyüş ve koşu yolu, %21,3'ü ise mahalle parkı olması gerektiğini belirtmişlerdir. Adı geçen çalışmada öğrencilerin kampüs alanında en çok yer verilmesini istedikleri rekreasyonel alan ve etkinlikler içinde de çok amaçlı kültür merkezi (%77,8), boş zamanları değerlendirme merkezi (%72,1), açık hava spor tesisleri (%70,4), yüzme havuzu (%66,7) ile kapalı spor salonu (%61,5) bulunmaktadır. Arslan (2014)'in çalışmasında, üniversiteye kentsel ortamlardan gelen öğrencilerin, yaşadıkları yerlerde alışık oldukları sinema, tiyatro, cafe, çay bahçesi, spor tesisleri gibi kentselmekânlardan daha çok faydalandıkları görülmektedir. Tütüncü ve Aydın (2014)'in çalışmalarında Amerikalıların rekreasyonel olarak katıldıkları açık hava etkinliklerinde ilk sırada triatlon (geleneksel olmayan), ikinci sırada macera yarışı, üçüncü ve dördüncü sırada uzun mesafeli ve serbest stil kayak faaliyetleri ve son sırada ise geleneksel triatlonu tercih ettiği ve bu faaliyetlere katılanların da %25'inin öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. ABD'de katılımcıların %70'i açık alan etkinliklerini egzersiz yapmanın bir yolu olarak görmektedir. Adı geçen çalışmada yürüyüş yapmak, katılımcıların en beğendiği açık hava faaliyetidir. Ayrıca 18-24 yaş arası katılımcıların, açık alan rekreasyon faaliyetlerinde teknolojiyi kullandıkları belirtilmiştir. Bu çalışmada Hitit Üniversitesi öğrencilerinin kampüste yapılmasını istedikleri ilk 10 rekreasyon alanı tercihlerinde ilk sırada %18,2 (n=1500) "Açık Hava Amfi Tiyatro"; 2. sırada %9,5 (n=784) "Bisiklet Parkurları"; 3. sırada %7,2 (n=592) "Açık Tenis Kortu"; 4. sırada %6,6 (n=545) "Dans Salonu"; 5. sırada %4,6 (n=383) "Açık Sergi Alanı"; 6. sırada %4,4 (n=360) "Su Sporları Merkezi"; 7. sırada %4,2 (n=343) "Sinema Salonu"; 8. sırada %4,1 (n=335) "Yürüyüş Parkurları"; 9. sırada %3,8 (n=314) "Paintball Alanı" ve son sırada %3,4 (n=282) "Plaj Futbolu" olduğu görülmektedir (Tablo 11).

Hitit Üniversitesi Akademik ve İdari Personelin Düzenli Spor/Sosyo-Kültürel Rekreasyon Aktivitelerine Katılma Sebeplerinin Tanımlayıcı İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Rekreasyon, genellikle keyif odaklı bir deneyim türü olarak görülüyor olsa da, rekreasyonun bir bireyin yaşam kalitesine yaptığı katkının önemi planlamacı ve uygulayıcılar tarafından kabul edilmelidir. Kişisel, sosyal ve çevresel anlamda, rekreasyon alanlarının hangisi olursa olsun, her biri ulusun refahına katkıda bulunmaya devam edecek ve önümüzdeki yıllarda pek çok genç için cazip ve rekabet içeren kariyer fırsatları sunacaktır (Kraus, 2002).

Yurtdışında birçok üniversitenin, öğrenci rekreasyon ve fitness merkezlerini üniversite sağlık merkezleriyle birleştiren en gelişmiş tesisler inşa edilmekte veya yeniden şekillendirilmektedir. Böylece öğrencilerinin sağlığı, zindeliğini ve fitness ihtiyaçları için tek noktada hizmet sunumunu oluşturmaktadırlar. Öğrenci rekreasyon merkezleri, genellikle, üniversiteye alımda, üniversitede tutulma çabalarında ve öğrencilerin kampüs deneyiminin genel kalitesinde bir yardımcı olarak görülmüştür. Geniş kapsamlı öğrenci rekreasyon ve zindelik/wellness merkezleri, günümüz kolej ve üniversite kampüslerinde önemli bir bileşen haline gelmiştir. Üniversiteler bu tesislerin öğrenciler için “wow faktörü” sağlamasını beklemektedir. Bu tesisler, üniversitelerin öğrencilerin başarısına ve gelişimine odaklanmalarını sağlayacak ve öğrencilere genişletilmiş hizmetler ve olanaklar sunacaklardır (Fullerton, 2011).

Özdağ ve ark., (2009)'nın memurlarının boş zamanlarını değerlendirme şekilleri ile fiziksel uygunluk düzeylerinin araştırıldığı çalışmalarında, rekreasyon etkinliklerinin olumlu etkilerini, %25,8'i sıkıntı azaltıcı, %25,3'ü dinlendirici, %14,2'si eğlendirici, %11,1'i sağlık verici, %8,4'ü eğitici, %7,9'i mutluluk verici bulurken %7,4'ü de kendisine sosyal statü sağladığını belirtmiştir. Tel ve Köksalan (2008)'in çalışmalarında, akademisyenlerin spor yapma nedenlerinin başında sağlığını koruma isteği ilk sırada yer alırken, diğer nedenler arasında da; spor yapmayı sevme, iş verimini arttırdığına inanma, zararlı alışkanlıklardan uzak tutması, boş zaman değerlendirmede iyi bir arkadaş olması gibi sebepler bulunmaktadır. Gül ve ark., (2016)'nın çalışmalarında kampüste gerçekleşen rekreasyon aktivitelerine niçin katıldıkları sorulduğunda; akademisyenlerin %37,3'ünün mutlu olmak için, %11,3'ünü arkadaşlarla

beraber olmak ve eğlenmek için %10,7'si ise yeni beceriler kazanmak cevabını vermiştir. Adı geçen çalışmada rekreasyonel etkinliklerin temel amacının ne olması gerektiği sorusuna; akademisyenlerin %37,3'ü mutlu etmeli ve yaşama anlam katmalı diye yanıtlarken, %26,7'si dinlenme, eğlenme, huzur sağlamalı, %16,7'si ise stres atmada ve rahatlama yardımcı olmalı, %12,7'si ise boş zamanları verimli ve kaliteli bir şekilde gerçekleştirmeli şeklinde belirtmişlerdir. Koparan ve Öztürk (2002)'ün çalışmasında katılımcıların %78'inin sporun sağlık üzerindeki pozitif etkisinin bilincinde olduğu görülmektedir. Boş zamanları değerlendirme %10, sosyal çevre edinme %7, stresten uzaklaşma %20, diğer nedenler %4 oranında tespit edilmiştir. Korkutata ve Halis (2015) çalışmalarında rekreasyonel spor işletmelerinde işletmeyi kullanma amaçları ile ilgili soruya müşterilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde, katılımcıların %70'inin sağlıklı bir yaşam sürdürme; %48'inin fit bir vücuda sahip olma ve %38'inin kilolardan kurtulma amacıyla tercih ettikleri görülmektedir. Bu çalışmada Hitit üniversitesi akademik personeli, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın sağlığa çok yüksek düzeyde (n=86; %47,8) iyi geldiğini, formu orta düzeyde (n=73; %40,6) koruduğunu ve yüksek düzeyde (n=62; %34,4) düzenli egzersiz yaparım düşüncesini ayrıca yüksek düzeyde (n=63; %35) sosyalleşmeyi istiyorum, yüksek düzeyde (n=62; %34,4) eğlenmeyi istiyorum ve yüksek düzeyde (n=68; %37,8) boş zamanları değerlendirmeyi istiyorum düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir Hitit üniversitesi idari personeli, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın sağlığa çok yüksek düzeyde (n=47; %43,9) iyi geldiğini, formu orta düzeyde (n=48; %44,9) koruduğunu ve yüksek düzeyde (n=47; %43,9) düzenli egzersiz yaparım düşüncesini ayrıca yüksek düzeyde (n=50; %46,7) sosyalleşmeyi istiyorum, yüksek düzeyde (n=43; %40,2) eğlenmeyi istiyorum ve yüksek düzeyde (n=47; %43,9) boş zamanları değerlendirmeyi istiyorum düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir (Tablo 14 ve Tablo 15).

Hitit Üniversitesi Öğrencilerinin Düzenli Spor/Sosyo-Kültürel Rekreasyon Aktivitelerine Katılma Sebeplerinin Tanımlayıcı İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Gül ve ark., (2016)'nın çalışmalarında öğrencilerin %59,7'i mutlu olmak, %19,5'nin arkadaşlarla beraber olmak, %11,7'sinin dinlendirici olduğu için rekreasyonel etkinliklere katıldıkları görülmektedir. Öğrenciler arkadaşları ile bir arada

olabilecekleri sosyal yönü zengin rekreatif etkinlikleri tercih etmektedirler. Dolayısıyla da sportif, kültürel-sosyal ve doğada gerçekleşecek etkinliklere karşı daha ilgili oldukları tespit edilmiştir. Adı geçen çalışmada öğrenciler; %52'si dinlenme, eğlenme, huzur sağlamalı, %27,7'si mutlu etmeli ve yaşama anlam katmalı, %10,4'ü ise boş zamanları verimli ve kaliteli bir şekilde geçirilmesi gerektiği belirlenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2015) yaşam memnuniyeti araştırma sonuçları verilerine göre; gençleri mutlu eden değerler incelendiğinde, bu değerlerin dağılımı %49,4 oranında sağlık olduğu görülmektedir. Paksoy ve ark., (2016)'nın Abdullah Gül Üniversitesi öğrencilerinin rekreatif etkinliklere %77,8 oranında arkadaşlarla birlikte olmak için katıldıkları görülmektedir. Önder (2003)'in çalışmasında, öğrenciler rekreasyonel etkinliklerin kendilerinin üzerinde en çok rahatlatıcı ve sıkıntılardan uzaklaştırıcı (%28,7) etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Rekreasyonel etkinliklere katılımı %20,3'ü dinlendirici, %16,4'ü mutlu edici ve zevk verici bulmakta, %15,6'sı insanlarla kolay ilişki kurduğunu ve çevresinin genişlediği için %15'i ise sağlığına olumlu katkısı olduğu için faaliyetlere katılmayı tercih etmektedir. TÜİK zaman kullanım araştırması 2014-2015 sonuçlarına göre; genç nüfus, bir gün içindeki toplam zamanının verilerine göre; sosyal yaşam ve eğlenceye genç erkeklerin 1 saat 50 dakika, genç kadınların ise 1 saat 42 dakika ayırdığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada Hitit üniversitesi öğrencileri, düzenli spor/sosyo-kültürel rekreasyon aktivitelerine katılımın sağlığa çok yüksek düzeyde (n=2537; %30,7) iyi geldiğini, formu orta düzeyde (n=3137; %38) koruduğunu ve orta düzeyde (n=2339; %28,3) düzenli egzersiz yaparım düşüncesini desteklediğini ayrıca çok yüksek düzeyde (n=2499; %30,3) sosyalleşmeyi istiyorum, çok yüksek düzeyde (n=3078; %37,3) eğlenmeyi istiyorum ve çok yüksek düzeyde (n=3151; %38,2) boş zamanları değerlendirmeyi istiyorum düşüncesini desteklediğini ifade etmiştir (Tablo 14 ve Tablo 15).

Tüm rekreasyon direktörleri kendi programlarına katılımlarını ve tesislerinin kullanımını artırmayı arzulamaktadır. Rekreasyon programına daha fazla katılımı nasıl sağlayabilir diye düşünülmektedir. Öğrencilerin kampüs rekreasyon programlarına ilgi duymalarına birçok faktör katkıda bulunabilmektedir. Programların kalitesi ve miktarı katılımı sağlayacaktır. Tesislerin kalitesi ve boyutu daha fazla ziyaret sağlayabilmektedir. Eskimiş ekipman ve yıpranmış ortam gibi ekipman ya da kort zamanının uzun olarak beklemek katılım durumunu hayal kırıklığına uğratmaktadır. İyi

planlanmış, doğru büyüklükte yeni bir tesis her zaman katılım oranlarını artıracaktır (Kocher, 2017).

Sandıkçı (2012), Bitlis Eren Üniversitesindeki akademisyenlerin rekreasyon aktivitelerine katılım ve fiziksel aktivite seviyelerinin araştırıldığı yüksek lisans tezinde, akademik personelin rekreatif etkinliklere katılmamasındaki en büyük nedenlerin tesis ve araç-gerecin yetersiz olması ve akademisyenlerin bulunduğu ortamın etkinliklere katılmaya elverişli olmaması olarak görülmüştür. Bizati ve ark., (1999)'nın çalışmasında literatürdeki tesis yetersizliği gibi bazı bulgulardan farklı olarak; kampüs rekreasyon programlarının kalitesi, duyurulması, istenir olması ve rekreasyondan sorumlu personelin kalitesinin yeterli olmadığını belirlemiştir. Gül ve ark., (2016)'nın çalışmalarında rekreatif etkinliklere katılmama nedenlerini; %25,3'i mevcut ortamın uygun olmaması, %22,7'si faaliyetler konusunda bilgi sahibi olunmaması konusunda yanıtlamışlardır. Öğrencilerin ise %10,7'si de mevcut ortamın uygun olmamasından dolayı rekreasyonel etkinliklere katılmadıkları ifade edilmiştir. Ayrıca adı geçen çalışmada çoğunlukla kapalı alanlarda rekreatif etkinliklerin yapıldığı ortaya çıkmaktadır. SDÜ kampüsünde öğrencilerin açık alanlarda vakit geçirenlerin düşük olmasının nedeninin peyzaj rekreasyonel mekânlarının yeteri kadar olmadığından kaynaklandığı sanılmaktadır. Reed (2007) de Gül ve ark., (2016)'nın çalışmalarındaki, faaliyetler konusunda bilgi sahibi olamamak bulgusuna paralel olarak; üniversite öğrencilerinin büyük yüzdelerinin, kampüslerindeki rekreasyonel FA olanaklarının çoğundan haberdar olmadığını belirtmiştir. Rekreasyonel amaçlı bir FA tesisinin farkındalığının, muhtemelen üniversite öğrencilerinin FA davranışlarını etkileyebileceği düşünülmektedir. Anılan çalışmada erkek, kadın, üst ve alt sınıf öğrencilerinin FA'ye katılma kararından bağımsız olarak, üniversite kampüsünde rekreasyonel FA olanaklarının kullanılabilirliğini ve erişilebilirliğini geliştirmenin mantıklı olduğu ve bu tür tesislerin varlığının bilinmesinin kişinin normal FA'ya katılma kararını etkileyebileceği sonucuna varılmaktadır. Önder (2003)'in çalışmasında öğrencilerin %44,2'si okul tarafından rekreasyonel etkinliklere katılım için yeterli olanak sağlanmadığı fikrine sahiptir. Öğrencilerin %75'i mevcut rekreasyonel alanların %35,8'i de rekreasyonel etkinliklerde tesis araç ve gerecin yetersiz olduğunu; %24,4'ü etkinliklerin nasıl yapılacağına ilişkin bilgilerinin olmadığını; %16,6'sı etkinliklere yöneltecek arkadaş ve sosyal teşvikin olmadığını %13,3'ü de buldukları çevrenin

etkinliklere katılmasına engel olduğunu belirtmişlerdir. Paksoy ve ark., (2016)'nın çalışmalarında, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmede toplam 120 kişiden 78'i tesislerin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Adı geçen çalışmada bu durumun yeni bir üniversite olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Arslan (2014)'ın çalışmasında, öğrenciler rekreasyon etkinliklerine katılımın yeterli olmamasını, tesis eksiği %16,1 (n=67) ve çevre engeli %15,1 (n=63) olarak belirtmişlerdir. Kaya (2011)'nin yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin %91,9'u üniversitedeki rekreasyonel tesis ve olanakların yeterli olmadığı görüşündedir. Erçevik ve Önal (2011)'in kampüslerde sosyal alanların kullanımına yönelik yaptıkları çalışmalarında, kent üniversitesi öğrencilerinin %63'ü etkinlik alanlarını yeterli bulmazken; %31'i cazip bulmadıklarını belirtmiştir. Kent içi kampüste, sosyal ve kültürel etkinlik alanlarını “hiçbir zaman” kullanmama nedenleri, %43 oranında “etkinlik alanlarını yeterli bulmuyorum”, %14 oranında “etkinlik alanlarını cazip bulmuyorum” olarak belirtilmiştir. Kent dışı kampüste ise, üniversite öğrencilerinin sosyal ve kültürel etkinlik alanlarını “hiçbir zaman” kullanmama nedenleri, “etkinlik alanlarını cazip bulmuyorum” (%50) şeklinde değerlendirilmiştir. Kent içi kampüs ve kent üniversitelerinde, üniversite öğrencileri kampüslerindeki sosyal ve kültürel etkinlik alanlarını “yetersiz” bulmaktadırlar. Adı geçen çalışmada üniversite öğrencilerinin kent dışı kampüslerde, sosyal ve kültürel etkinlik alanlarını daha yüksek seviyede yeterli buldukları tespit edilmiştir. Genel itibarıyla literatür incelendiğinde çoğu araştırmada, rekreasyonel faaliyetlerine katılmama nedenlerinin yeterli tesis ve alanın olmaması ile ilgili olduğu konusunda ortak bir fikre sahip olduğu görülmektedir.

Sosyal psikoloji alanının son 50 yılda tutumlar hakkında ne kadar şey öğrendiğini hafife almamak gerekmektedir. Bugün açıkça ortaya çıkan bulgular çoğu zaman ilk çalışanlar için şaşırtıcı olmaktadır. Çünkü onlar tutum nesnesine yönelik çok çeşitli inanç, duygu, hatırlama ve politika duruşlarıyla karşılaşmışlar, kişilerin tutumları arasındaki bu niteliksel farklılıklar onlara inanılmaz derecede karmaşık ve dağınık görünmüştür. Tutumların genellikle nesneye karşı negatif ya da pozitif olmada sadece genel eğilimin bir uzantısı sayılmamaktadır. Çeşitli tutum nesneleri arasındaki tutumların istikrarlı olduğunu ve her insanın farklı nesnelere için farklı tutumları olduğu görülmektedir (Ostrom, 2014).

Tutumları ölçmedeki tüm test yöntemlerinde doğal sınırlamalar vardır. Bunlar göz önüne alınmadığı sürece, ölçme gayreti makul sınırları aşabilmektedir.

1) Ölçüm, yalnızca ortak olan tutumlarla ilgilenebilir ve avantajlı ölçüklenebilecek yeteri kadar ortak, az sayıda tutum vardır. Tutumları zorla bir ölçek formuna sığdırmak insan zihninin benzersiz yapısına rağmen gerekli görülmektedir. Tutum ölçekleri, tutumların gerçekte bireylerin zihinsel yaşamlarında var olan yönü yalnızca kaba tahminler olarak kabul edilmelidir.

2) Her insan çelişik tutumlara sahiptir ve bu nedenle bir ölçeği teslim etme anındaki zihinsel kurulumu yani yeni bir sorunu çözerken daha önce başarılı olmuş bir tekniği uygulama eğilimi (Psikoloji sözlüğü, 2017), öykünün yalnızca bir bölümünü söyleyebilmektedir. Dahası, tutumlar sıklıkla değişir ve bir grup koşul altında yapılan bir soruşturma, herhangi bir grubun tutumlarının gerçek bir resmini uzun süre sunamayabilir.

3) İç görü eksikliği, cehalet, şüphe, korku, nevrotik bir suçluluk duygusu, aşırı heves ve hatta araştırmacı amacına ilişkin bir bilgi bile soruşturmayı geçersiz kılabilir (Allport, 1935).

Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada katılımcıların cinsiyet, yaş, katılımcı tipi ve gelir durumları değişkenleri bakımından boş zaman tutum ölçeğinin boyutları değerlendirilmiştir.

Çalışmamızda araştırma kapsamına dahil edilen ikinci örneklem grubundan (İÖG) elde edilen bulgular ışığında şunlar söylenebilir:

Demografik özelliklerinin tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde erkek katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir (%57,7; n=292). Örneklem grubun en yüksek katılım sağlayanları 18-24 yaş aralığında olduğu (%45,8; n=232) ve çalışmaya katılanların yaklaşık yarısını öğrencilerin oluşturduğu (%48,2; n=243) görülmektedir. Ayrıca çalışmaya katılanların %29,2'si (n=148), 1501TL-2500TL gelir aralığında olduğu tespit edilmiştir (Tablo 16).

Hitit Üniversitesi Mensuplarının Boş Zaman Tutum Boyutlarının Örneklem Grubunun Cinsiyetlerine Göre Farklılaşma Durumu İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Cinsiyet değişkenine göre kadın katılımcıların 3,92 (1-5) boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının duyuşsal ($U=28576,5$; $p=,005$) boyutunda erkeklere kıyasla 3,83 (1-5) daha olumlu olduğu görülmektedir (Tablo 18). Buna göre “Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun cinsiyet durumuna göre farklılık göstermektedir.” hipotezimiz doğrulanmıştır.

Akgül (2011) Ankara ve Londra’da yaşayan gençlerin boş zamanlarının değerlendirildiği doktora tez çalışmasında, BZTÖ bilişsel alt boyutu puanlarında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunurken duyuşsal ve davranışsal alt boyutu puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Boş zaman tutumu, Ankara’daki bireylerin cinsiyetlerine göre genel olarak farklılık göstermektedir. Bununla beraber, Londra’daki bireylerin cinsiyetlerine göre ise genel anlamda farklılık göstermemektedir. Akgül (2011) Londra’da bireylerin kız ya da erkek olmasının, bireyin boş zaman tutumlarında herhangi bir değişikliğe sebep olmazken, Ankara’daki bireylerde bu durumun tam tersi şekilde olduğu görülmektedir. Ayrıca, Ankara’daki erkek bireylerin boş zaman tutumları, kızlara göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çimen ve Sarol (2015)’un, üniversite öğrencilerinin serbest zaman tutumlarının fakülte ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini araştırdıkları çalışmalarında ise; kız öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine yönelik tutumlarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Adı geçen çalışmada cinsiyetlerine göre BZTÖ’nin bilişsel ve duyuşsal alt boyutlarında da anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada Çimen ve Sarol (2015)’un çalışmasına benzer bir sonuç ortaya çıkmıştır (Tablo 18). Bu durumun sebebi kadınların erkeklere kıyasla katıldıkları rekreatif etkinliklerden daha çok zevk aldıkları şeklinde yorumlanabilir.

Hitit Üniversitesi Mensuplarının Boş Zaman Tutum Boyutlarının Örneklem Grubunun Yaşlarına Göre Farklılaşma Durumu İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Yaş değişkenine göre 18-24 yaş aralığı 32-38 yaş aralığındaki katılımcılara göre 3,58 (1,67-5) boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumların davranışsal alt boyutunda

($H(4) = 14,39$; $p=0,006$) daha olumlu olduğu görülmektedir (Tablo 19). Buna göre “Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun yaş durumuna göre farklılık göstermektedir.” hipotezimiz doğrulanmıştır.

Akgül (2011) Ankara'daki katılımcıların yaşlarına göre BZTÖ alt boyutları bakımından anlamlı bir fark göstermediğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu, BZTÖ alt boyutlarından elde edilen puanlardan oluşan doğrusal bileşenlerden elde edilecek puanların katılımcıların yaşlarına bağlı olarak değişmediğini gösterir. Buna göre, katılımcıların BZTÖ bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutu puanlarında yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Londra'da ise 22 yaş ve üzeri kişilerde bilişsel alt boyutunda daha olumlu farklı olduğu tespit edilmiştir.

Barut (2005)'un tutumların oluşma sürecinde insanların farklı etkiel unsurlar karşısında tutumlarının nasıl oluştuğu ya da bu tutumların nasıl belirlendiğinin araştırıldığı çalışmasında; tutumların, bireylerin 12-30 yaş aralığında oluştuğu görülmektedir. Tutumların bu süreçte; genetik faktörler, fizyolojik koşullar, kişilik, toplumsallaşma süreci, dahil oldukları sosyal sınıf gibi faktörlerden etkilendiği belirtilmektedir. Bununla birlikte; aile, akraba, okul çevresi, arkadaş grupları, tecrübeler, ekonomik statü, çalışma grupları, dini inançlar, sosyal cemiyetler, mesleki kuruluşlar etkili olan diğer etkenler olup ergenlik döneminin bitmesiyle beraber, tutumların da yavaş yavaş kalıcı olduğu söylenmektedir (Barut, 2005).

Sanat, spor ve rekreasyona katılımındaki sosyal, ekonomik ve sağlık etkileri açısından sahip olduğu faydalar göze çarpmaktadır. Aralık 2002'de Başbakanlık Strateji Birimi ve Kültür, Medya ve Spor Bölümü ile ortaklaşa yayınladıkları, 1998'de İngiltere'deki nüfusun yaklaşık %30'u aktif bireylerden oluşan ve 2020'de bu oranın %70 oranında artması hedefini içeren Game Plan'ı yayınlanmıştır. Nisan 2004'te Sport England, Game Plan'ın ana hedeflerini başarma yönünde çalışma ajandası Framework for Sport in England'ı yayınladı. 16 yaş ve üstü kişiler için (2020'de en az %50 katılım sağlamak amacıyla) düzenli spor katılımı ile yılda %1 büyüme hedefi vardır Genel Hane Halkı Araştırması'nda 1987 yılından bu yana üç yıllık aralıklarla spor ve boş zaman etkinliklerine katılım konusundaki tutarlı bir dizi soru sorulmuştur (Fox ve Rickards, 2002).

Hitit Üniversitesi Mensuplarının Boş Zaman Tutum Boyutlarının Örneklem Grubunun Katılımcı Tipine Göre Farklılaşma Durumu İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Katılımcı tipi değişkenine göre; bilişsel boyutunda akademik personeller 4,25 (2,75-5) idari personel 4,00 (1-5) ve öğrencilerden 3,92 (1,92-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Duyuşsal boyutunda akademik personeller 4,0 (2,83-4,92) idari personelden 3,83 (1-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Davranışsal boyutunda öğrenciler 3,59 (2-5) idari personelden 3,41 (1-5) daha olumlu görüş bildirmişlerdir (Tablo 20). Buna göre “Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun katılımcı tipine göre farklılık göstermektedir.” hipotezimiz doğrulanmıştır.

Bu sonuca göre; akademik personelin boş zaman faaliyetlerine yönelik bilgilerinin olduğunu ama bu bilgiyi davranışa dönüştüremediklerini, öğrencilerin ise olumlu olan bu tutumu davranışa dönüştürdükleri söylenebilir (Tablo 20).

Tüm duygular doğrudan kontrol edilemez, ancak davranışları değiştirerek duygular etkilenebilmektedir. Bir kişi davranışlarını değiştirerek, başkalarının hakkında ne düşündüğünü ve kendisi hakkında nasıl hissettiğini de değiştirebilmektedir. Tutumlar, çoğu kez inançlarımız tarafından etkilenen, nesne, insan ve olaylara olan tepkilerimize yatkınlaştıran duygulardır. Birinin bizi tehdit ettiğine inanıyorsak, kişiye karşı korku ve öfke hissedebilir ve savunmacı davranabiliriz. Tutumlarımız ve davranışlarımız arasındaki trafik iki yönlüdür. Tutumlarımız davranışlarımızı, davranışlarımız da tutumlarımızı etkilemektedir (Myers, 2013).

Hitit Üniversitesi Mensuplarının Boş Zaman Tutum Boyutlarının Örneklem Grubunun Gelir Durumuna Göre Farklılaşma Durumu İstatistiklerine İlişkin Bulguların Tartışılması:

Gelir durumu değişkenine göre katılımcıların boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının boyutlarında anlamlı istatistiksel bir fark saptanmamıştır ($H(3) = 7,56$; $p=0,056$; $H(3) = 2,13$; $p=0,546$; $H(3) = 1,94$; $p=0,586$; Tablo 21). Buna göre “Boş zaman tutum ölçeğinin boyutları ile örneklem grubunun gelir durumuna göre farklılık göstermektedir.” hipotezimiz doğrulanmamıştır.

Akgül (2011) Boş Zaman Tutum Ölçeği alt boyutlarından alınan puanlar üzerine yapılan sonuçlar Ankara'daki katılımcıların gelir düzeylerine göre BZTÖ alt boyutları

bakımından anlamlı bir fark göstermediğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu, BZTÖ alt boyutlarından elde edilen puanlardan oluşan doğrusal bileşenlerden elde edilecek puanların katılımcıların gelir düzeylerine bağlı olarak değişmediğini gösterir. Buna göre, katılımcıların BZTÖ bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutu puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Gelir düzeyinin etkisi, hem Londra hem de Ankara'daki bireylerin boş zaman tutumlarında herhangi bir değişikliğe neden olmamaktadır. Bir başka deyişle, öğrencilerin boş zaman tutumları her üç alt boyutta da gelir düzeylerine bağlı olarak değişmemektedir. Yani, bireylerin gelir durumunu normal olarak görmeleri de gelir etkisinin bireylerin boş zaman tutumlarında değişikliğe sebep olmamasının nedenleri arasında olabilir. Akgül (2011)'ün çalışma bulguları ile bu çalışmanın bulguları benzerlik göstermektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumlarının incelendiği bu çalışmada; elde edilen tutumlara yönelik kampüs rekreasyon uygulamaları ile ilgili örnek modelin oluşturulabilmesi için öğrenciler başta olmak üzere akademik ve idari personelin boş zaman aktiviteleri ile ilgili tutumları ve bu aktiviteleri gerçekleştirmeyi talep ettikleri üniversite kampüs rekreasyon alanları tespit edilmiştir.

Hitit Üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumlarının belirlenerek örnek modelin oluşturulması ile ilgili çıkan sonuçlara göre ilk on rekreasyon alanının üniversitenin kampüsündeki yeri ve açıklamaları şu şekildedir:

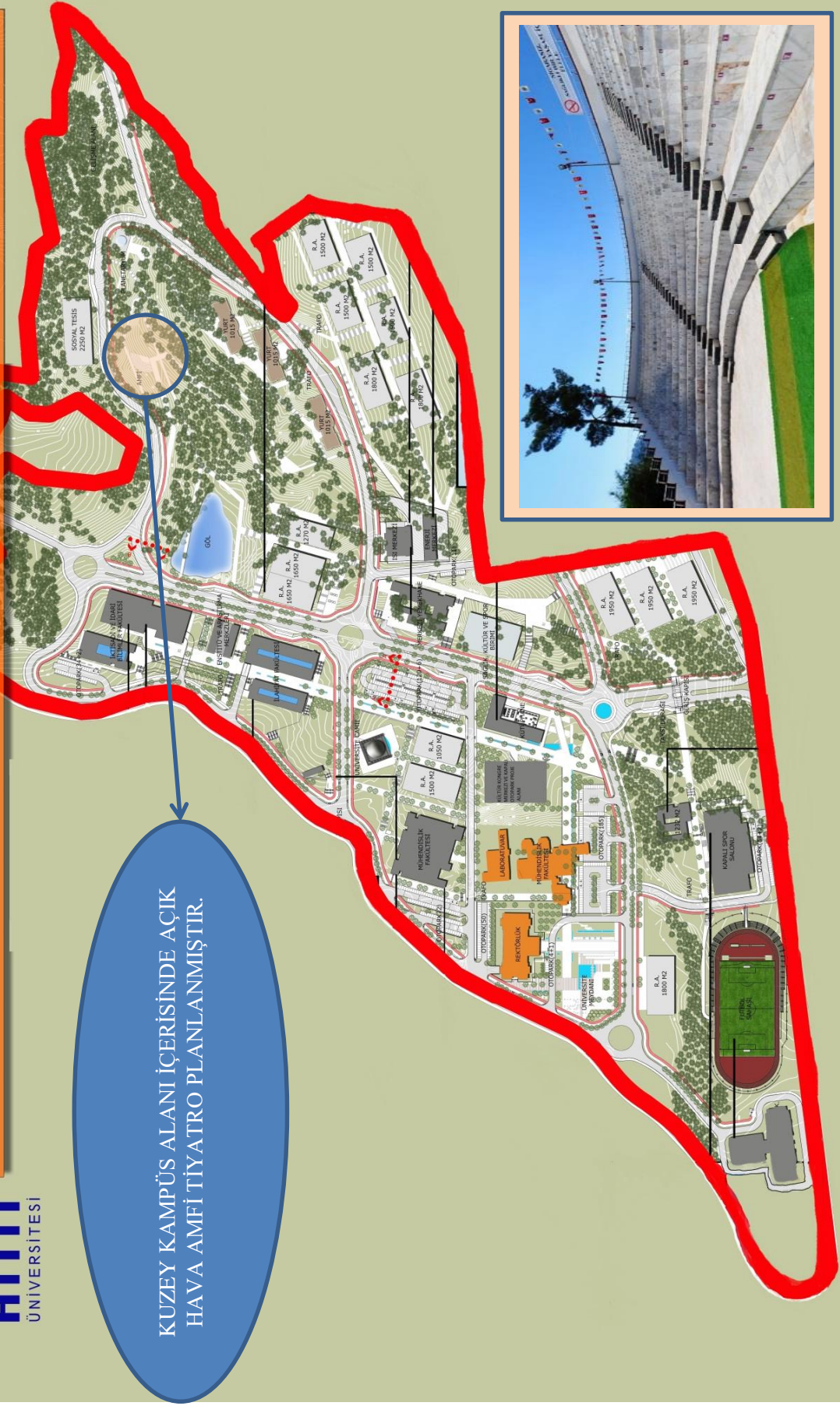
1. Tercih Açık Hava Amfi Tiyatro:

Kampüs alanlarını kullananların büyük bir kesimi öğrencilerdir. Öğrenciler boş zamanlarının çoğunu hava şartları müsait olduğu ölçüde açık spor alanlarında, yürüyüş parkurları ve üniversitenin kampüsündeki çim alanlarda geçirmektedirler. Bazı araştırmalar öğrencilerin yeşil alan ve çimlerin kullanımı konusunda eksiklik hissettiklerini ortaya çıkarmıştır. Üniversite kampüslerindeki yeşil alanlar sadece günlük kullanım için değil rekreasyonel faaliyetler için de kullanılan yerlerdir. Ayrıca bu yerler şenlikler, konserler, resim yapmak gibi çeşitli aktiviteler için de kullanılmaktadır (Tolon, 2006).

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Açık Hava Amfi tiyatro alanını yüksek düzeyde talep ettikleri ortadadır (n=1549 %18,1).

Kuzey kampüs yerleşke alanı ikinci etap kapsamında orman içerisinde yürüyüş yolları ile bağlantılı olarak yaklaşık 900 m² alanda ahşap –beton malzeme ile açık hava amfi tiyatro planlanması düşünülmektedir (Şekil 6). Aynı şekilde güney kampüs yerleşke alanı içerisinde kampüs meydanının yaklaşık 900 m² lik bölümünde beton-ahşap elamanlarla meydan ile bütünleşik açık hava amfi tiyatro planlanması düşünülmektedir (Şekil 7). Proje çalışmaları tamamlanan doğa ve su sporları merkezinde de yeşil alan içerisinde yaklaşık 900 m² lik alanda beton-ahşap elamanlarla açık hava amfi tiyatro projelendirilmiştir (Şekil 8).

HİTİT ÜNİVERSİTESİ KUZAY YERLEŞKE MASTER PLANI

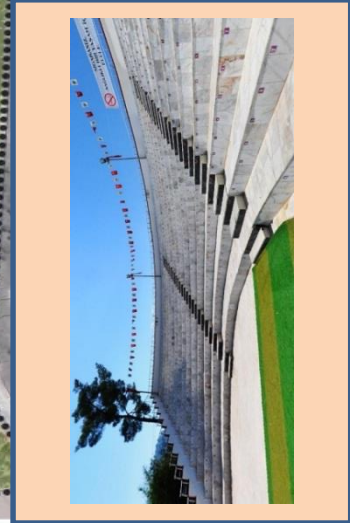

Şekil 6. Hitit üniversitesi kuzey yerleşkesi, açık hava amfi tiyatrosu

Arazi Toplam Alanı 462.000 m²
Orman Vasfı/Rekreasyon Alanı 257.000 m²
Yapılaşma Alanı 205.00 m²
Gelişim Alanı 12.800 m²

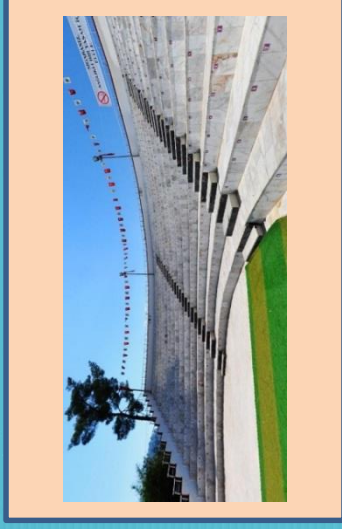
GÜNEY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE AÇIK
HAVA AMFİ TİYATRO PLANLANMIŞTIR.

Şekil 7. Hitit üniversitesi güney yerleşkesi sağlık kampüsü, açık hava amfi tiyatro

HİTİT ÜNİVERSİTESİ OĞUZLAR SU SPORLARI MERKEZİ

PROJE ALANINDA AÇIK HAVA AMFİ
TİYATRO PLANLANMIŞTIR.

Şekil 8. Hitit üniversitesi doğa ve su sporları merkezi, açık hava amfi tiyatro

2. Tercih *Bisiklet Parkurları:*

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Bisiklet Parkurlarını 2.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=819 %9,6).

Fiziksel aktivite, açık havada rekreasyon alanı arttıran kamusal politikalar yoluyla teşvik edilebilir. Artan çevre bilinci, rekreasyonel kullanım için açık alanların korunması birçok toplulukta imar sınırlamaları getirmiştir (King ve ark., 1995).

Toplumlarda fiziksel aktivitenin özendirilmesi için en iyi metotlardan biri de bisiklet kullanımıdır. Bisiklete binmenin yaygın olduğu ülkelerde bulaşıcı olmayan hastalıklar azalmakta ve yaşam yılı uzamaktadır. Buna ek olarak bisiklete binmek çevrenin korunmasını ve daha sağlıklı yaşam alanlarının oluşturulmasını desteklemektedir (Sağlık Bakanlığı, 2016).

Ülkemizde de fiziksel hareketsizlik yalnızca yetişkinler için değil, çocuklar ve gençler için de ciddi bir sağlık riski oluşturmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı fiziksel aktiviteyi teşvik etmek için 2016 yılında “300 Bin Bisiklet Dağıtımı” çalışmasını başlatmış ve 2018 yılında bu sayıyı 1 milyona ulaştırılacağı bildirilmiştir (Sağlık Bakanlığı, 2016). Bu durum aracılığıyla belediyelerin bisiklet yolu yapması teşvik edilirken çocuk ve gençlere fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırılması amaçlanmaktadır.

Hitit Üniversitesine Sağlık Bakanlığı tarafından fiziksel aktivite olanaklarının geliştirilmesi ve bu aktivitelere katılımı arttırmak amacıyla 2015 yılı “Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat” programı kapsamında 40 adet 2016 yılı içerisinde ise 250 adet bisiklet daha teslim edilmiştir. Şehirleşmenin bireyleri doğadan uzaklaştırdığını ve spor yapmak için kapalı mekânları seçmek zorunda kaldıklarına değinen Çorum İl Halk Sağlığı Müdürü, üniversitelerin akademik bilgi ile birlikte sağlık ve spor gibi işlevleri de yerine getirmesi gerektiğini belirtmektedir. Hitit Üniversitesi Rektörü, modern bir yönetim anlayışı ile 50-100 yıl sonrası hesap edilerek alt yapılarının oluşturulduğu Hitit Üniversitesinin, henüz bisiklet yönetmeliği çıkmamışken Kuzey Kampüsün master planında bisiklet parkurlarının projede olduğunu belirtmiştir. Kuzey Kampüsümüzün en az 6 km’si ilk aşamada olmak üzere bisiklet ve yürüyüş parkuru olan bir güzergâh tanımlandığını sözlerine ekleyen Rektör, ayrıca Kuzey Kampüsün trijenerasyon sistemine sahip olup, Yeşil Kampüs ünvanına aday olduğunu, trijenerasyon sistemi

sayesinde ısınma ve soğuma ihtiyaçlarını gideren kendi elektriğini üreten altyapıya sahip bir kampüs olma özelliği de taşıdığını belirtmiştir (Hitit Üniversitesi, 2015).

Bu tür yeşil yollar hem semtleri birbirine bağlayan bir araç olarak hem de bisiklet sürmek ve yürümek gibi alternatif ulaşım türlerini desteklemede kentsel alanlarda özellikle popüler hale gelmektedir (King ve ark., 1995).

HİTÜ, Kuzey kampüs yerleşke alanında 2-2,5 metre genişliğinde yaklaşık 14,000 metre, güney kampüs yerleşke alanında yaklaşık 3500 metre uzunluğunda bisiklet yolu planlanmıştır. Bisiklet yollarında zeminlerin standartlara uygun olarak akrilik üzeri poliüretan kaplama olarak planlanması düşünülmektedir (Şekil 9 ve Şekil 10).

HİTİT ÜNİVERSİTESİ KUZAY YERLEŞKE MASTERPLANI

KUZAY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE YAKLAŞIK
14.000 METRE BİSİKLET YOLU PLANLANMIŞTIR.

Şekil 9. Hitit üniversitesi kuzey yerleşkesi, bisiklet parkuru

GÜNEY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE
YAKLAŞIK 3500 METRE BİSİKLET
YOLU PLANLANMIŞTIR.

Şekil 10. Hitit üniversitesi güney yerleşkesi sağlık kampüsü, bisiklet parkuru

3. Tercih Açık Tenis Kortu:

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Açık Tenis Kortlarını 3.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=617 %7,2). Bu şartlar altında HİTÜ'nün bu talebi göz önünde bulundurması uygun görülmektedir.

Güney kampüs yerleşke alanında yapımı devam eden açık futbol sahası ve atletizm pisti, oyun alanı projesi kapsamında tenis sporu için de alan oluşturma imkânı olabilecektir. Güney kampüs yerleşke alanında açık spor tesisleri içerisinde tenis kortu planlanması düşünülmektedir (Şekil 11).

GÜNEY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE AÇIK
TENİS KORTLARI PLANLANMIŞTIR.

Arazi Toplam Alanı 462.000 m²
Orman Vastfı/Rekreasyon Alanı 257.000 m²
Yapılaşma Alanı 205.00 m²
Gelişim Alanı 12.800 m²

Şekil 11. Hitit üniversitesi güney yerleşkesi sağlık kampüsü, tenis kortları

4. Tercih *Dans Salonu*:

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Dans Salonunu 4.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=552 %6,5).

Kuzey kampüs yerleşke alanında yapımı tamamlanan spor salonunda yaklaşık 130 m² büyüklüğünde poliüretan zemin kaplamalı dans salonu bulunmaktadır (şekil 12).

HİTİT ÜNİVERSİTESİ KUZAY YERLEŞKE MASTER PLANI

KUZAY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE
BULUNAN SPOR SALONUNDA DANS
SALONU BULUNMAKTADIR. AEROBİK
EGZERSİZLER YAPILABİLECEKTİR.

Şekil 12. Hitit üniversitesi kuzey yerleşke master planı, dans salonu

5. Tercih Su Sporları Merkezi:

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Su Sporları Merkezi 5.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=391 %4,6).

Proje çalışmaları tamamlanan HİTÜ Doğa ve Su Sporları Merkezinde; Su Sporları Kapsamında Yapılması Planlanan Çalışmalar:

- Yüzer Havuz
- Yüzer Marina
- Yüzer İskele
- Yüzer Yürüme Yolu
- Albano Sistem Parkur

Yüzer Havuz:

Yüzme ve temel eğitimlerinin verilmesi amacıyla, 25 m. x 12,5 m. ebatlarında ve derinliği 1,8 m. olan yarı olimpik büyükler yüzme havuzu ile 12,5 m. x 5 m. ebatlarında ve derinliği 0,6 m. olan küçükler havuzu olmak üzere, alt tabanları istenilen derinliğe ayarlanabilir ızgara kaplı birleşik iki adet havuz inşa edilecektir. Havuz Ana Platformu, beton pontonların dik ve yatay dizilerek montaj edilmesi suretiyle çevre alanı, 17,5 m. x 40 m. ebatlarında olacaktır. Havuz platformunun kara bağlantısı, 5 m. x 15 m. ebatlarında oluşturulan ve kenarları korkuluklu giriş platformu ilave edilerek sağlanacaktır. Aynı zamanda kişilerin ihtiyaç duyacağı havuz platformunun bir bölümü, yürüyüş ve gölgelikli dinlenme alanı olarak kullanılabilir. Havuz çanağı gölet su sirkülasyonuna elverişli olacaktır.

Yüzer Marina:

Motorlu veya motorsuz küçük gezi ve Yelkenli teknelerinin bağlanması, amacıyla 3 m. x 5 m. x 1 m. ebatlarında aynı sistem ile üretilmiş beş adet, 2,5 m. x 5 m. x 1 m. ebatlarında sekiz adet beton esaslı ponton, T tipi bağlanarak marina iskelesi yapılacaktır. Marinanın uzunluğu 22,5 m. ön genişliği 20 m. olacaktır. Marina pontonları birbirine kauçuk ara mesnetleri, torsiyon halatları ve 20 cm. x 7,5 cm. x 500 cm. boyutlarında emprenye edilmiş üç kat lareks tipi sert ahşap ile çevrelenerek bağlanacaktır. İskelelerin yanaşma yüzeylerine baba ve koçboynuzları monte edilecektir. Marina büyük, küçük 11 tekne yanaşma kapasitesindedir.

Yüzer İskele:

Balık tutma ve benzer etkinliklerin yapılması amacıyla 3mx5mx1m ebatlarında aynı sistem ile sekiz adet beton esaslı ponton üretilecektir. Her iskele iki adet pontonun T tipi bağlanması ile iki(2) takım iskele yapılacaktır. İskelenin pontonları birbirine kauçuk ara mesnetleri ve torsiyon halatları ile bağlanacaktır.

Yüzer Yürüme Yolu:

Marina ve havuz platformu arasında geçişi sağlamak amacıyla aynı 2,5 m. x 5 m. x 1 m. ebatlarında aynı sistem ile imal edilmiş beton esaslı ponton üretilecektir. Pontonlar bir birine kauçuk ara mesnetleri, torsiyon halatları ve 20 cm. x 7,5 cm. x 500 cm. boyutlarında empenye edilmiş lareks tipi sert ahşap ile gerekli açılarda bağlanarak. 4 m. genişliğinde modüler rıhtım yolu yapılacaktır.

Albano Sistem Parkur:

Parkur uzunluğu 2000 metre olduğu için proje alanının güneyinde konumlandırılmıştır. Parkur sistemi için gerekli olan İniş-çıkış iskelesi ve iniş-çıkış rampası yine proje alanının batısında yer alan yüzer havuz a giden iskeleye takılmıştır.

Yapılması Ön Görülen Su Sporları:

Kürek, Kano, Yelken (optimist ve lazer), Dragonboard, Flyboard, Su Kayağı, Paraşüt, Jet-ski şeklinde belirlenmiştir (Şekil 13).

HİTİT ÜNİVERSİTESİ OĞUZLAR SU SPORLARI MERKEZİ

Yapılması Ön Görülen

Su Sporları:

- Kürek
- Kano
- Yelken (optimist ve lazer)
- Dragonboard
- Flyboard
- Su Kayacağı
- Paraşüt
- Jet-ski
- Ringo
- Muz

Şekil 13. Hitit üniversitesi doğa ve su sporları merkezi

HİTİT ÜNİVERSİTESİ OĞUZLAR SU SPORLARI MERKEZİ

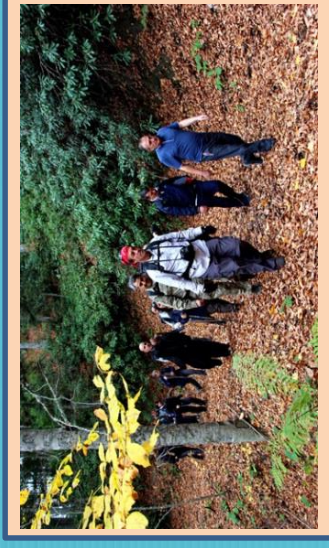
PROJE ALANINDA KAMP ALANI
PLANLANMIŞTIR.

Şekil 14. Hitit üniversitesi doğa ve su sporları merkezi

HİTİT ÜNİVERSİTESİ OĞUZLAR SU SPORLARI MERKEZİ

PROJE ALANINDA YÜRÜYÜŞ
PARKURLARI PLANLANMIŞTIR.

Şekil 15. Hitit üniversitesi doğa ve su sporları merkezi

6. Tercih Açık Sergi Alanı:

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Açık Sergi Alanı 6.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=388 %4,5).

Kuzey kampüs yerleşke alanında proje çalışmaları devam eden kültür kongre merkezi içerisinde bina içerisinde oluşturulan yaklaşık 1500 m² lik iç sokak sergi alanı olarak tasarlanmıştır. Kuzey kampüs yerleşke alanı içerisinde yapımı tamamlanan yemekhane- ve yaşam merkezi olarak tasarlanan binada da en az 2000 m² nin üzerinde alan sergi alanı olarak kullanılabilir (Şekil 16). Güney kampüs yerleşke alanı projesi kapsamında da kültür kongre merkezi ve açık sergi alanları planlanması düşünülmektedir (Şekil 17).

HİTİT ÜNİVERSİTESİ KUZAY YERLEŞKE MASTERPLANI

KUZAY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE
PLANLANAN KÜLTÜR VE KAPALI SERGİ
MERKEZİNDE AÇIK VE KAPALI SERGİ
ALANLARI BULUNACAKTIR.

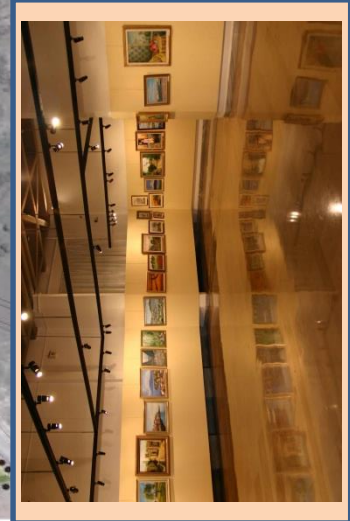

Şekil 16. Hitit üniversitesi kuzey yerleşkesi, açık sergi alanı

Arazi Toplam Alanı 462.000 m²
Orman Vasfı/Rekreasyon Alanı 257.000 m²
Yapılaşma Alanı 205.00 m²
Gelişim Alanı 12.800 m²

GÜNEY KAMPÜSÜ ALANI İÇERİSİNDE
PLANLANAN KÜLTÜR KONGRE
MERKEZİNDE AÇIK VE KAPALI
SERGİ ALANLARI, BULUNACAKTIR.

Şekil 17. Hitit Üniversitesi güney yerleşkesi sağlık kampüsü, açık ve kapalı sergi alanları

7. Tercih Yürüyüş Parkuru:

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Dans Salonunu 7.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=385 %4,5).

Kuzey kampüsü Spor Bilimleri Fakültesi kampüs alanı içerisinde 1. Etap kapsamında yapılaşmanın gerçekleştirildiği alanda yürüyüş yolları ile yaya bağlantısı sağlanmıştır. Bunun dışında 2. Etap kapsamında yaklaşık 120 dönümlük ormanlık yeşil alan içerisinde en az 2500 metre uzunluğunda arazi yapısı ve malzeme uyumu gözetilerek doğal taş ve ahşap malzeme kullanmak suretiyle yürüyüş parkuru planlanmıştır (Şekil 18). Güney kampüs yerleşke alanı projesi kapsamında yapılaşmanın gerçekleştirildiği alanda yürüyüş yolları ile yaya bağlantısı sağlanmıştır. Bunun dışında yaklaşık 150 dönümlük ormanlık yeşil alan içerisinde en az 2000 metre uzunluğunda arazi yapısı ve malzeme uyumu gözetilerek doğal taş ve ahşap malzeme kullanmak suretiyle yürüyüş parkuru planlanmıştır. Proje çalışmaları tamamlanan doğa ve su sporları merkezinde de yeşil alan içerisinde yaklaşık 1000 metre uzunluğunda beton-ahşap elamanlarla yapılacak yürüyüş yolu planlanması düşünülmektedir.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ KUZAY YERLEŞKE MASTER PLANI

KUZAY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE ORYANTİRING,
DOĞA YÜRÜYÜŞ ALANLARI PLANLANMIŞTIR.

Şekil 18. Hitit üniversitesi kuzey yerleşke master planı, yürüyüş parkuru

8. Tercih Sinema Salonu:

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİT mensuplarının Sinema Salonunu 8.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=354 %4,1).

Kuzey kampüs yerleşke alanı içerisinde proje çalışmaları tamamlanan kütüphane binasında planlanan 50 kişilik cep sinema salonu ve 165 kişilik konferans salonunda, mühendislik fakültesi binasında planlanan 200 kişilik konferans salonunda ve kültür kongre merkezi binasında planlanan 1000 kişilik, 400 kişilik, 2 adet 200 kişilik salonlarda ve 8 adet 30 ar kişilik seminer salonlarında sinema imkânı olacaktır. Güney kampüs yerleşke alanı projesi kapsamında yapılacak olan kültür kongre merkezi projesi ieriēinde de aynı hizmet sunulabilecektir (şekil 19).

Arazi Toplam Alanı 462.000 m²
Orman Vastf/Rekreasyon Alanı 257.000 m²
Yapılaşma Alanı 205.00 m²
Gelişim Alanı 12.800 m²

GÜNEY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE
PLANLANAN KÜLTÜR KONGRE
MERKEZİNDE SINEMA SALONU,
BULUNACAKTIR.

Şekil 19. Hırit üniversitesi güney yerleşkesi sağlık kampüsü, sinema salonu

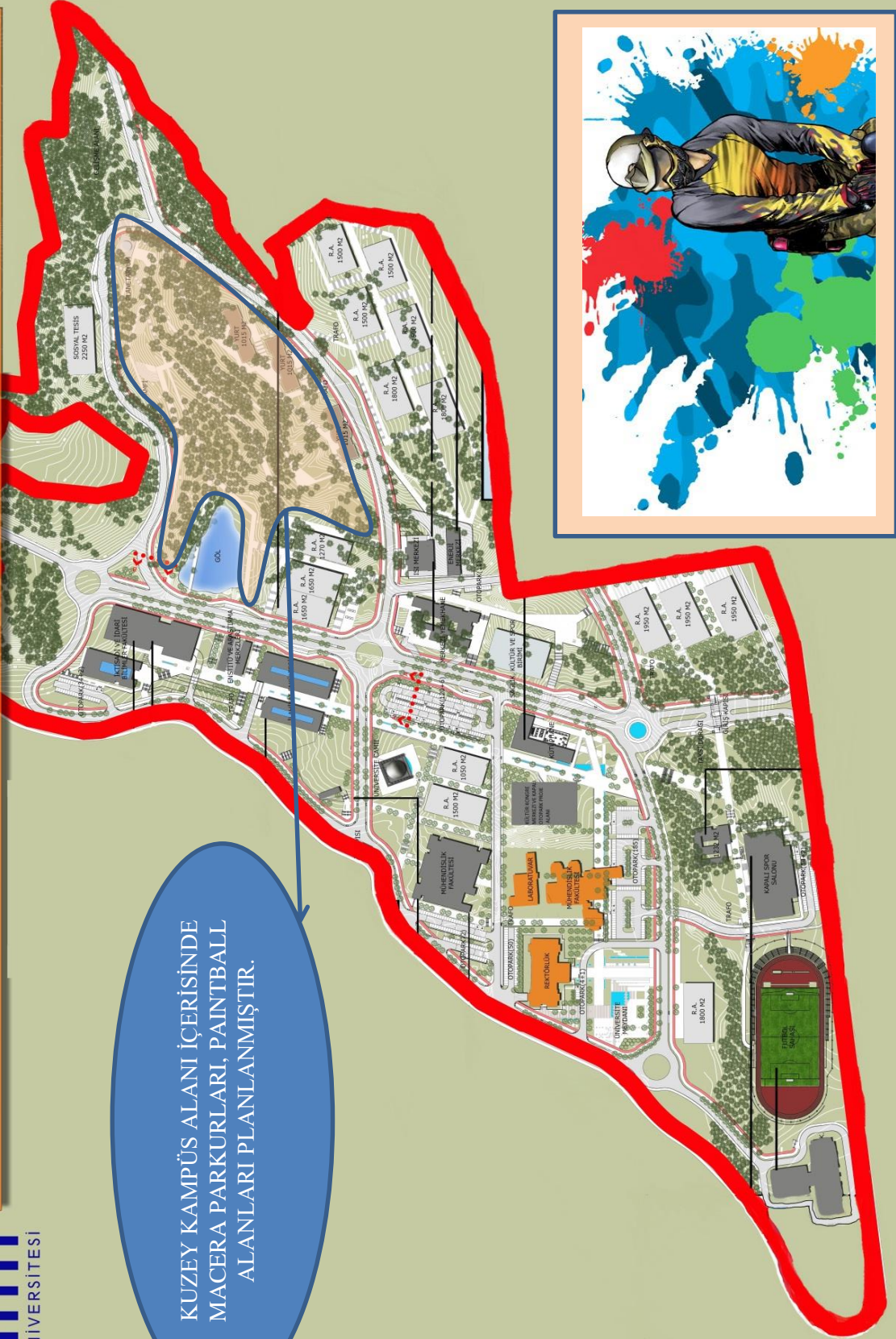
9. Tercih *Paintball Alanı*:

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Paintball Alanını 9.sırada talep Ettikleri görölmektedir (n=318 %3,7).

Kuzey kampüs Spor Bilimleri Fakültesi kampüs alanı içerisinde yaklaşık 120 dönümlük, güney kampüs yerleşke alanı projesi kapsamında yaklaşık 150 dönümlük ormanlık yeşil alanda paintball oyun alanı oluşturulabilecektir (Şekil 20 ve Şekil 21). Aynı şekilde proje çalışmalarını tamamlanan doğa ve su sporları merkezinde de yeşil alan içerisinde paintball oyun alanı oluşturulabilecektir.

KUZAY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE
MACERA PARKURLARI, PAINTBALL
ALANLARI PLANLANMIŞTIR.

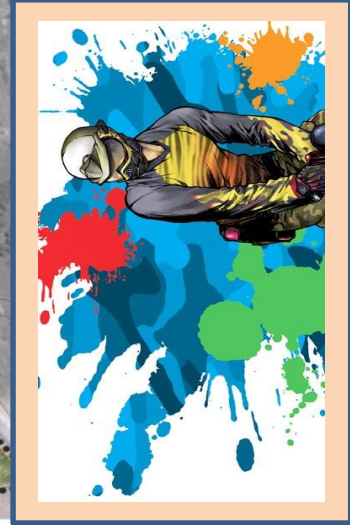

Şekil 20. Hitit üniversitesi kuzey yerleşkesi, paintball alanı

GÜNEY KAMPÜS ALANI İÇERİSİNDE
MACERA PARKURLARI, PAINTBALL
ALANLARI PLANLANMIŞTIR.

Arazi Toplam Alanı 462.000 m²
Orman Vasfı/Rekreasyon Alanı 257.000 m²
Yapılaşma Alanı 205.00 m²
Gelişim Alanı 12.800 m²

Şekil 21. Hitit üniversitesi güney yerleşkesi sağlık kampüsü, paintball alanı

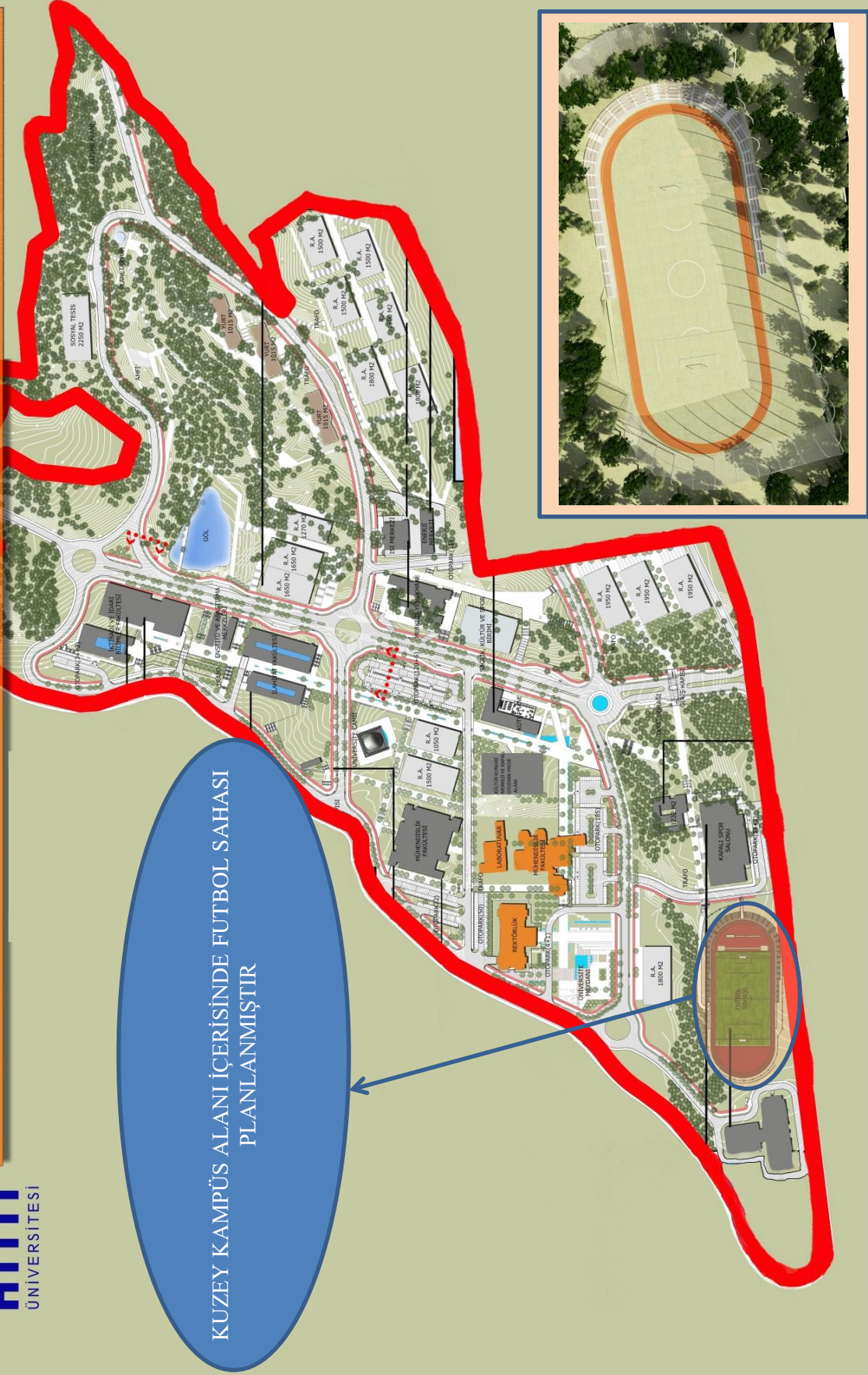
10. Tercih *Plaj Futbolu:*

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre HİTÜ mensuplarının Plaj Futbolunu 10.sırada talep ettikleri görülmektedir (n=287 %3,4).

Kuzey kampüs yerleşke alanı projesi kapsamında yaklaşık 15 dönümlük alan açık spor tesisleri alanı olarak planlanmıştır. Bu alan içerisinde ilgili etkinlik planlanabilecektir.

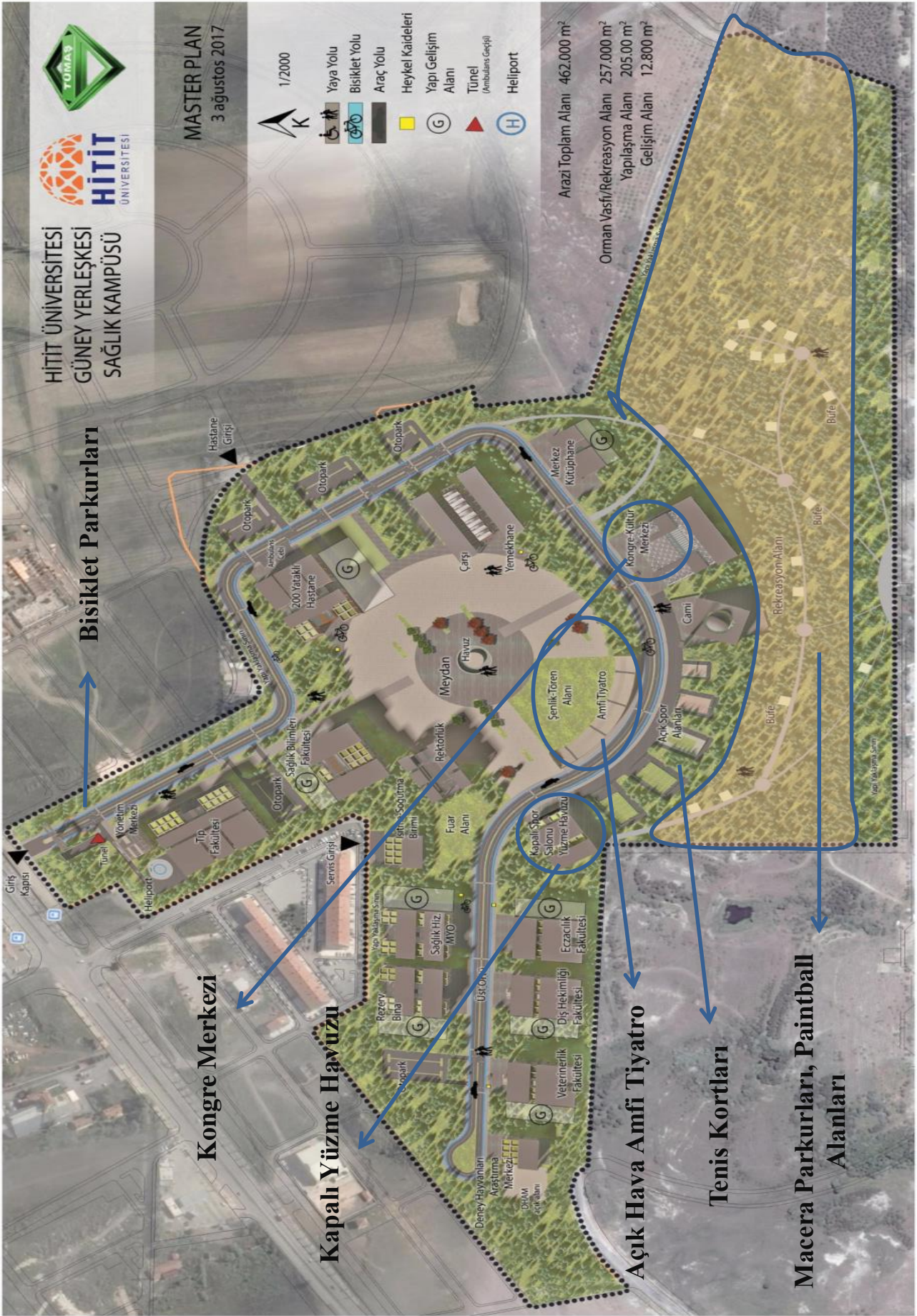
HİTİT ÜNİVERSİTESİ KUZAY YERLEŞKE MASTER PLANI

Şekil 22. Hitit üniversitesi kuzey yerleşkesi, plaj futbolu

Şekil 24. Hitit üniversitesi güney yerleşkesi sağlık kampüsü rekreasyon alan modeli

Hitit Üniversitesi mensuplarının tercih ettikleri ilk 10 rekreasyon alan sıralamasında çoğunluğu açık alanların oluşturduğu görülmektedir. Bu durumun öğrenci ve personelin açık ve yeşil alana duyduğu özlemden kaynaklandığı söylenebilir. Bu sonuçlara göre Hitit Üniversitesinin kampüs alanları doğal ve fiziksel olarak incelendiğinde çeşitli rekreasyonel alan ve etkinliklere rahatlıkla cevap verebilecek bir yapısı olduğu görülmektedir.

Çalışmada ortaya çıkan talep ve beklentilerin dikkate alınması ve yapılacak olan alanlarda öncelikle bu taleplere yer verilmesi, Hitit Üniversitesi mensuplarının akademik ve iş ve sosyal hayatlarına pozitif yararlar sağlayacaktır. Üniversitemiz bünyesinde gerçekleştirilen bu çalışma sonuçları itibariyle değerlendirilmeye alınmış, Spor Bilimleri Fakültesinin önderliğiyle Kuzey ve Güney Kampüslerinin planlama aşamasında alt yapı projelerinin hazırlanmasında sonuç kısmına bakıldığı zaman bir benzerlik teşkil ettiği tespit edilmiştir.

Rekreasyon tesislerinin lokasyonu da, üniversiteyle ilgili önde gelen bir öneme sahiptir. Bir rekreasyon tesisi ve/veya alanlarının, ya kampüs merkezinde ya da öğrenci yurtlarının yakınında yer alması, kampüsün en ucunda bulunanlardan daha erişilebilir ve kullanılma olasılığı daha yüksek olması demektir. Kesinlikle en gözle görülür ve belki de üniversite ile ilgili öncülük yapan en önemli şey, rekreasyon tesislerinin sayısı ve kalitesidir (Robinson and Gladden, 2003).

Hitit Üniversitesinin Rektörü, kampüsleşme sürecinde de nicel olarak büyürken nitel büyümenin de göz ardı edilmediğini, üniversitelerin sadece öğrenci sayısı ile ölçülen bir kurum değil aynı zamanda içinde bulunduğu kente entelektüel bilgi düzeyinden ekonomik, ticari, sportif, kültürel ve sanatsal düzeye kadar tüm gelişmelere katkı sağlaması gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca Rektör, Z kuşağı olan öğrencilerin üniversitenin sadece ders yapılan yerlerine değil içinde bulunduğu kentin olanaklarına da önem verdiklerini dolayısıyla kampüsün ve ilimizin her anlamda gelişme göstermesinin oldukça önemli olduğunu sözlerine eklemektedir (Hitit Üniversitesi, 2016).

Evrensel habere verdiği röportajda, Rekreasyon kavramından uyumak dışında hayatın her evresinde olması gereken sihirli bir değnek olarak bahseden Akdeniz Üniversitesi Rekreasyon Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Faik Ardahan, özel veya

kamu sektörlerinde çalışan kişilerin işlerini isteyerek ve severek yapmalarının tüm kurumlarda daha fazla verime sebep olacağını, çalışma saatleri dışında veya mesai saatleri arasında rekreasyonel aktivitelere katılımın bireylerin yenilenmelerini ve daha mutlu insanlar olmalarını sağladığını dolayısıyla tüm çalışma ekibinin performansını olumlu yönde etkileyeceğini, rekreatif etkinlikler kişinin iş, eğitim, aile ve arkadaşlık gibi ortamlarda dış veya iç çevrelerde oluşan negatif duygu birikimlerini pozitif duygulara çevirecek güce sahip olacağını belirtmektedir (Akdeniz, 2014).

Bu durum üniversitede çalışan personel ve öğrenciler için de değişmemektedir. Kampüs rekreasyonel alanların yalnızca öğrencilerin isteğine göre düzenlenmemesi, akademik ve idari personelin de görüşlerinin alınması oldukça önem arz etmektedir. Hitit Üniversitesi mensuplarının talep ve beklentilerinin planlama aşamasında göz önünde tutulmasının, Kuzey ve Güney Kampüsün Rekreasyonel alanlarında programlanacak olan aktivitelere katılım ve memnuniyet seviyesini yükselteceği beklenmektedir.

Öğrencilerin üniversite kampüslerinde boş zamanlarını değerlendirebilecekleri etkinlik sayısı, modern ülkelerde kişinin kendini gerçekleştirebilme amacı ile eş değer tutulmaktadır. Üniversiteler akademik ve mesleki açıdan hizmet etmenin yanı sıra öğrencilerini bedenen ruhen ve sosyal açıdan da gelişimlerini tamamlayarak topluma hizmet etmelerini sağlayan kurumlar olmalıdır. Hitit Üniversitesinin bu olanaklar açısından da yeterliğini kanıtladığı belirtilmektedir (Hitit Üniversitesi, 2016).

6.2. Öneriler

Araştırmamızdan elde edilen bulgular ışığında bazı önerilerde bulunmak yerinde olacaktır:

- Rekreasyon konusunda önde gelen Amerika ve Kanada gibi ülkelerin üniversitelerindeki “Kampüs Rekreasyon Merkezi” adlı sistem, Türkiye’deki üniversite kampüslerinde de uygulanabilir.
- Kurulacak olan Kampüs Rekreasyon Merkezlerinde öncelikle Rekreasyon bölümündeki lisans, lisansüstü-doktora öğrencileri, mezun ve stajyer öğrenciler için yeni istihdam alanları oluşturulabilir. Ayrıca bu merkezlerin kullanımında istihdam edilecek diğer uygun bölümlerdeki öğrenciler için ders müfredatına seçmeli dersler eklenebilir, sertifikalı eğitim programları hazırlanabilir.

- Hitit üniversitesindeki öğrencileri boş zamanları değerlendirme konusunda bilinçlendirmek için rekreasyon dersi diğer bölümlerin müfredatına seçmeli ders olarak konulabilir.
- Hitit Üniversitesinin mensupları olan yabancı uyruklu öğrenci ve akademisyenler için de çalışmamıza benzer bir çalışma ayrıca uygulanabilir.
- Öğrenciler için yapılan TÜMA anketleri üniversitenin kendi bünyesinde akademik ve idari personel için de yapılabilir.
- Çalışmamızdaki gibi analizler üniversite kampüsüne rekreatif alan kararı verilmeden önce üniversite mensuplarının da görüşleri alınarak yapılabilir.
- Öğrencileri, ailelerini ve arkadaşlarını rekreasyon etkinliklerine katılmaları konusunda özendirilecek etkinlikler düzenlenmeli, açık ve kapalı alan rekreatif faaliyetlerin sayısı arttırılmalı ve özel organizasyonlar yapılmalıdır.
- Üniversiteler kampüsteki rekreatif etkinliklere katılımı engelsiz yaşam ile ilgili çalışma yapılabilir.
- Üniversite mensuplarının cep telefonu ve sosyal medyadan uzaklaştırarak, hareketsizliğin neden olduğu olumsuzluklardan kurtaracak etkinlikler düzenlenmeli ve rekreasyon aktivitelerinin beden, ruh ve sosyal sağlık olarak olumlu etkilerine dikkat çekilmelidir.

Bu çalışma Hitit Üniversitesi Rektörlüğü ve Spor Bilimleri Fakültesi idarecileri ile birlikte, üniversite akademik-idari personeli ve öğrencilerinin talepleri doğrultusunda çıkan kararlar neticesinde demokratik katılımcı bir planlama ile yapılmıştır. Dolayısıyla Üniversitemizin kampüs rekreasyon alanlarının tasarımına yön vererek çok önemli bir katkı sağlamıştır. Çalışmadaki ham veriler ile çıkan sonuçlar da bu çalışmayı destekler mahiyette çıkmıştır.

Geçmiş, günümüz ve gelecekteki üniversite kampüs rekreasyon alan modelleri hakkında bilgi, görüş ve önerileri, beklenti ve umut edileni ortaya koyarak, alanda yapılmış bir ilk özelliğini taşımakta olup bundan sonraki çalışmalarla yeni dizayn edilecek üniversite kampüslerine bu model ile ışık tutabileceği kanısındayız.

KAYNAKLAR

- Abdullah Gül Üniversitesi. Kampüste yaşam.
<http://www.agu.edu.tr/kampusteyasam>, 2017.
- Akdeniz Y. Rekreasyon.
<https://www.evrensel.net/haber/78561/rekreasyon>, 2017.
- Akgül BM, Gürbüz B. Boş zaman tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, 2010; 55.
- Akgül BM. Farklı kültürlerdeki bireylerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi: Ankara-Londra örneği. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Doktora Tezi, 2011; 59-89.
- Aksoy Y, Ziyagil MA. Samsun İl merkezindeki farklı yaşlardaki erkek ve kadınların egzersiz davranışı değişim basamakları. Uluslararası Spor Bilimleri Araştırma Kongresi (USBAK), 2015; 54.
- Albarracin D, Wang W, Li H, Noguchi K. Structure of attitudes judgments, memory, and implications for change. In: Crano WD, Prislin R. attitudes and attitude change. New York, Psychology Press. 2008; 19.
- Alexander K. Facilities management theory and practice. 1st Ed., London & New York, E&FN Spon. 1996; 1-2.
- Allport GW. Attitudes. Murchison C, editor. In: Handbook of social psychology. Worcester, MA: Clark Univ. Press. 1935; 798-844.
- American School & University. Cafeteria replacement. Penton Media, Inc., Penton Business Media, Inc. and their subsidiaries. 2008; 80(11): 13.
- Aristoteles. Nikomakhos'a etik. (Çev. Saffet Babür) 6. Baskı, Ankara, BilgeSu Yayıncılık. 2015; 9-27.
- Arslan A. Türkiye'de üniversite ve siyaset. 1.basım, İstanbul, Hiperlink. 2011; 23.
- Arslan H. Üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirme tercihleri: Çankırı karatekin üniversitesi örneği. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2014; 40: 193-208.
- Attwood E. As users' needs change, so do locker rooms.
www.athleticbusiness.com, 2016.
- Aydoğan İ, Gündoğdu FB. Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2006; 21(2): 217-232.

- Balcı V, İlhan A. Türkiye’deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2006; 4(1): 11-18.
- Barut B. Siyasal reklamcılık özelinde siyasal tutumların oluşması süreci. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2005; 15(2): 295-317.
- Batı U. Markethink ya da farkethink: Deneysel pazarlama ve duyuşal markalama. 2. Baskı, İstanbul, Ece Bilişim Yayıncılık, 2012; 7.
- Bell M, Patton J. Standards for outdoor recreational sports facilities. In: NIRSA, editor. *Campus recreational sports facilities: Planning, design, and construction guidelines*. United States of America, Thomson-Shore, Inc. 2009; 115.
- Bentham J. *Theory of legislation*. Translated from the french of etienne dumont, editor. R. Hildreth, 2nd Ed., London, Trübner, 1871; 2.
- Best College Reviews. The 25 most amazing campus student recreation centers. <https://www.bestcollegereviews.org/features/the-25-most-amazing-campus-student-recreation-centers/>, 2015.
- Bizati Ö, Göde O, Köksal N. Eğitim ve yönetim açısından kampüs rekreasyon programlarının organizasyonel etkinliğinin ölçülmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 1999; 3(4): 32-37.
- Bogar CT. Trends in collegiate recreational sports facilities. In: *Contemporary sports issues, sports facilities, sports management*. Sport J 2008; 19.
- Boğaziçi üniversitesi güney kampüsü student lounge. <http://www.arkiv.com.tr/proje/bogazici-universitesi-guney-kampusu-student-lounge-projesi/5830>, 2017.
- Borden NH. The concept of the marketing mix. *J Advert Res* 1984; (2): 7-12.
- Borrego SE. Mapping the learning environment. In: Keeling RP, editor. *learning reconsidered 2: Implementing a campus-wide focus on the student experience*. 1st Ed., Washington, DC, Keeling & Associates, LLC. Human Kinetics; 2006; 11-16.
- Broughton JC, Griffin D. Collegiate intramurals: Where do they go from here?. *J Hum Kinet* 1994; 18 (2): 10-12.
- Bucher CA, Krotee ML. *Management of physical education and sport*. 12th Ed., U.S.A., McGraw-Hill Higher Companies, 2002; 107.
- Bueno J. Modern architecture and the u.s. campus heritage movement. *Planning for Higher Education Journal* 2011; 88-102.

- Bulut Y. Tutum ve pazarlama stratejileri.
<http://www.habergazetesi.com.tr/yazarlar/7848/tutum-ve-pazarlama-stratejileri>, 2017.
- Canning WF, De-Vries JR. Services. In: NIRSA, editor. Campus recreational sports: Managing employees, programs, facilities, and services. United States of America, Edwards Brothers Malloy. 2013; 215-220.
- Carr JW. Program planning using a student learning approach. In: NIRSA, editor. Campus recreational sports: Managing employees, programs, facilities, and services. United States of America, Edwards Brothers Malloy, 2013; 183-198.
- Chen CC. The impact of recreation sports facilities on university student's social interaction and campus culture. University of The Incarnate Word, U.S.A., Doctorate thesis, 2002; 6.
- Cilek T. Wow factor in context. Corridor Business Journal 2010; 7(4): 23.
- Clarke SG, Haworth JT. 'Flow' experience in the daily lives of sixth-form college students. Br J Psychol Gen Sect 1994; 85(4): 511-523.
- Colorado come to life. What are 14ers?.
<http://www.colorado.com/articles/what-are-14ers>, 2017.
- Cordes KA, Ibrahim, HM. Applications in recreation&leisure: for today and the future. 1th Ed., The United States of America, St Louis: Mosby. 1996; 11.
- Crano WD, Prislin R. Attitudes and persuasion. Annu Rev Psychol 2006; 57-374.
- Csikszentmihalyi M. Beyond boredom and anxiety. 1st Ed., San Francisco Jossey-Bass Publishers, 1975; 36-38.
- Culbertson HM. What is an attitude?. J Ext 1968; 6(2): 79-84.
- Çimen Z, Sarol H. Serbest zaman tutumu: Üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Eskişehir, Bildiri Kitabı, 2015; 295-299.
- Danch, M. Facility for rent. J Hum Kinet 1990; 2(2): 54-55.
- Danielle FA. Learning event. Parks & Recreation 2008; 43(2): 40-44.
- Demirel M, Dumlu Y, Gürbüz B, Balcı V. Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımını engelleyen faktörlerin belirlenmesi. II. Rekreasyon Araştırma Kongresi, Aydın, Bildiri Kitabı, 2013; 605.
- Douglas H. Campus (n.), Online Etymology Dictionary.
<http://www.etymonline.com/index.php?term=campus>, 2017.

- Eagly AH, Chaiken S. Attitude structure and function. In: Gilbert DT, Fiske ST, Lindzey G, editors. The handbook of social psychology. 4th Ed., United States of America, McGraw-Hill. 1998; 269-306.
- Endsley, SL. Multi-use facilities: All things to all people. *Parks&Recreation*, 1998; 33(11).
- Erçevik B, Önal F. Üniversite kampüs sistemlerinde sosyal mekan kullanımları. *Megaron*. 2011; 6(3): 151-161.
- Erkal ME. Sosyolojik açıdan spor.1. Baskı, İstanbul, Hiperlink. 1978; 71-73.
- Ersever S. Sen yaptığın iş kadarsın.
<http://www.kigem.com/dunyada-yeni-trend-ne-yapiyorsan-osun.html>, 2017.
- Ezarik M. Haverford college (Pa.): Gardner integrated athletic center. *University Business* 2006; 9(6): 28.
- Fabrigar LR, Krosnick JA, MacDougall BL. Attitude measurement: Techniques for measuring the unobservable In: Brock TC, Green MC, editors. *Persuasion: Psychological insights and perspectives*. 2nd Ed., Thousand Oaks, CA: Sage. 2005; 19.
- Fazio RH, Olson MA. Attitudes: Foundations, functions and consequences. In: Hogg MA, Cooper J., editors. *The sage handbook of social psychology*. London, Sage, 2003; 147.
- Fazio RH. Attitudes as object-evaluation associations of varying strength. *PubMed Central PMC* 2007; 25(5): 603–637.
- Feldman RS. *Understanding psychology*. 10th Ed., New York, Published by McGraw-Hill, 2011; 452-590.
- Fourteeners. About us.
<http://www.14ers.org/>, 2017.
- Fox K, Rickards L. Results from the sport and leisure module of the 2002 general household survey, London: TSO. Norwich: National Statistics Publications, 2004.
- Fullerton DS. A collaborative approach to collegeand university student health and wellness. *New Directions For Higher Education*, Wiley Periodicals, Inc. Published online in Wiley Online Library 2011; 61-69.
- Gibbison GA, Henry TL, Brown JP. The chicken soup effect: The role of recreation and intramural participation in boosting freshman grade point average. *Economics of Education Review* 2011; 30(2): 247-257.

Green EK, Hill A. Marketing. In: NIRSA, editor. Campus recreation: Essentials for the professional. United States of America, Sheridan Books, 2008; 222-227.

Gus Macker. Welcome to gus macker basketball.
<https://www.macker.com>, 2017.

Gül A, Keleş E, Uzun ÖF. Süleyman demirel üniversitesi öğretim elemanları ve öğrencilerinin yerleşke içindeki rekreasyonel talep ve eğilimleri. Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi Araştırma Makalesi 2016; 1(1): 26-43.

Günaydın M, Demirel Ö, Düzgüneş E. Rekreasyonel eğilimlerin belirlenmesinde üniversite yerleşkelerinin rolü: K.T.Ü kanuni yerleşkesi (Trabzon) örneği. I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Antalya, Bildiri Kitabı, 2012; 364-380.

Güzel P, Ünlü H, Özbey S, Esentaş M. Volunteerism and international sport organisations: XVII. mediterranean games. Turkish Journal of Sport and Exercise 2015; 17(1): 84-91.

Hacıcaferoğlu S, Gündoğdu C, Hacıcaferoğlu B, Yücel AS. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin serbest zaman (rekreasyon) aktivitelerine katılımlarının belirlenerek incelenmesi: İnönü üniversitesi örneği. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi 2014; 5(1): 5-17.

Hammitt SA, Hammitt WE. Campus recreation facilities planning for better use. J Phys Educ Recreat Dance 1985; 56(1): 23-26.

Harbourne E. Technology motivates.
<http://campusrecmag.com/technology-motivates/>, 2017.

Hashimshony R, Haina J. Designing the university of the future. Planning for Higher Education Journal 2006; 34(2): 5-19.

Hitit Üniversitesi. 12. dünya üniversiteler güreş şampiyonasına ilişkin basın toplantısı düzenlendi.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2016/10/17/12-dunya-universiteler-gures-sampiyonasina-iliskin-basin-toplantisi-duzenlendi>, 2017.

Hitit Üniversitesi. Genel bilgi.
<http://www.hitit.edu.tr/hitit/tanitim/genel-bilgi>, 2017.

Hitit Üniversitesi. İnşaat mühendisleri odası yönetiminden kuzey kampüsümüze ziyaret.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2017/9/18/insaat-muhendisleri-odasi-yonetiminden-kuzey-kampusumuze-ziyaret>, 2017.

Hitit Üniversitesi. Kuzey kampüs master planı tamamlandı.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2013/12/22/kuzey-kampus-master-planitamamlandi>, 2017.

- Hitit Üniversitesi. Kuzey kampüsümüz şekilleniyor.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2014/11/20/kuzey-kampusumuz-sekilleniyor>, 2017.
- Hitit Üniversitesi. Spor yatırımlarımız hızla tamamlanıyor.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2016/6/13/spor-yatirimlarimiz-hizla-tamamlaniyor>, 2017.
- Hitit Üniversitesi. Türkiye sağlıklı beslenme ve hareketli hayat programı kapsamında üniversitemize 40 bisiklet verildi.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2015/11/10/turkiye-saglikli-beslenme-ve-hareketli-hayat-programi-kapsaminda-universitemize-40-bisiklet-verildi>, 2017.
- Hitit Üniversitesi. Üniversitemiz kuzey kampüs 1. etap inşaatı yer teslimi yapıldı.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2014/9/1/universitemiz-kuzey-kampus-1-etap-insaati-yer-teslimi-yapildi>, 2017.
- Hitit Üniversitesi. Üniversitemizde bisiklet devir teslim töreni gerçekleştirildi.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2016/10/4/universitemizde-bisiklet-devir-teslim-toreni-gerceklestirildi>, 2017.
- Hitit Üniversitesi. Üniversitemizin yeni yapılan binalarında deprem farkındalığı.
<http://www.hitit.edu.tr/Haberler/2016/8/18/universitemizin-yeni-yapilan-binalarinda-deprem-farkindaligi>, 2017.
- Hitit Üniversitesi. Hitit çocuk üniversitesi başlıyor.
<http://www.hitit.edu.tr/Duyurular/2016/5/24/hitit-cocuk-universitesi-basliyor>, 2017.
- Hitit Üniversitesi. HİTÜ çocuk üniversitesi 2017 etkinlikleri başlıyor.
<http://www.hitit.edu.tr/Duyurular/2017/6/1/hitu-cocuk-universitesi-2017-etkinlikleri-basliyor>, 2017.
- Ho G, Yik Ming Yiu E, Huen Sum Lam M. The hong kong games in the eyes of local sports and recreation students. *Int J Hist Sport* 2016; 33(11): 1209-1225.
- Hoffman M, Bovbjerg V, Hannigan K, Hootman JM, Johnson ST, Kucera KL, Norcross MF. Athletic training and public health summit. *J Athl Train* 2016; 51(7): 576-580.
- Huesman R, Brown AK, Lee G, Kellogg JP, Radcliffe PM. Gym bags and mortarboards: Is use of campus recreation facilities related to student success?. *NASPA Journal* 2009; 46(1): 50-71.
- Institute for Career Research. Career as a personal trainer. Chicago, III. Veritabanı: eBook Collection (EBSCOhost). 2009.

- İnceoğlu M. Gdleme yöntemleri. Ankara, Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Yayınları, 1985; 4: 9.
- İnceoğlu M. Tutum algı iletişim. 6. Baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2011; 22-41.
- İstanbul Teknik Üniversitesi. Yayaya ve bisiklete yol ver: Ayazağa yerleşkesi girişi yenilendi.
<http://www.itu.edu.tr/kampus/yayaya-ve-bisiklete-yol-ver-ayazaga-yerleskesi-girisi-yenilendi>, 2017.
- İstanbul Teknik Üniversitesi. Bisikletevi açıldı.
<http://www.itu.edu.tr/haberler/2017/07/26/itu-bisikletevi-acildi>, 2017.
- İstanbul Teknik Üniversitesi. İTÜ'ye bisiklet evi.
<http://www.itu.edu.tr/kampus/itu-ye-bisiklet-evi>, 2017.
- Kaba İC. Türkiye'deki üniversitelerde kampüs rekreasyonunun mevcut durumu ve kampüs rekreasyon modellemesi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Yüksek Lisans Tezi, 2009; 44-45.
- Kağıtbaşı Ő, Cemalcılar Z. Dünden bugüne insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş. 16. Basım, İstanbul, Evrim Yayınevi ve Bilgisayar San. Tic. Ltd. şti. 2014; 130-140.
- Kalaycı A, Müderrisoğlu H. Rekreasyonel tercihlerde etnik köken ve cinsiyete bağlı değişimler. II. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi. Aydın, Bildiri Kitabı, 2013; 627-640.
- Karadağ E, Yücel C. Türkiye niversite memnuniyet araştırması.
<http://www.enginkaradag.net.>, 2016.
- Karadağ E, Yücel C. Türkiye niversite memnuniyet araştırması. Eskişehir, niversite Araştırmaları Laboratuvarı Yayınları. 2017.
- Karaküçük S. Rekreasyon boş zamanları değerlendirme. 3. Baskı, Ankara, Bağırgan Yayınevi. 1999; 66-177.
- Katırcı H. Spor tesis işletmesi kavramı. Katırcı H. Editör, Spor tesis işletmesi ve saha malzeme bilgisi, 1. Baskı, Eskişehir, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2474 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1445, 2012; 13.
- Katz D. The functional approach to the study of attitudes. Public Opin Q 1960; 24(2): 163-204.
- Kaya AM. Üniversite ğrencilerinin rekreatif faaliyetlere yönelik tutumları ve boş zaman motivasyonlarının bazı değerkenler açısından incelenmesi. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011; 52.

- Kılbaş Ş. Rekreasyon boş zamanı değerlendirme. 1. Baskı, Adana, Anaca Yayınları. 2001; 14.
- King AC, Jeffery RW, Fridinger F, Dusenbury L, Provence L, Hedlund SA, Spangler K. Environmental and policy approaches to cardiovascular disease prevention through physical activity: Issues and opportunities. *Health Educ Behav* 1995; 22 (4): 499-511.
- Knudson DM. Outdoor recreation. Revised Ed., The United States of America, Macmillan Publishing Company, 1984; 23.
- Kocher E. Branding the campus recreation center. <https://www.athleticbusiness.com/rec-center/branding-the-campus-recreation-center.html>, 2017.
- Koparan Ş, Öztürk F. Uludağ üniversitesi personelinin üniversite sportif olanaklarından yararlanma düzeyleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2002; 15(1): 239-265.
- Korkutata A, Halis M. Sportif rekreasyon işletmelerinde müşterinin personelden memnuniyetini belirleyen unsurlar: Private training studio örneği. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2015; (8): 16-24.
- Kortan E. Çağdaş üniversite kampusları tasarımı. Ankara, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Basım İşliğı, 1981; 6-10.
- Kraus R. Careers in recreation expanding horizons. *J Phys Educ Recreat Dance* 2002; 73(5): 46-49.
- Krotee ML, Bucher CA. Spor yönetimi. Kasap H, Kesim Ü. Editör, Management of physical education and sport (13. Baskıdan çeviri)'da, 1. Baskı İstanbul, Beyaz Yayınları, 2007; 112.
- Kuyumcu A, Erdoğan T. Yükseköğretimin toplumsal değişmeye etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education)* 2008; 35: 240-250.
- Lapinski MK, Boster FJ. Modeling the ego-defensive function of attitudes. *Communication Monographs Journal* 2001; 68(3): 314-324.
- Lee A, Martin R, Thomas G, Guillaume Y, Maio GR. Conceptualizing leadership perceptions as attitudes: Using attitude theory to further understand the leadership process. *The Leadership Quarterly* 2015; 26: 910-934.
- Lower LM. Goal orientation impacts upon perceived benefits of campus recreation programs, Baylor University, U.S.A., Master Thesis, 2011; 6.

- Mack CE. Impact of recreation centers on two new england campuses. Johnson&Wales University, Providence, Rhode Island, Doctorate Thesis, 2011; 11.
- Magleby J, Jacobs S, Dunn M, Morales N. Young recreation professionals as experience creators. *Parks & Recreation* 2015; 50(3): 40-41.
- Mansuroğlu S. Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi* 2002; 15(2): 53-62.
- Maxwell JC. *Beyond talent: Become someone who gets extraordinary results*. United States of America, Thomas Nelson, 2011; 267.
- Mazıciöğlu N. Blue vision fitness akademi personal fitness trainer. İstanbul, Scala Matbaacılık Reklam Promosyon İht. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. 2010.
- McClure A. Go with the flow: Campus traffic and parking solutions. *University Business, Professional Media Group LLC*, 2010; 13(5): 50.
- McDonald R. Multipurpose recreation facilities require design considerations. <http://www.athleticbusiness.com/rec-center/multipurpose-recreation-facilities-require-design-considerations.html>, 2017.
- McLean DD, Hurd AR. *Kraus' recreation and leisure in modern society*. 9th Ed., The United States of America, Jones&Bartlett Learning, LLC. 2012; 2-288.
- Means LE. *Intramurals: Their organization and administration*. 2nd Ed., New Jersey, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1973; 19.
- Medlik S. *Dictionary of travel, tourism and hospitality* 3rd Ed., Burlington MA, Butterworth Heinemann, 2003; 30.
- Metin TC, Kesici M, Kodaş D. Rekreasyon olgusuna akademisyenlerin yaklaşımları. *Journal of Yasar University* 2013; 30(8): 5021-5048.
- Mevzuatı geliştirme ve yayın genel müdürlüğü. Yükseköğrenim kredi ve yurtlar kurumu kanunu. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.351.pdf>, 2017.
- Mihalopoulos NL, Auinger P, Klein JD. The Freshman 15: Is it Real?. *J of ACH* 2008; 56(5): 531-534.
- Milton PR. Writing a business plan for a campus recreation department. In: NIRSA, Editor. *Campus recreation: Essentials for the professional*. United States of America, Sheridan Books, 2008; 209.

- Mirsafian H, Mohamadinejad A. Sport volunteerism: A study on volunteering motivations in university students. 6th INSHS International Christmas Sport Scientific Conference, Szombathely, Hungary, Proceeding, International Network of Sport and Health Science 2011; 7: 73-84.
- Mittelstaedt R, Robertson B, Russell K, Byl J, Temple J, Ogilvie L. Unique groups. Human Kinetics, editor. Introduction to recreation and leisure. 1st Ed., Champaign, United States of America, Sheridan Books, 2006; 198-201.
- Myers DG. Psychology. 10th Ed., United States of America, Worth Publishers, 2013; 556.
- Nesbitt GM. Facilities. In: NIRSA, editor. Campus recreational sports: Managing employees, programs, facilities, and services. United States of America, Edwards Brothers Malloy, 2013; 199-242.
- NIRSA, Franklin DS. Campus recreation careers and professional standards. In: NIRSA, Editor. Campus recreation: Essentials for the professional. United States of America, Sheridan Books. 2008; 298.
- NIRSA. About NIRSA.
<https://nirsa.net/nirsa/>, 2017.
- Ohlson lavoie collaborative (OLC).
<http://www.olcdesigns.com/blog/the-firm/>, 2017.
- Olson JM, Zanna MP. Attitudes and attitude change. *Annu Rev Psychol* 1993; 44: 117-154.
- Olson MA, Kendrick RV. Origins of attitudes In: Crano WD, Prislin R. Attitudes and attitude change. New York, Psychology Press, 2008; 113-115.
- Ostrom TM. Interdependence of attitude theory and measurement In: Pratkanis AR, Breckle SJ, Greenwald AG, Editors. Attitude structure and function. First published 1989 by Lawrence Erlbaum Associates, Inc. Psychology Press, 2014; 19.
- Otteman T, Irwin L. Designing a student practicum for special-event production. *J Phys Educ Recreat Dance* 2016; 87(1): 15-20.
- Oxford dictionaries. Campus.
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/us/campus>, 2017.
- Önder S. Selçuk üniversitesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilim ve taleplerinin belirlenmesi üzerinde bir araştırma, S.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi 2003; 17(32): 31-38.

- Öz Döşer AM. Yapı bilgi modellemesinin (Bim) tesis yönetimine entegrasyonu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Doktora Tezi, 2016; 1-6.
- Özalp E, Arıcı H, Bayraktar R, Aydın O, Erkal B, Uzunöz A. Davranış Bilimlerine Giriş 3. Baskı Anadolu üniversitesi web-ofset Eskişehir Anadolu üniversitesi yayını no:1355, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 722, 2004; 282-283.
- Özdağ S, Yeniçeri M, Fişekçioğlu İB, Akçakoyun F, Kürkcü R. Devlet memurlarının boş zaman değerlendirme eğilimleri, antropometrik ve fiziksel uygunluk seviyeleri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2009; (22): 307-323.
- Özdemir S, Alkan A, Erdem R. İş yaşamında yalnızlık ile mesleki tükenmişlik arasındaki İlişki: Akademisyenler üzerine bir araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2016; CİEP Özel Sayısı: 258-285.
- Öztürk K, Mozaikçi B. Üniversiteler ve kentler. Mekânperest Havadis Gazetesi, 2010; 15: 7.
- Paksoy M, Çalık F, Yaşartürk F, Çimen K. Abdullah gül üniversitesi öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımını etkileyen faktörler. International Journal of Science Culture and Sport 2016; (4) (Special Issue 1): 39-50.
- Pelegriño DA. Recreation research: An overview. In: Pelegriño DA. Editor. What recreation research says to the recreation practitioner. Washington, AAHPER publications. 1975; 1-3.
- Psikoloji sözlüğü. Mental set - zihinsel kurulum.
<http://www.psikolojisozlugu.com/node/672>, 2017.
- Purdue University. Campus life.
https://ag.purdue.edu/foodsci/pages/campus_life.aspx, 2017.
- Ragheb MG, Beard JG. Measuring leisure attitude. Journal of Leisure Research, Second Quarter 1982; 14(2): 155-167.
- Reed J. Perceptions of the availability of recreational physical activity facilities on a university campus. J Am Coll Health 2007; 55(4): 189-194.
- Robinson MJ, Gladden JM. Thinking strategically about marketing: A conceptual framework for understanding brand equity in recreation and intramural sports. J Hum Kinet 2003; 27(2): 7-20.
- Rockey DL, Barcelona RJ. An Overview of Fitness and Recreation in Collegiate Settings. McClellan GS, King C, Rockey DL, editors. The Handbook of College Athletics and Recreation Administration. 1th Ed., San Francisco, CA, Jossey-Bass, 2012; 21-43.

- Rossmann JR, Schlatter BE. Recreation programming designing leisure experiences.5th Ed., Champaign, Illinois, Sagamore Publishing, LLC.2008; 110-115.
- Rothenberger, S. Modern eats. American School & University 2010; 82(13): 138.
- Russell B. Aylaklığa övgü. (Çev.Mete Ergin) 4. Baskı, İstanbul, Cem Yayınevi. 2016; 21-24.
- Russell RV, Jamieson LM. Leisure program planning and delivery. Human Kinetics, United States of America, Sheridan Books. 2008; 4-7.
- Sağlık Bakanlığı. Sağlık bakanlığı fiziksel aktiviteyi teşvik için 300 bin bisiklet dağıtıyor.
<https://www.saglik.gov.tr/TR,3224/saglik-bakanligi-fiziksel-aktiviteyi-tesvik-icin-300-bin-bisiklet-dagitiyor-21042016.html>, 2017.
- Salmi J. Tertiary education in the 21st century: Challenges and opportunities. World Bank, United States, Higher Education Management 2001; 13(2): 116.
- Sandıkçı MB. Bitlis eren üniversitesinde görev yapan akademik personelin rekreatif tercihleri ve fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya, Yüksek Lisans Tezi, 2012; 86-92.
- Schneider RC, Stier WF, Kampf S, Haines SG, Wilding G. Characteristics, attributes, and competencies sought in new hires by campus recreation directors. NIRSA Foundation, Recreational Sports Journal 2006; 30: 142-153.
- Scott CB. The effect of university campus recreation programs on student retention. Eastern Kentucky University, U.S.A., Doctorate thesis, 2014; 16.
- Shanka T, Taylor R. Assessment of university campus café service: The students' perceptions. Asia Pacific Journal of Tourism Research 2005; 10(3): 329-340.
- Shaw EH. The First Dialogue on Macromarketing. Journal of Macromarketing 1995; 1: 7-20.
- Shaw EH, Jones DGB. A history of schools of marketing thought. Marketing Theory 2005; 5(3): 239-281.
- Shaw EH. Teaching the history of marketing thought: An approach. Journal of Historical Research in Marketing 2015; 7(2).
- Shoemaker S. A strategic approach to segmentation in university foodservice. Journal of Restaurant & Foodservice Marketing 1998; 3(1): 1-35.
- Sills DL. International encyclopedia of the social sciences. The United States Of America The Macmillan Company & The Free Press. 1968; 1: 450.

- Smith S. Factors that affect the usage of fitness and recreation centers by students on college campuses. Indiana University of Pennsylvania, U.S.A., Master Thesis, 2011; 4.
- Strigas A. Research update: Making the most of volunteers. Parks & Recreation. 2006; 41(4): 26-29.
- Süzer M. Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2000; 8(8): 123-133.
- Taylor H, Canning WF, Brailsford P, Rokosz F. Financial issues in campus recreation. New Directions for Student Services 2003; 83-86.
- Taylor TW. The perceived effects of campus recreation's outdoor pursuits programs on the retention of college freshmen in selected universities in the united states. The University of Mississippi, U.S.A., Doctorate thesis, 2002; 8.
- Taylor WT, Gilbert J, Kott P, Rosenkrantz L, Young T, Lassiter M, Hoffman M. Working together in outdoor programming: How can it work for you? 12th International Conference on Outdoor Recreation and Education. Fort Walton Beach, Florida, Conference Proceedings, 1998; 3-4.
- Tel M, Köksalan B. Öğretim üyelerinin spor etkinliklerinin sosyolojik olarak incelenmesi: Doğu anadolu örneği. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2008; 18(1): 261-278.
- Tesser A, Shaffer DR. Attitudes and attitude change. Annu. Rev. Psychol. 1990; 41: 479-523.
- Tharrett SJ, Peterson JA. ACSM's health/fitness facility standards and guidelines. 4th Ed., United States of America, Human Kinetics. 2012; 37.
- The national youth and sports policy document.
[http://www.gsb.gov.tr/public/edit/files/Mevzuat/TheNationalYouthandSportsPolicyDocument\(1\).pdf](http://www.gsb.gov.tr/public/edit/files/Mevzuat/TheNationalYouthandSportsPolicyDocument(1).pdf), 2017.
- The university of IOWA. Gender equity in sport. About title IX.
<http://bailiwick.lib.uiowa.edu/ge/aboutRE.html>, 2017.
- Tolon, MB. Ankara üniversitesi üniversite kampüsleri dış mekan tasarım ilkeleri ve Ankara üniversitesi gölbaşı kampüsü peyzaj tasarımı. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Yüksek Lisans Tezi, 2006.
- Tunçkol HM, Çumralıgil B. Selçuk üniversitesi'ndeki akademik personelin rekreasyon faaliyetlerinin değerlendirilmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2005; 7(4), 45-51.

- Tutum C. Personel Yönetimi. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları No. 14, Ankara, Sevinç Matbaası. 1976; 1-2.
- TDK. Üniversite.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.592c0b77517c22.23787834, 2017.
- Türkiye İstatistik Kurumu. İstatistiklerle gençlik. Haber bülteni.
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21517>, 2017.
- Türkiye İstatistik Kurumu. Türkiye sağlık araştırması.
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18854>, 2017.
- Tütüncü Ö, Aydın İ. Toplum ve açık hava rekreasyon faaliyetleri: ABD örneği. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi 2014; 25(1): 118-120.
- United states bureau of labor statistics. Recreation worker.
<https://www.bls.gov/ooh/personal-care-and-service/recreation-workers.htm>, 2017.
- University of maryland recreation & wellness. Student employment.
<https://recwell.umd.edu/about-us/student-employment>, 2017.
- University of utah. Campus recreation.
<http://campusrec.utah.edu/programs/outdoor-adventures/equipment-rental/>, 2017.
- U.S. department of education. Title IX and sex discrimination.
https://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/docs/tix_dis.html, 2017.
- Van Den Berg L, Cuskelly G, Auld C. A comparative study between australian and south african university sport students' volunteer motives and constraints. Afr J Phys Health Educ Recreat Dance 2015 (Supplement 1): 127-141.
- Walther E, Langer T. Attitude formation and change through association: An evaluative conditioning account In: Crano WD, Prislin R. Attitudes and attitude change. New York, Psychology Press. 2008; 87.
- Weese WJ. The development of an instrument to measure effectiveness in campus recreation programs. J Hum Kinet 1997; 11(3): 263-274.
- Wikipedia. Campus.
<https://en.wikipedia.org/wiki/Campus>, 2017.
- World architecture festival. 2012 Shortlist.
<https://www.archdaily.com/257452/world-architecture-festival-2012-shortlist>, 2017.

World Health Organization (WHO). Obesity and overweight.
<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs311/en/>, 2017.

Yükseköğretim Kurulu. Yükseköğretim kanunu.
<http://www.yok.gov.tr/documents/10279/29816/2547+say%C4%B1%C4%B1%20Y%C3%BCksek%C3%B6%C4%9Fretim+Kanunu/>, 2017.

Zengin E, Sertbaş K, Kolayış H. Kocaeli üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman profilleri ve raket sporlarına gösterdikleri ilgi düzeylerinin araştırılması. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi 2006; 1(1): 17-28.

Ziyagil MA, Tamer K, Kabasakal Ö, Kayacan Y. Üniversite öğrencilerinin fiziksel ve sportif etkinliklere yönelik eğilimleri. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu Proje Raporu, 2016; 66-77.

Zorba E. Spor turizminde rekreasyonun yeri ve önemi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla, Çağrılı Konuşmacı, 2006.

Zorba E. Türkiye'de rekreasyona bakış açısı ve gelişimi. Ankara, Gazi Haber Dergisi, 2007; 52-55.

Zorba E. Türkiye'de rekreasyona bakış, gelişimi ve beklentiler. 7.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, Panel Kitabı, 2002; 217-226.

EKLER

Ek 1: Fizibilite Anket Örneği

HİTİT ÜNİVERSİTESİ GÜNEY VE KUZEY KAMPÜSÜ REKREATİF AKTİVİTE ÇEŞİTLİLİĞİNİ OLUŞTURABİLECEK ALANLARIN BELİRLENMESİNE YÖNELİK FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI

Üniversitelerde, gençleri akademik başarıya taşıyacak olan eğitim programlarının yanı sıra, üniversite kampüslerinde gerçekleştirilecek olan “Rekreasyon Programları”, öğrencilerin ve üniversite personelinin sosyal yaşam dengesini kurmasına fırsat tanır. Daha sağlıklı, stresten arınmış, insan ilişkilerinde başarılı, kendini yenileyerek geleceğe daha güvenle bakan gençlerin yetişmesine katkı sağlar. Rekreatif etkinlikler, katılanın gönüllü olarak seçtiği ve boş zamanını değerlendirildiği etkinlikleri kapsar. Bu etkinlikler; sportif etkinlikler başta olmak üzere, oyunlar, doğa etkinlikleri, müzikal uğraşlar, sanatsal etkinlikler, hüner gerektiren etkinlikler, sosyal ve kültürel etkinlikler olarak genel başlıklar altında toplanabilir.

Akademik ve İdari Personelimiz, Öğrencilerimiz,

Üniversitemizin Kuzey ve Güney Kampüsünün alt yapısı tamamlanacak olup, Kampüs Rekreatif Alanların Planlanması ve Programlanması tamamen sizlerin görüş ve önerileriniz doğrultusunda şekillenecektir. Bu doğrultuda size yönelmiş olduğumuz sorulara gereken ilgiyi göstermeniz ve görüşlerinizi paylaşmanız büyük önem arz etmektedir. Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Öğr. Gör. Özlem DEMİRTAŞ

*Doldurulması Zorunlu Alanlar

- Akademik Personel
- İdari Personel
- Öğrenci (Ön Lisans- Lisans)
- Öğrenci (Yüksek Lisans- Doktora)
-

*_Cinsiyetiniz

- Kadın
- Erkek

*_Doğum Tarihiniz

Aylık Gelir Düzeyiniz*

Rekreatif Etkinliklere Katılıyor musunuz?*

- Evet
- Hayır

Rekreatif Etkinliklere Katılmak İster misiniz?*

- Evet
- Hayır

Önem Sırası*

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1.Derecede Önemli   10.Derecede Önemli

En Çok Yapmak İsteddiğiniz Sportif Rekreasyon Türlerinden On (10) tanesini Önem Sırasına Göre İşaretleyiniz*

- Yapmak İstemiyorum
- Aerobik
- Ağırlık Antrenmanı
- Aikido
- Akvatik (suda yapılan) Antrenman
- Atıcılık
- Atletizm
- Avcılık
- Badminton
- Balıkçılık
- Basketbol
- Bilardo
- Binicilik
- Bisiklet
- Bowling
- Bungee Jumping
- Cimnastik

- Dans
- Dart
- Doğa Yürüyüşü
- Eskrim
- Futbol
- Golf
- Güreş
- Halı Saha Futbol
- Halter
- Hentbol
- Hokey
- Jogging
- Judo
- Kampçılık
- Kano
- Karate
- Kayak
- Krosfit
- Kürek
- Masa Tenisi
- Motor Sporları
- Okçuluk
- Oryantiring (Harita yardımı ile yön bulma)
- Paraşüt
- Pilates
- Rafting
- Rugby
- Snowboard
- Step-Aerobik
- Sörf
- Su Kayağı
- Su Altı Dalış
- Squash (Duvar Tenisi)

- Taekwondo
- Tenis
- Voleybol
- Vücut Geliştirme
- Yamaç Paraşütü
- Yapay Duvar Tırmanışı
- Yelken
- Yoga
- Yürüyüş
- Yüzme
- Diğer:

Sizce Üniversitemize Öncelikle Hangi Rekreasyon Alanı Yapılmalıdır? Önem Sırasına Göre On (10) Tane İşaretleyiniz*..

- Rekreasyon Alanı Yapılmasını İstemiyorum
- Açık Hava Amfi Tiyatro
- Açık Sergi Alanı
- Açık Tenis Kortu
- Bisiklet Parkurları
- Dans Salonu
- Açık/Kapalı Kondisyon Merkezi
- Kaykay Pisti
- Plaj Futbolu
- Plaj Voleybolu
- Macera Parkurları
- Mini Golf Sahası
- Okçuluk Atış Alanı
- Oryantiring Parkuru
- Paintball Alanı
- Resim Atölyesi
- Sergi Salonu
- Sinema Salonu
- Step-Aerobik ve Pilates Salonu

- Su Sporları Merkezi
- Squash Kortu
- Yapay Tırmanış Duvarı
- Yürüyüş Parkurları
- Diğer:

Genel Sağlık Durumunuzu Nasıl Tanımlarsınız*

Eğer Engelli İseniz Engel Durumunuzu Belirtiniz*

Örneğin; Ortopedik Engelli Derecesi %30

Aşağıdaki Etkenler Düzenli Sportif /Sosyo-Kültürel Rekreasyon Etkinliklerine Katılmanızı Ne Kadar Destekler? *

*_Sportif Rekreasyon Etkinliklerinin Sağlığa İyi Geldiğine İnanıyorum

*_Formumu Koruyorum

*_Düzenli Egzersiz Yapan Örnek Bir İnsan Olmak İstiyorum

*_Sosyalleşmek İstiyorum

*_Eğlenmek İstiyorum

*_Boş Zamanlarımı Değerlendirmek İstiyorum

Tesekkür ederiz.

Ek 2: Boş Zaman Tutum Ölçeği Örneği

Değerli Katılımcılar,

Bu alışma, sizlerin boş zamana yönelik tutumlarınızı ölçmek amacıyla hazırlanmış olup, çalışmadan elde edilecek sonuçlar “**HİTİT ÜNİVERSİTESİ MENSUPLARININ KAMPÜS REKREASYONUNA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ VE KAMPÜS REKREASYONU UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÖRNEK MODELİN OLUŞTURULMASI**” adlı doktora tezinde kullanılacaktır. Destekleriniz için teşekkür ederiz.

Öğr. Gör. Özlem DEMİRTAŞ

I. BÖLÜM

	BOŞ ZAMAN TUTUM ÖLÇEĞİ Her bir ifadeyi dikkatli bir şekilde okuduktan sonra, buna ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı ifadenin yanındaki kutucukları işaretleyerek belirtiniz. Lütfen her ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplanmamış hiçbir ifade bırakmayınız.	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olmak zamanı akıllıca kullanmaktır.					
2	Boş zaman aktiviteleri bireyler ve toplum için faydalıdır.					
3	İnsanlar çoğunlukla arkadaşlık ilişkilerini boş zamanlarında geliştirirler.					
4	Boş zaman aktiviteleri sağlığa katkı sağlar.					
5	Boş zaman aktiviteleri mutluluğu artırır.					
6	Boş zaman çalışma verimini artırır.					
7	Boş zaman aktiviteleri enerjiyi yenilemeye yardımcı olur.					
8	Boş zaman aktiviteleri kişisel gelişim için bir araç olabilir.					
9	Boş zaman aktiviteleri bireylerin rahatlamasına yardımcı olur.					
10	İnsanlar boş zaman aktivitelerine ihtiyaç duyar.					
11	Boş zaman aktiviteleri sosyal ilişkiler için iyi bir fırsattır.					
12	Boş zaman aktiviteleri önemlidir.					
13	Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olduğumda zaman çok çabuk geçiyor.					
14	Boş zaman aktivitelerim bana keyif veriyor.					
15	Boş zaman aktivitelerime değer veririm.					
16	Boş zamanım boyunca kendim olabiliyorum.					
17	Boş zaman aktivitelerim bana zevkli deneyimler sağlar.					
18	Boş zamanın benim için iyi olduğunu hissediyorum.					
19	Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olmaktan hoşlanıyorum.					
20	Boş zaman aktivitelerim canlandırıcıdır.					
21	Boş zaman aktiviteleri ile sık sık meşgul olmanın uygun olduğunu düşünüyorum.					
22	Boş zaman aktiviteleri için harcadığım zamanın boşa geçmediğini hissediyorum.					
23	Boş zaman aktivitelerimden hoşlanıyorum.					
24	Boş zaman aktiviteleri dikkatimin tamamını alıyor.					
25	Boş zaman aktivitelerine sık sık katılırım.					
26	İmkânım olsa boş zaman aktiviteleri için harcadığım					

	zaman miktarını artırırım.					
27	Gelir durumum müsaade ettiği ölçüde boş zaman aktivitelerimde kullanmak üzere araç-gereç satın alırım.					
28	Zamanım ve param yetse daha yeni boş zaman aktivitelerine katılırım.					
29	Boş zaman aktivitelerimde daha yeterli olabilmek için önemli derecede zaman ve efor harcarım.					
30	Seçme şansım olsa boş zaman ihtiyaçlarını karşılayan bir şehir ya da çevrede yaşarım.					
31	Plansız bile olsa bazı boş zaman aktivitelerine katılırım.					
32	Boş zaman aktivitelerini daha iyi yapabilmek için bir seminer ya da kursa katılabilirim.					
33	Boş zaman aktiviteleri ile meşgul olmak için boş zamanımın artması gerektiğini düşünüyorum.					
34	Meşgulken bile boş zaman aktivitelerine katılırım.					
35	Boş zaman aktivitelerine yönelik eğitim ve ön hazırlık için zaman harcayabilirim.					
36	Diğer aktiviteler arasında boş zamanıma yüksek öncelik tanırım.					

II. BÖLÜM

1. Cinsiyet: Kadın ( ) Erkek ( )

2. Yaş: .....

3. Meslek: Akademik Personel ( ) İdari Personel ( ) Öğrenci ( )

4. Hane Geliri: 500TL ve altı ( ) 501TL-1000TL ( ) 1001 TL-1500TL ( )
1501TL-2000TL ( ) 2001TL-2500TL ( ) 2501TL-3000TL ( )
3001TL-3500TL ( ) 3501TL-4000TL ( ) 4001TL-4500TL ( )
4500TL ve yukarısı

Öğrenci iseniz;

5. Fakülte: .....

6. Bölüm: .....

7. Sınıf: .....

ETİK KURUL BELGESİ

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı: B.30.2.ODM.0.20.08/07

15.01.2016

Sayın Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

Etik Kurulumuza sunmuş olduğunuz **Hitit üniversitesi mensuplarının kampüs rekreasyonuna yönelik tutumlarının belirlenmesi ve kampüs rekreasyonu uygulamaları ile ilgili örnek modelin oluşturulması** başlıklı OMÜ KAEK 2016/07 Karar Anket çalışması + Sistem model geliştirme çalışması nolu nitelikli araştırma projeniz amaç, gerekçe, yaklaşım ve yöntemle ilgili açıklamaları açısından Klinik Araştırmalar Etik Kurulu yönergesine göre incelenmiş ve etik açıdan bir sakınca olmadığına, çalışmanın süresi 6 ayı geçerse 6 aylık bildirimlerinin yapılmasına, çalışma tamamlandıktan sonra sonucunun tarafımıza en geç üç(3) ay içerisinde bildirilmesine 14.01.2016 tarihli Etik kurulumuzda oy birliği ile karar verilmiştir

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Prof. Dr. Dursun AYGÜN
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanı

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Özlem DEMİRTAŞ

Doğum Yeri: Ankara

Doğum Tarihi: 1982

Medeni Hali: Evli

Bildiği Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl):

Lisans Öğrenimi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Antrenman ve Hareket Bilimleri Programı

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl: Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Görevlisi, 2010-...

E-posta: ozlemsarioglu@hitit.edu.tr - ozlemedair@gmail.com

Telefon: 0 364 227 79 23 **Dahili:** 3756